2024/1788

15.7.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1788

af 13. juni 2024

om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af direktiv (EU) 2023/1791 og om ophævelse af direktiv 2009/73/EF

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 194, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ([2]),

efter den almindelige lovgivningsprocedure ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ([4]) er blevet ændret væsentligt flere gange. Da der skal foretages yderligere ændringer, bør direktivet af klarhedshensyn omarbejdes.

(2) Formålet med det indre marked for naturgas, som siden 1999 gradvist har taget form, er at stille reelle valgmuligheder til rådighed for alle forbrugere i Unionen, privatpersoner som erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der derved kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser og højere servicestandarder, og at bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF ([5]) og 2009/73/EF har bidraget væsentligt til skabelsen af et sådant indre marked for naturgas.

(4) Der blev med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 ([6]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 ([7]) opnået endnu et fremskridt med hensyn til udviklingen af det indre marked for elektricitet med borgerne i centrum, hvilket bidrog til Unionens mål om omstilling til et rent energisystem og reduktion af

([1]) EUT C 323 af 26.8.2022, s. 101.
([2]) EUT C 498 af 30.12.2022, s. 83.
([3]) Europa-Parlamentets holdning af 11. april 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 21. maj 2024.
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).
([5]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF (EUT L 176 af 15.7.2003, s. 57).
([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).
([7]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

drivhusgasemissioner. Det indre marked for naturgas bør bygge på de samme principper og navnlig sikre et ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau. Navnlig bør Unionens energipolitik imødekomme sårbare kunder og bekæmpe energifattigdom.

(5) Unionen har i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 forpligtet ([8]) sig til at reducere drivhusgasemissionerne. Reglerne for det indre marked for gasformige brændsler skal bringes i overensstemmelse med nævnte forordning. I den forbindelse har Unionen fastsat, hvordan energimarkederne skal moderniseres, herunder med hensyn til dekarbonisering af markederne for gas, i Kommissionens meddelelser af 8. juli 2020 »Styrkelse af en klimaneutral økonomi: En EU-strategi for integration af energisystemet« (»EU-strategien for integration af energisystemet«) og »En strategi for brint med henblik på et klimaneutralt Europa« (»EU-brint-strategien«), og i Europa-Parlamentets beslutning af 10. juli 2020 om en omfattende europæisk strategi for energilagring ([9]). Nærværende direktiv bør bidrage til at nå Unionens mål om at reducere drivhusgasemissionerne og samtidig sikre forsyningssikkerheden og korrekt fungerende indre markeder for naturgas og brint.

(6) Dette direktiv supplerer relaterede EU-politiske og lovgivningsmæssige instrumenter, navnlig dem, der foreslås i henhold til Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 »Den europæiske grønne pagt« såsom Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/857 ([10]), (EU) 2023/957 ([11]), (EU) 2023/1805 ([12]) og (EU) 2023/2405 ([13]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/959 ([14]), (EU) 2023/1791 ([15]) og (EU) 2023/2413 ([16]), som har til formål at tilskynde til dekarbonisering af Unionens økonomi og sikre, at den forbliver på en kurs mod en klimaneutral Union senest i 2050 i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/1119. Hovedformålet med dette direktiv er at muliggøre og lette en sådan omstilling til klimaneutralitet ved at sikre opbyggelsen af et marked for brint og et effektivt marked for naturgas.

(7) Kommissionens meddelelse af 8. marts 2022 med titlen »REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser« (REPowerEU), som blev vedtaget efter indledningen af Ruslands uprovokerede og uberettigede militære aggression mod Ukraine, fremhævede betydningen af diversificering af gasforsyninger for udfasningen af Unionens afhængighed af Russisk energi. Meddelelsen anerkender, at opskalering af udbredelsen af bæredygtig biomethan og vedvarende brint kan spille en afgørende rolle, og opfordrer med henblik herpå lovgiverne til hurtigt at vedtage dette direktiv og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 ([17]).

([8]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 (»den europæiske klimalov«) (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

([9]) EUT C 371 af 15.9.2021, s. 58.

([10]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/857 af 19. april 2023 om ændring af forordning (EU) 2018/842 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen og af forordning (EU) 2018/1999 (EUT L 111 af 26.4.2023, s. 1).

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/957 af 10. maj 2023 om ændring af forordning (EU) 2015/757 for at muliggøre medtagelse af søtransportaktiviteter i EU's emissionshandelssystem og overvågning, rapportering og verifikation af emissioner af yderligere drivhusgasser og emissioner fra yderligere skibstyper (EUT L 130 af 16.5.2023, s. 105).

([12]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1805 af 13. september 2023 om anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige brændstoffer i søtransport og om ændring af direktiv 2009/16/EF (EUT L 234 af 22.9.2023, s. 48).

([13]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/2405 af 18. oktober 2023 om sikring af lige konkurrencevilkår for bæredygtig lufttransport (ReFuelEU Aviation) (EUT L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/959 af 10. maj 2023 om ændring af direktiv 2003/87/EF om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og afgørelse (EU) 2015/1814 om oprettelse og drift af en markedsstabilitetsreserve i forbindelse med Unionens system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner (EUT L 130 af 16.5.2023, s. 134).

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1).

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009 (EUT L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

(8) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 ([18]) sikrer en række forpligtelser for gasmarkedsdeltagerne. De nationale regulerende myndigheder som omhandlet i nævnte forordning har ansvaret for at sikre, at nævnte forordning håndhæves i medlemsstaterne. Bestemmelserne er afgørende for at sikre, at handel med gas er omfattet af gennemsigtighedsforpligtelser.

(9) Formålet med dette direktiv er at lette udbredelsen af vedvarende gas og kulstoffattig gas og brint i energisystemet ved at muliggøre en omlægning fra fossil gas og sørge for, at bæredygtig gas og kulstoffattig gas og brint kan spille en vigtig rolle med hensyn til at nå Unionens 2030-klimamål og målet om klimaneutralitet senest i 2050. Dette direktiv har ligeledes til formål at etablere en reguleringsmæssig ramme, der giver alle markedsdeltagere mulighed for og tilskynder dem til at skifte væk fra fossil gas og planlægge deres aktiviteter for at undgå fastlåsningsvirkninger og sigter mod at sikre en gradvis og rettidig udfasning af fossil gas, navnlig i alle relevante industrisektorer og til opvarmningsformål.

(10) Integrationen af bæredygtig biomethan i overensstemmelse med kriterierne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 ([19]) i naturgassystemet understøtter Unionens klimamål og bidrager til at diversificere energiforsyningen. Ansøgninger om nettilslutning af produktion af vedvarende gas bør vurderes inden for rimelige frister og overvåges af de relevante regulerende myndigheder. Det bør være muligt at give ansøgninger om tilslutning på transmissions- og distributionsniveau af produktion af vedvarende gas højere prioritet end ansøgninger om tilslutning af produktion af naturgas og kulstoffattig gas.

(11) I EU-brintstrategien anerkendes det, at eftersom medlemsstaternes potentiale for produktion af vedvarende brint er uensartet, har et åbent og konkurrencedygtigt indre marked med uhindret handel på tværs af landegrænserne betydelige fordele for konkurrencen, prisoverkommeligheden og forsyningssikkerheden. EU-brintstrategien understreger endvidere, at omstillingen til et likvidt marked, hvor brint handles som en råvare, vil gøre det lettere for nye producenter at komme ind på markedet og være nyttigt for en dybere integration med andre energibærere og vil skabe levedygtige prissignaler for investeringsbeslutninger og operationelle beslutninger. Bestemmelserne i dette direktiv bør således lette etableringen af brintmarkeder, handel med brint som en råvare og likvide handelsknudepunkter. Medlemsstaterne bør fjerne uberettigede hindringer i denne henseende. Samtidig med, at de iboende forskelle anerkendes, bør der også tages højde for de eksisterende regler, der har åbnet mulighed for de effektive kommercielle operationer og effektiv handel, der er udviklet til markederne for el og naturgas, i forbindelse med et marked for brint. Selv om der i dette direktiv fastsættes generelle principper for funktionen af markedet for brint, bør der ved anvendelsen af disse principper tages hensyn til dette markeds udviklingstrin.

(12) I overensstemmelse med EU-brintstrategien forventes vedvarende brint at blive anvendt i stor skala fra 2030 og derefter med henblik på at dekarbonisere visse sektorer, der spænder fra luftfart og skibsfart til industrisektorer, der er vanskelige at dekarbonisere. Alle slutkunder, der er tilsluttet brintsystemer, bør drage fordel af de grundlæggende forbrugerrettigheder, der gælder for slutkunder, der er tilsluttet naturgassystemet, såsom retten til at skifte leverandør samt nøjagtige faktureringsoplysninger. Hvor kunderne er tilsluttet brintnettet, f.eks. industrikunder, bør de drage fordel af de samme forbrugerbeskyttelsesrettigheder, som gælder for naturgaskunder. Forbrugerrelaterede bestemmelser, der har til formål at fremme husholdningskunders deltagelse på markedet, såsom prissammenligningsværktøjer og aktive kunder, bør imidlertid ikke finde anvendelse på brintsystemet.

(13) I tråd med EU-brintstrategien lægger Unionen hovedvægten på at udvikle vedvarende brint, der primært produceres ved hjælp af vind- og solenergi. Vedvarende brint, der produceres ved hjælp af biomasseenergi, er omfattet af definitionen af biogas, jf. direktiv (EU) 2018/2001. Vedvarende brint er den mest kompatible set i forhold til Unionens mål om klimaneutralitet og nulforurening på lang sigt og den mest kohærente med et integreret energisystem. Imidlertid vil produktionen af vedvarende brint sandsynligvis ikke kunne opskaleres hurtigt nok til at imødekomme den forventede vækst i efterspørgslen efter brint i Unionen. Derfor kan kulstoffattige brændsler såsom kulstoffattig brint spille en rolle i energiomstillingen i overensstemmelse med Unionens klimamål, navnlig på kort og mellemlang sigt for hurtigt at mindske emissionerne fra eksisterende brændsler og støtte omstillingen for Unionens kunder i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, og hvor der ikke findes andre mere energi- og omkostningseffektive løsninger. Til støtte for omstillingen bør der fastsættes en tærskel relateret til reduktion af

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne (EUT L 326 af 8.12.2011, s. 1).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

drivhusgasemissioner for kulstoffattig brint og syntetiske gasformige brændsler. Denne tærskel bør skærpes for brint produceret i anlæg, der sættes i drift fra den 1. januar 2031, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling og i højere grad stimulere de dynamiske fremskridt hen imod reduktion af drivhusgasemissioner fra brintproduktion.

(14) I EU-strategien for integration af energisystemet blev der sat fokus på behovet for at indføre et EU-dækkende certificeringssystem for også at lade kulstoffattige brændsler indgå, således at medlemsstaterne kan sammenligne dem med andre dekarboniseringsmuligheder og overveje dem i deres energimiks som en rentabel løsning. Certificeringen af kulstoffattige brændsler bør ske på en måde, der er i overensstemmelse med certificeringen af vedvarende brændstoffer. Det er derfor hensigtsmæssigt at henvise til bestemmelserne om certificering af vedvarende brændstoffer i direktiv (EU) 2018/2001, og de bør anvendes i analogi med certificering af kulstoffattige brændsler. For at sikre, at kulstoffattige brændsler har samme dekarboniseringseffekt som alternative vedvarende kilder, er det vigtigt, at de certificeres, ved at der anvendes en tilsvarende metodisk tilgang baseret på en livscyklusvurdering af deres samlede drivhusgasemissioner. En sådan livscyklusvurdering bør tage hensyn til emissioner fra produktion af kulstoffattige brændsler i hele forsyningskæden, herunder emissioner fra udvinding af primær energi, forarbejdning og transport og bør tage hensyn til indirekte emissioner som følge af omdirigering af rigide input og faktiske CO_2-opsamlingsrater. Opstrømsemissioner af methan bør udledes på grundlag af foranstaltningerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1787 ([20]). Det vil gøre det muligt at indføre et omfattende EU-dækkende certificeringssystem, der dækker hele Unionens energimiks. Eftersom kulstoffattige brændsler og kulstoffattig brint ikke er vedvarende brændstoffer, kan deres terminologi og certificering ikke medtages i anvendelsesområdet for direktiv (EU) 2018/2001. Derfor afbøder deres medtagelse i dette direktiv denne mangel.

(15) Methan og brint bidrager til den globale opvarmning. Lækage heraf fra naturgas- og brintsystemet bør derfor undgås i overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først og for at minimere klimapåvirkningen heraf. Naturgastransmission, distribution, underjordiske lagre og terminaler for flydende naturgas skal overholde de relevante bestemmelser i forordning (EU) 2024/1787. Denne forordning fastlægger regler for nøjagtig måling, kvantificering, overvågning, rapportering og verifikation af methanemissioner i Unionens energisektor og for reduktion af disse emissioner, herunder gennem undersøgelser med henblik på lækagedetektion og -reparation, reparationsforpligtelser og restriktioner for udluftning og afbrænding. Desuden bør dette direktiv fastsætte, at brintnet-, brintlager- og brintterminaloperatører skal træffe foranstaltninger for at forebygge og minimere brintudslip i forbindelse med deres drift og regelmæssigt foretage en undersøgelse med henblik på brintlækagedetektion og -reparation af alle relevante komponenter under operatørens ansvar. Hvis det er relevant, bør Kommissionen aflægge rapport om miljø- og klimarisici ved brintlækage og, hvis det er relevant, fremsætte forslag til foranstaltninger, herunder maksimale brintlækagerater, der skal minimere mulige risici for brintlækage. Hvis sådanne foranstaltninger vedtages, bør de tages i betragtning i metoden til vurdering af drivhusgasemissionsbesparelser fra kulstoffattige brændsler.

(16) Det er sandsynligt at, import af vedvarende og kulstoffattig brint vil supplere brint produceret i Unionen med henblik på at sikre hurtig tilgængelighed af store mængder brint, der imødekommer efterspørgslen i Unionen. Det er derfor til gensidig fordel for Kommissionen og medlemsstaterne i overensstemmelse med deres respektive kompetencer at indgå i en åben og konstruktiv dialog med henblik på at etablere et samarbejde med tredjelande. Et sådant samarbejde kan navnlig bidrage til at fremme oprettelsen af rene og nye teknologimarkeder gennem overførsel af viden og et højt niveau af miljøbeskyttelse, bæredygtighed og afbødning af klimaændringer, samtidig med at negative sociale eller miljømæssige virkninger undgås. I den forbindelse kan Unionen spille en ledende rolle med hensyn til at udvikle globale standarder for certificering af kulstoffattige brændsler og styrke sin rolle som globalt førende på klimaområdet ved at bruge klimadiplomati til at udvikle samarbejdet med eksporterende partnere til gensidig fordel.

(17) De rettigheder, der er sikret EU-borgerne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), herunder fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser, kan kun udøves i et helt åbent marked, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.

(18) For at nå Unionens mål om at blive klimaneutral senest i 2050 bør bestræbelserne på at dekarbonisere markedet for gas gå hånd i hånd med udbredelsen af vedvarende energikilder inden for rammerne af de EU-mål, der er fastsat i direktiv (EU) 2018/2001, og supplerende dekarboniseringsbestræbelser baseret på andre ikkefossile kilder.

([20]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1787 af 13. juni 2024 om reduktion af metanemissioner i energisektoren og om ændring af forordning (EU) 2019/942 (EUT L 2024/1787, 15.7.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

Medlemsstaterne bør for så vidt angår et helt åbent marked stadig kunne planlægge deres energimiks, herunder den kombinerede anvendelse af vedvarende brændstoffer og kulstoffattige brændsler, i lyset af deres specifikke nationale forhold. Med henblik herpå bør Unionen ved udformningen af støtteordninger, herunder finansiel støtte, for vedvarende brændstoffer eller kulstoffattige brændsler støtte opfyldelsen af Unionens mål, samtidig med at medlemsstaterne bevarer deres ret til at vælge, hvilken kilde til vedvarende brændstoffer eller kulstoffattige brændsler, de vil støtte, om nogen, forudsat at sådanne brændstoffer eller brændsler opfylder kriterierne i direktiv (EU) 2018/2001 og nærværende direktiv, og at sådanne støtteordninger er i overensstemmelse med den gældende retlige ramme for statsstøtte baseret på artikel 107 og 108 i TEUF. Desuden kan medlemsstaterne beslutte at fastsætte yderligere krav til reduktion af drivhusgasemissioner, i overensstemmelse med deres nationale dekarboniseringsstrategi.

(19) Dette direktiv bør fokusere på forbrugernes interesser, og tjenesteydelsernes kvalitet bør være en central del af naturgas- og brintvirksomhedernes ansvar. Det er nødvendigt at styrke og sikre forbrugernes eksisterende rettigheder, retten til adgang til væsentlige tjenester, herunder energi, og at bekæmpe energifattigdom som anført i Kommissionens meddelelse af den 26. april 2017 om den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret og undertegnet den 17. november 2017 af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen på det sociale topmøde i Göteborg, og dette bør indebære øget gennemsigtighed. I den forbindelse bør krydssubsidiering af brintnet gennem naturgas- eller elnettariffer undgås. Forbrugerbeskyttelsen bør sikre, at alle Unionens forbrugere drager fordel af et konkurrencebaseret marked for naturgas. Forbrugerrettighederne bør håndhæves af medlemsstaterne eller, når en medlemsstat har fastsat dette, de regulerende myndigheder.

(20) Den europæiske søjle for sociale rettigheder angiver energi blandt de væsentlige tjenester, som alle skal have adgang til, og opfordrer til støtteforanstaltninger for dem, der har behov for det (princip 20). FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 7 opfordrer også til at sikre adgang til økonomisk overkommelig, pålidelig, bæredygtig og moderne energi for alle.

(21) Krav til offentlig service og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, navnlig de sårbare, får gavn af konkurrencen og rimelige priser. Kravene til offentlig service bør fastsættes på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold. Medlemsstaterne bør dog respektere EU-retten.

(22) For at fremme dekarbonisering af opvarmning, der bygger på inklusion, skal forbrugerne informeres om bæredygtige alternativer, som de kan skifte til, og have adgang til passende finansieringsmuligheder og subsidier. Medlemsstaterne bør træffe alle foranstaltninger, der er nødvendige for at minimere de negative virkninger, som brændselsomlægninger eller fjernvarmetilslutninger, der gennemføres i henhold til dette direktiv, har på slutkunder, herunder dem, der er berørt af energifattigdom, og sårbare kunder. Medlemsstaterne bør i givet fald anvende finansieringen, herunder offentlig finansiering og finansieringsfaciliteter, der er oprettet på EU-plan, bedst muligt med henblik på at minimere de negative virkninger og sikre en retfærdig og inklusiv energiomstilling.

(23) Medlemsstaterne bør have vide skønsbeføjelser til at pålægge naturgasvirksomheder forpligtelser til offentlig service med henblik på at forfølge mål af almen økonomisk interesse uden at hæmme overgangen til et integreret, højeffektivt energisystem, der er baseret på vedvarende energi, i overensstemmelse med relevante EU-mål, relevant EU-ret og relevante EU-strategier. Dog udgør offentlige serviceforpligtelser i form af fastsættelse af priserne for naturgasforsyning en grundlæggende forvridende foranstaltning, der ofte fører til akkumulering af tarifunderskud, begrænsning af forbrugernes valgmuligheder, ringere incitamenter til energibesparelser og investeringer i energieffektivitet, lavere serviceniveau, lavere forbrugerengagement og -tilfredshed, og konkurrencebegrænsning samt færre innovative produkter og tjenesteydelser på markedet. Derfor bør medlemsstaterne anvende andre politiske foranstaltninger, navnlig målrettede socialpolitiske foranstaltninger, for at sikre borgerne en prismæssigt overkommelig naturgasforsyning. Offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning ville i princippet udgøre en markedsforvridende foranstaltning. Sådanne indgreb bør derfor kun gennemføres, når det er hensigtsmæssigt, og som en offentlig serviceforpligtelse og bør være underlagt særlige betingelser. Et fuldt liberaliseret og korrekt fungerende detailmarked for naturgas vil fremme både prismæssig konkurrence og anden konkurrence mellem eksisterende leverandører og være et incitament for nye markedsdeltagere og vil dermed øge forbrugernes valgmuligheder og tilfredshed. I henhold til dette direktiv bør regulerede priser, herunder priser, der er lavere end omkostningerne, være mulige for kunder, der er berørt af energifattigdom, sårbare husholdningskunder og i særlige tilfælde husholdningskunder og mikrovirksomheder. Under en naturgaspriskrise, hvor engros- og

detailpriserne på naturgas stiger betydeligt, bør medlemsstaterne have mulighed for midlertidigt at udvide anvendelsen af regulerede priser til væsentlige sociale tjenester som defineret i artikel 2, nr. 4), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 ([21]) og til små og mellemstore virksomheder (SMV'er). For så vidt angår husholdningskunder, væsentlige sociale tjenester og SMV'er bør medlemsstaterne under en naturgaspriskrise, undtagelsesvis og midlertidigt have mulighed for at fastsætte regulerede priser, der er lavere end omkostningerne, forudsat at dette ikke skaber konkurrenceforvridning mellem leverandører, og leverandørerne kompenseres for omkostningerne ved at levere til priser, der ligger under omkostningerne. Det er imidlertid nødvendigt at sikre, at en sådan prisregulering er målrettet og ikke skaber incitamenter til at øge forbruget. En sådan undtagelsesvis og midlertidig forlængelse af prisreguleringen bør derfor begrænses til 80 % af husholdningernes medianforbrug for husholdningskunder og til 70 % af det foregående års forbrug for væsentlige sociale tjenester og SMV'er. Rådet bør på forslag af Kommissionen kunne erklære ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse, at der foreligger en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise. Vurderingen af, om der foreligger en sådan priskrise, bør baseres på en sammenligning med priserne i perioder med normal markedsdrift og bør derfor udelukke virkningerne af tidligere naturgaspriskriser, der er blevet erklæret i henhold til dette direktiv. En sådan gennemførelsesafgørelse bør også præcisere gyldighedsperioden for erklæringen af en naturgaspriskrise, hvor den midlertidige forlængelse af de regulerede priser finder anvendelse. Den periode bør ikke vare længere end et år. Hvis betingelserne for erklæringen af naturgaspriskrisen fortsat er opfyldt, bør det være muligt for Rådet på forslag af Kommissionen at forlænge gyldighedsperioden for gennemførelsesafgørelsen. Tildelingen af gennemførelsesbeføjelser til Rådet er berettiget i betragtning af de betydelige horisontale konsekvenser for medlemsstaterne af en afgørelse om at erklære en naturgaspriskrise og dermed udløse de udvidede muligheder for offentlige indgreb i prisfastsættelsen for naturgasforsyning. Sådanne konsekvenser er betydelige både med hensyn til antallet af berørte kunder og betydningen af kategorierne af sådanne kunder. Tildelingen af gennemførelsesbeføjelser til Rådet tager også tilstrækkeligt hensyn til den politiske karakter af en sådan afgørelse, der erklærer en naturgaspriskrise, hvilket kræver en vanskelig afvejning af forskellige politikhensyn, der er centrale for medlemsstaternes beslutning om gennemførelse af fastsættelse af energipriser. Erklæringen af en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise bør under alle omstændigheder sikre lige vilkår i alle medlemsstater, der berøres af afgørelsen, således at det indre marked ikke forvrides unødigt.

(24) Offentlig serviceforpligtelse i form af fastsættelse af priserne for naturgasforsyning bør anvendes uden at påvirke princippet om åbne markeder i klart fastlagte tilfælde og for klart fastlagte begunstigede og bør være af begrænset varighed. Sådanne tilfælde kan opstå, når udbuddet er stærkt begrænset, hvilket medfører markant højere naturgaspriser end normalt, eller i tilfælde af markedssvigt, hvor indgreb fra regulerende myndigheder og konkurrencemyndigheder har vist sig at være virkningsløse. Sådanne tilfælde vil få uforholdsmæssige store virkninger for husholdningskunder og navnlig sårbare forbrugere, som typisk bruger en større del af deres disponible indkomst på energiregninger i forhold til forbrugere med høj indkomst. For at afbøde de forvridende virkninger, som offentlige serviceforpligtelser har på fastsættelse af prisen på naturgasforsyningen, bør medlemsstater, der benytter sig af denne form for indgreb, træffe yderligere foranstaltninger, herunder foranstaltninger til forebyggelse af forvridninger i prisfastsættelsen på engrosmarkedet eller foranstaltninger, der skal støtte energieffektivitet, navnlig for sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom. Medlemsstaterne bør sikre, at alle, der begunstiges af regulerede priser, kan drage fuld nytte af de tilbud, der er tilgængelige på konkurrencemarkedet, efter eget valg. Til dette formål bør de informeres direkte og regelmæssigt om tilbuddene og de mulige besparelser på konkurrencemarkedet, og de bør tilbydes bistand til at besvare og udnytte markedsbaserede tilbud.

(25) Offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning bør ikke føre til direkte krydssubsidiering mellem forskellige kategorier af kunder. I overensstemmelse med dette princip må prissystemer ikke eksplicit pålægge visse kategorier af kunder at bære omkostningerne ved prisindgreb, der berører andre kategorier af kunder. Offentlige serviceforpligtelser i forbindelse med fastsættelse af priserne bør kun vedrøre naturgasforsyning, da husholdningskunderne ikke forventes at anvende brint til opvarmning i større målestok. Markedet for brint forventes primært at vedrøre industrien, som ikke kræver sådanne offentlige indgreb.

(26) Forbrugerne bør råde over klare og forståelige oplysninger om deres rettigheder inden for energisektoren. Kommissionen har efter høring af de relevante interessenter, herunder medlemsstaterne, de regulerende myndigheder, forbrugerorganerne og naturgasvirksomhederne, forelagt en tilgængelig, brugervenlig tjekliste for energiforbrugere, der giver forbrugerne praktiske oplysninger om deres rettigheder. Alle forbrugere bør modtage denne tjekliste, som bør holdes ajour og være offentligt tilgængelig.

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010 (EUT L 280 af 28.10.2017, s. 1).

(27) Medlemsstaterne bør tage hensyn til, at en vellykket energiomstilling kræver øgede investeringer i uddannelse, og færdigheder for arbejdstagere i sektorerne for naturgas og brint, herunder i forbindelse med infrastrukturudvikling, energieffektivitet og slutbrugerapplikationer, der anvender mere omkostningseffektive og dekarboniserede alternativer. Sådanne investeringer vil stemme overens med direktiv (EU) 2023/1791.

(28) Markedsreglerne bør beskytte og give kunderne mulighed for at vælge de mest energieffektive løsninger, således at ny vedvarende gas og brint og kulstoffattig gas og brint integreres fuldt ud i energiomstillingen.

(29) Naturgas spiller stadig en central rolle i energiforsyningen, da husholdningernes energiforbrug stadig i højere grad hidrører fra naturgas end fra elektricitet. Selv om elektrificering er et centralt element i den grønne omstilling, vil husholdningerne også i fremtiden forbruge naturgas, herunder stigende mængder af vedvarende gas, især biomethan.

(30) I naturgassektoren, herunder detailmarkedet for naturgas, er bestemmelserne om forbrugerinddragelse og -beskyttelse ikke blevet tilpasset behovene i relation til energiomstillingen.

(31) Markedet for naturgas er genstand for lav kundetilfredshed og -engagement samt langsom udbredelse af ny vedvarende gas og kulstoffattig gas, hvilket er tegn på begrænset konkurrence i mange medlemsstater. Naturgaspriserne for husholdningskunder er steget i det seneste årti, hvilket har ført til, at husholdningskunder har betalt to eller tre gange mere for deres naturgasforbrug end industrikunder.

(32) Ligesom det er tilfældet i elsektoren, er markedsfleksibilitet og en velegnet EU-lovramme for forbrugerrettigheder i naturgassektoren afgørende for at sikre, at forbrugerne kan deltage i energiomstillingen og drage fordel af overkommelige priser, gode servicestandarder og et virkningsfuldt udvalg af tilbud, der afspejler den teknologiske udvikling.

(33) Skiftet fra fossil gas til alternative vedvarende kilder forventes at blive realiseret, hvis energi fra vedvarende energikilder bliver en attraktiv valgmulighed, som der ikke diskrimineres mod, for forbrugerne baseret på reelt gennemsigtige oplysninger, hvor omstillingsomkostningerne fordeles retfærdigt mellem forskellige grupper af forbrugere og markedsdeltagere. Det er dog som regel ikke nemt at skifte fra naturgas til andre teknologier på grund af fastlåsningsvirkningen i forbindelse med den understøttende infrastruktur. Dekommissionering af naturgasinfrastruktur bør ledsages af foranstaltninger, der afhjælper de negative virkninger for slutkunder, navnlig sårbare kunder og husholdningskunder, der er berørt af energifattigdom, samt foranstaltninger, der afhjælper uligheder som følge af energiomstillingen. Naturgasforbrugere bør beskyttes imod stigende tariffer i forbindelse med nedskrivning af naturgasaktiver, imod krydssubsidiering mellem gas- og brintbrugere og imod stigende naturgastariffer som følge af et svindende kundegrundlag.

(34) For at afhjælpe de nuværende mangler på detailmarkedet for naturgas er det nødvendigt at imødegå de eksisterende konkurrencemæssige og tekniske hindringer for etableringen af alternativ energiforsyning baseret på vedvarende energikilder, nye tjenester, bedre serviceniveauer og lavere forbrugerpriser, samtidig med at der sikres beskyttelse af sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom.

(35) Med henblik på at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og en ensartet forbrugerindflydelse på tværs af energisektorerne bør den lovgivningsmæssige ramme i et dekarboniseret marked for naturgas afspejle forbrugerbeskyttelsen på elmarkedet og, hvis det er relevant, dens bestemmelser om indflydelse, og den bør tage hensyn til energisystemeffektiviteten og Unionens mål om forsyningssikkerhed, energieffektivitet og vedvarende energi.

(36) Af hensyn til sammenhængen og virkningsfuldheden bør tilgangen med at afspejle visse aspekter af elmarkedet omfatte alle bestemmelser om forbrugerbeskyttelse og -indflydelse, når det kan gennemføres og tilpasses markedet for naturgas. Dette bør spænde fra grundlæggende kontraktlige rettigheder til regler for faktureringsoplysninger, skift af energileverandør, tilgængeliggørelse af pålidelige sammenligningsværktøjer, beskyttelse af sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom, sikring af tilstrækkelig databeskyttelse for intelligente målere og dataforvaltning og virkningsfulde alternative tvistbilæggelsesregler.

(37) I bestræbelserne på at sikre konsekvens i bestemmelserne på tværs af sektorer bør det sikres, at de nationale forvaltningers og virksomhedernes byrder fortsat er begrænsede og forholdsmæssige, herunder ved at bygge på erfaringerne med EU-retsakter, der indgår i pakken om ren energi til alle europæere, såsom Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ([22]), (EU) 2019/941 ([23]), (EU) 2019/942 ([24]), (EU) 2019/943 og direktiv

([22]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

([23]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren og om ophævelse af direktiv 2005/89/EF (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 1).

([24]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/942 af 5. juni 2019 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 22).

(EU) 2018/844 ([25]), (EU) 2018/2001, (EU) 2018/2002 ([26]) og (EU) 2019/944.

(38) Moderniseringen af naturgassektoren forventes at medføre betydelige økonomiske og miljømæssige fordele i form af både forbedret konkurrence i detailleddet og sociale og fordelingsmæssige fordele samt forbrugerindflydelse, herunder styrkede kontraktlige rettigheder og bedre tilgængelige oplysninger om forbrug og energikilder, hvilket udmønter sig i grønnere valg, samt gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger og reduktion af anvendelsen af fossil gas eller skifte fra fossil gas til mere bæredygtige energikilder. Energiinteressefællesskaber bør bidrage til udbredelsen af vedvarende gas.

(39) Leverandørskift er en vigtig indikator for kundernes engagement og et vigtigt redskab til at øge konkurrencen på markederne for naturgas og brint og bør derfor garanteres som en grundlæggende rettighed for kunderne. Antallet af leverandørskift er imidlertid fortsat uensartet fra medlemsstat til medlemsstat, og forbrugerne afskrækkes fra at skifte både energikilde og -leverandør via exit- og opsigelsesgebyrer. Selv om ophævelsen af sådanne gebyrer kan begrænse kundernes valgmuligheder, fordi produkter baseret på belønning af kundeloyalitet udgår, burde en yderligere begrænsning af brugen af gebyrer forbedre forbrugernes velfærd og engagement samt konkurrencen på markedet.

(40) Kortere skiftetider vil sandsynligvis tilskynde kunderne til at søge bedre energiaftaler og skifte leverandør. Med øget anvendelse af informationsteknologi bør det senest i 2026 være muligt, at den tekniske skifteproces med registrering af en ny leverandør ved et målepunkt hos markedsoperatøren typisk kan afsluttes inden for 24 timer på enhver hverdag. Sikres det, at det senest i 2026 er muligt, at den tekniske proces med at skifte leverandør finder sted inden for 24 timer, vil dette minimere skiftetiden og bidrage til at øge forbrugerdeltagelsen og konkurrencen på detailmarkedet.

(41) Skiftetider på 24 timer på markederne for naturgas og brint vil afspejle det, der allerede gælder på markedet for el, som har tilsvarende back-end-funktioner og IT-databasekrav. Harmonisering af skiftetider mellem sektorer vil være til gavn for alle forbrugere, navnlig dem, der er omfattet af dobbeltbrændselskontrakter. Kortere skiftetider for forbrugerne bør ikke påvirke leverandørernes balanceringsforpligtelse.

(42) Der er flere faktorer, der afholder kunderne fra at tilgå, forstå og reagere på de forskellige kilder til markedsoplysninger, der er til rådighed. Derfor bør tilbuddenes sammenlignelighed forbedres gennem passende kundeoplysning på grundlag af sammenligningsværktøjer til kunderne, og uberettigede hindringer for at skifte leverandør bør fjernes, uden at kundernes valgmuligheder begrænses unødigt. Det er også afgørende at leverandørerne giver kunderne klare og forståelige oplysninger forud for indgåelsen af en kontrakt, således at de fuldt ud er bekendt med detaljerne i og konsekvenserne af kontrakten.

(43) Uafhængige sammenligningsværktøjer, herunder websteder, er et effektivt middel for mindre kunder til at kunne vurdere forskellige energitilbud på markedet. De bør sigte mod at omfatte det bredest mulige udvalg af tilbud og mod at dække markedet så fuldstændigt som muligt for at give kunderne et repræsentativt overblik. Hvis miljøpræstationen fremhæves som et væsentligt element i tilbuddet, bør sammenligningsværktøjerne også indeholde en beskrivelse af denne miljøpræstation. Det er afgørende, at mindre kunder har adgang til mindst ét sammenligningsværktøj, og at de oplysninger, som sådanne værktøjer giver, er troværdige, upartiske, gennemsigtige og letforståelige. Med henblik herpå kan medlemsstaterne sikre dette med et sammenligningsværktøj, der drives af en national myndighed eller af en privat virksomhed, og høre de relevante interessenter, herunder organisationer, der repræsenterer forbrugerinteresser, med hensyn til kriterier for sammenligningsværktøjerne.

([25]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne og direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 75).

([26]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 af 11. december 2018 om ændring af direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 210).

(44) Slutkunderne bør også kunne forbruge, lagre og sælge egenproduceret vedvarende gas, idet gældende ret for produktion af vedvarende gas, især med hensyn til drivhusgasemissioner, overholdes, og deltage på alle naturgasmarkeder ved at levere hjælpefunktioner, såsom gennem energilagring, idet deres rettigheder som slutkunder i henhold til dette direktiv bevares. Kollektive ordninger mellem aktive kunder giver tjenesteleverandører og lokale virksomheder, navnlig SMV'er, mulighed for at bidrage til systembalancering og fleksibilitet. Medlemsstaterne bør i deres nationale ret kunne have forskellige bestemmelser vedrørende skatter og afgifter for aktive kunder, der handler individuelt eller i fællesskab.

(45) Regninger og faktureringsoplysninger er et vigtigt middel til at informere slutkunderne og give dem indflydelse. Energiregninger er fortsat det mest almindelige problem for forbrugerne og den mest almindelige årsag til forbrugerklager – en faktor, som bidrager til vedvarende lav forbrugertilfredshed og lavt forbrugerengagement i naturgassektoren. Bestemmelserne om faktureringsoplysninger i gassektoren halter også bagefter de rettigheder, som indrømmes forbrugerne i elsektoren. Det er derfor nødvendigt at tilpasse dem og fastsætte mindstekrav til regninger og faktureringsoplysninger i gassektoren, således at forbrugerne har adgang til gennemsigtige, fuldstændige og letforståelige oplysninger. Regninger bør formidle oplysninger til slutkunderne om deres forbrug og omkostninger, om CO_2-emissioner og om andelen af vedvarende gas og kulstoffattig gas, og dermed gøre det lettere at sammenligne tilbud eller skifte leverandør eller energikilde, samt oplysninger om deres forbrugerrettigheder, såsom om alternativ tvistbilæggelse. Desuden bør regninger være et redskab til aktivt at skabe engagement blandt forbrugerne på markedet, således at forbrugerne kan styre deres forbrugsmønstre og træffe grønnere valg. Det er vigtigt at give forbrugerne omfattende og præcise oplysninger for at sikre, at de er bevidste om deres miljøpåvirkning, så de dermed kan give udtryk for, at de foretrækker de mest bæredygtige energibærere. Direktiv (EU) 2023/1791 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.

(46) Regelmæssig levering af nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på faktisk naturgasforbrug, er vigtig for at hjælpe forbrugerne med at styre deres naturgasforbrug og -udgifter. Kunderne, navnlig husholdningskunder, bør alligevel have adgang til fleksible ordninger for den konkrete betaling af deres regninger.

(47) For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til objektive og gennemsigtige forbrugsdata. Forbrugerne bør således have adgang til deres forbrugsdata og tilhørende priser og serviceomkostninger, herunder prisen på yderligere tjenester såsom forsikringer og energieffektivitetstjenester, hvis det er relevant, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give et tilbud på grundlag af disse oplysninger. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug. Forudbetalinger bør ikke stille brugerne uforholdsmæssigt ugunstigt, og forskellige betalingssystemer bør være ikkediskriminerende. Hvis kunderne tilstrækkeligt ofte får oplysninger om deres energiudgifter, forventes de at blive tilskyndet til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af adfærdsændringer.

(48) Eventuelle nationale beslutninger om indførelse af intelligente målersystemer for naturgas bør træffes efter gennemførelse af cost-benefit-analyser. Sådanne analyser bør tage hensyn til de langsigtede fordele ved indførelsen af intelligente målersystemer for forbrugere og hele værdikæden. Hvis det i analysen konkluderes, at indførelsen af sådanne målersystemer kun er økonomisk forsvarlig og omkostningseffektiv for forbrugere med et vist naturgasforbrug, bør medlemsstaterne kunne tage hensyn til dette, når ibrugtagningen iværksættes. Disse analyser bør i betragtning af den hurtige teknologiske udvikling gennemgås jævnligt som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser og under alle omstændigheder mindst hvert fjerde år. Begrænset gennemførelse af intelligente målersystemer, såsom pilotprojekter og testfaser, betragtes ikke som indførelse af sådanne systemer i henhold til dette direktiv.

(49) For at lette slutkundernes aktive deltagelse på markedet bør der, når de intelligente målersystemer indføres, tages behørigt hensyn til anvendelsen af foreliggende relevante standarder, herunder standarder, der muliggør interoperabilitet på datamodel- og applikationslagsniveau, til bedste praksis og vigtigheden af at udvikle dataudveksling samt til fremtidige og innovative energitjenester. De intelligente målersystemer, som tages i brug, bør endvidere ikke udgøre en hindring for skift af leverandør for så vidt angår naturgasforbrugere, og de bør være udstyret med formålstjenlige funktioner, som gør det muligt for slutkunderne at få rettidig adgang til deres forbrugsdata, tilpasse deres energiadfærd, blive belønnet for det og opnå besparelser på deres regninger. Forbrugergrupper bør rådgives om, hvordan de intelligente målere anvendes på en måde, der forbedrer deres energieffektivitet.

(50) Medlemsstater, der ikke systematisk indfører intelligente målersystemer i naturgassystemet, bør give forbrugerne mulighed for at få installeret en intelligent måler efter anmodning, på fair og rimelige vilkår, samtidig med at de bærer de dermed forbundne omkostninger, og bør forsyne dem med alle relevante oplysninger.

(51) Forskellige modeller for forvaltning af data er blevet udviklet eller er under udvikling i medlemsstaterne efter indførelse af intelligente målersystemer. Uafhængigt af dataforvaltningsmodellen er det vigtigt, at medlemsstaterne indfører gennemsigtige regler om adgang til data på ikkediskriminerende vilkår, sikrer det højeste niveau af cybersikkerhed og databeskyttelse og sikrer, at de enheder, der behandler data, er upartiske.

(52) Bedre forbrugerbeskyttelse sikres ved at give alle forbrugere adgang til effektiv tvistbilæggelse. Medlemsstaterne bør sørge for, at der findes procedurer for en hurtig og effektiv klagebehandling. Kundekontrakter og faktureringsoplysninger bør indeholde oplysninger om klagebehandling.

(53) Når medlemsstaterne vurderer, hvordan deres udenretslige tvistbilæggelsesmekanismer fungerer, bør de tage hensyn til naturgasvirksomheders deltagelse og overholdelse.

(54) Medlemsstaterne bør træffe egnede foranstaltninger, såsom ved at bringe deres sociale sikringsordninger i spil for at sikre den nødvendige forsyning til sårbare kunder, og yde støtte til forbedringer af energieffektiviteten og udbredelsen af vedvarende energi, for på bæredygtig vis at bekæmpe energifattigdom, herunder generelt i forbindelse med fattigdom. Sådanne foranstaltninger kan være forskellige alt efter særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte social- eller energipolitiske foranstaltninger vedrørende betaling af regninger for naturgas og brint, investering i energieffektivitet i boligbyggeri eller forbrugerbeskyttelse, såsom sikkerhedsforanstaltninger mod afbrydelse af forsyningen.

(55) Kommissionens henstilling (EU) 2020/1563 ([27]) af 14. oktober 2020 og (EU) 2023/2407 ([28]) af 20. oktober 2023 om energifattigdom fastlægger god praksis for definition af energifattigdom på nationalt plan, herunder passende indikatorer til måling af energifattigdom, og for strukturelle foranstaltninger og forbedringer, som medlemsstaterne kan gennemføre for at tage fat på de grundlæggende årsager til energifattigdom. Investeringer i strukturelle foranstaltninger til håndtering af boligers og apparaters lave energimæssige ydeevne og dekarbonisering og udbredelse af vedvarende kilder fremhæves sammen med andre foranstaltninger med det formål at give oplysninger om, hvordan energiregninger kan reduceres, hvordan der kan indføres praksis for energibesparelser, hvordan borgerne kan støttes i at deltage i energifællesskaber, eller hvordan et skifte til vedvarende energiløsninger kan fremmes.

(56) Afbrydelse af forsyningen påvirker i væsentlig grad kundernes adgang til den naturgasforsyning, som de navnlig har behov for til at opvarme deres hjem. Kunder, der er berørt af energifattigdom, og sårbare kunder påvirkes særlig negativt af afbrydelser af naturgasforsyningen, og medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at forhindre, at forsyningen afbrydes for disse kunder af økonomiske eller kommercielle årsager. Medlemsstaterne har flere værktøjer og former for god praksis til rådighed, som omfatter, men ikke er begrænset til, forbud mod afbrydelser året rundt eller mod sæsonmæssige afbrydelser, gældsforebyggelse og bæredygtige løsninger til støtte for kunder, der har svært ved at betale deres energiregninger. Medlemsstaterne bør identificere de mest hensigtsmæssige værktøjer på grundlag af deres nationale forhold. Sådanne foranstaltninger bør ikke berøre netoperatørernes midlertidige afbrydelse af forsyningen for kunder i en nødsituation uden forudgående varsel, hvor afbrydelsen sker af sikkerhedshensyn, og om muligt med forudgående varsel, hvor den sker af vedligeholdelseshensyn.

(57) Kunderne har ret til at anvende klageprocedurer, der forvaltes af deres leverandører, samt udenretslige tvistbilæggelsesprocedurer med henblik på at sikre, at deres rettigheder håndhæves effektivt, og at de ikke stilles ringere i tilfælde af uenighed med leverandører, navnlig med hensyn til regninger eller det skyldige beløb. Hvis kunderne anvender disse procedurer, bør leverandørerne ikke opsige kontrakter på grundlag af forhold, der stadig er omtvistet. Både leverandører og kunder bør fortsat opfylde deres kontraktlige rettigheder og forpligtelser, navnlig med hensyn til forsyning af naturgas og betaling for denne naturgas, og klageprocedurerne bør ikke danne grundlag for misbrug, der gør det muligt for kunderne ikke at opfylde deres kontraktlige forpligtelser, herunder betale deres regninger. Medlemsstaterne bør indføre passende foranstaltninger for at undgå, at disse klage- eller tvistbilæggelsesprocedurer anvendes på en forvrænget måde.

([27]) Kommissionens henstilling (EU) 2020/1563 af 14. oktober 2020 om energifattigdom (EUT L 357 af 27.10.2020, s. 35).
([28]) Kommissionens henstilling (EU) 2023/2407 af 20. oktober 2023 om energifattigdom (EUT L, 2024/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj.

(58) For at sikre forbrugerne forsyningskontinuitet, navnlig i tilfælde af at leverandøren svigter, bør medlemsstaterne indføre en ordning med forsyningspligtige leverandører eller træffe tilsvarende foranstaltninger. Det bør være muligt at udpege en forsyningspligtig leverandør enten før eller på det tidspunkt, hvor leverandøren svigter. En sådan forsyningspligtig leverandør kan behandles som en udbyder af forsyningspligtydelser. En forsyningspligtig leverandør kan være salgsafdelingen i en vertikalt integreret virksomhed, der også varetager distributionsfunktioner, forudsat at den opfylder kravene om adskillelse i dette direktiv. Dette bør imidlertid ikke indebære en forpligtelse for medlemsstaterne til at levere til en bestemt fast minimumspris. Hvis en medlemsstat forpligter en forsyningspligtig leverandør til at levere naturgas til en kunde, der ikke modtager markedsbaserede tilbud, bør betingelserne i dette direktivs artikel 4 finde anvendelse, og forpligtelsen kan kun omfatte en reguleret pris, i det omfang kunden har ret til at drage fordel af regulerede priser. Ved vurderingen af, om tilbud modtaget af ikkehusholdningskunder er markedsbaserede, bør medlemsstaterne tage hensyn til de individuelle kommercielle og tekniske omstændigheder. Hvis en medlemsstat inden datoen for dette direktivs ikrafttræden allerede har udpeget en forsyningspligtig naturgasleverandør gennem en retfærdig, gennemsigtig og ikkeforskelsbehandlende procedure, er det ikke nødvendigt at indlede en ny procedure for udpegelse af en forsyningspligtig leverandør.

(59) Med forenklingen og strømliningen af de administrative tilladelsesprocedurer og klare frister for de afgørelser, der skal træffes af de myndigheder, der er kompetente til at udstede en bemyndigelse, bør det sikres, at brintproduktionsanlæg og brintsysteminfrastruktur kan tages i brug i et tilstrækkeligt tempo uden at virke hæmmende for offentlige høringer. Medlemsstaterne bør anmodes om at aflægge rapport om de opnåede fremskridt. Der er behov for at beskytte erhvervede godkendelser såsom licenser, tilladelser, koncessioner eller godkendelser, der er udstedt efter national lovgivning til anlæg og drift af eksisterende naturgasrørledninger og andre netaktiver, når den transporterede gasformige energibærer i en naturgasrørledning skifter fra naturgas til (ren) brint. Denne beskyttelse af erhvervede godkendelser bør ikke berøre gyldigheden af tekniske sikkerhedskrav til brintinfrastruktur eller de kompetente myndigheders mulighed for at overvåge overholdelsen af sådanne krav og træffe passende og forholdsmæssige håndhævelsesforanstaltninger, herunder en eventuel tilbagekaldelse af beskyttelsen af de erhvervede godkendelser, hvis det er berettiget. Dette bør forebygge unødige forsinkelser i forbindelse med omstillingen af eksisterende naturgasrørledninger og andre netaktiver til brinttransport. Det bør undgås, at betingelserne for udstedelse af godkendelser til brintsysteminfrastruktur afviger i væsentlig grad, medmindre dette er tilstrækkeligt begrundet. Tekniske sikkerhedshensyn kan berettige en differentieret tilgang til beskyttelsen af erhvervede eksisterende henholdsvis udstedelsen af nye godkendelser. Bestemmelserne om godkendelsesprocedurer bør finde anvendelse med forbehold af folkeretten og EU-retten, herunder bestemmelser om beskyttelse af miljøet og menneskers sundhed. Hvis dette er behørigt begrundet i usædvanlige omstændigheder, bør det være muligt at forlænge fristerne i godkendelsesprocedurerne med op til et år.

(60) Formålet med at yde vejledning til ansøgere gennem hele deres administrative procedurer for ansøgning om og tildeling af tilladelser ved hjælp af et administrativt kontaktpunkt er at mindske kompleksiteten for projektudviklere og øge effektiviteten og gennemsigtigheden. Hvis ansøgerne får mulighed for at indsende relevante dokumenter i digital form, og der findes en procedurehåndbog for ansøgere, kan dette bidrage til effektiviteten. Medlemsstaterne bør sikre, at de myndigheder, der gennemfører godkendelsesprocedurerne, medvirker aktivt i at fjerne de resterende hindringer, herunder ikkefinansielle hindringer såsom utilstrækkelig viden og utilstrækkelige digitale og menneskelige ressourcer, der hindrer dem i at behandle et stigende antal godkendelsesprocedurer. Tilladelsesprocedurerne for tilslutninger til transmissions- eller distributionsnettet bør ikke hæmmes af manglende administrativ kapacitet. Desuden bør sådanne tilladelsesprocedurer ikke skabe hindringer for opfyldelsen af det nationale mål for vedvarende energi.

(61) Uden effektiv adskillelse mellem net på den ene side og produktions- og forsyningsvirksomhed på den anden side (»effektiv adskillelse«) er der risiko for forskelsbehandling, ikke kun hvad angår netdriften, men også hvad angår incitamentet for vertikalt integrerede virksomheder til at investere tilstrækkeligt i deres net.

(62) Effektiv adskillelse kan kun sikres ved at fjerne de vertikalt integrerede virksomheders incitament til at diskriminere mod konkurrenter, hvad netadgang og investeringer angår. Ejerskabsmæssig adskillelse, der indebærer udpegning af netejeren som systemoperatør og dennes uafhængighed af alle forsynings- og produktionsinteresser, er klart en effektiv og stabil måde at løse den iboende interessekonflikt på og sikre forsyningssikkerheden. Derfor betegnede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 10. juli 2007 om udsigterne for de indre markeder for gas og elektricitet ejerskabsmæssig adskillelse på transmissionsniveauet som det mest effektive middel til at fremme investeringer i infrastruktur på en ikkediskriminerende måde, fair netadgang for nye virksomheder og markedsgennemsigtighed. Medlemsstaterne bør derfor i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse forpligtes til at sikre, at den samme person ikke har ret til at udøve kontrol over en produktions- eller forsyningsvirksomhed, samtidig med, at vedkommende udøver kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem. Omvendt bør

kontrol over et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør udelukke muligheden for at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed. En produktions- eller forsyningsvirksomhed bør inden for disse grænser have mulighed for at have en minoritetskapitalandel i en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

(63) Enhver ordning for adskillelse bør effektivt kunne løse eventuelle interessekonflikter mellem producenter, leverandører og transmissionssystemoperatører for at skabe incitamenter til de nødvendige investeringer og sikre nye deltagere på markedet adgang i et gennemskueligt og effektivt reguleringssystem og bør ikke føre til en alt for kostbar reguleringsordning for de regulerende myndigheder.

(64) Definitionen af ordet »kontrol« i dette direktiv er tilpasset til bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 ([29]).

(65) Da der er vertikale forbindelser mellem elektricitets- og naturgassektoren, bør bestemmelserne om adskillelse gælde på tværs af sektorerne for naturgas, brint og elektricitet som nærmere angivet i dette direktiv.

(66) Med hensyn til brintsektoren bør der straks anvendes regler om vertikal adskillelse. Dette må foretrækkes frem for bekostelige krav om efterfølgende adskillelse, som kan være nødvendig i det tilfælde, at sektoren udvikler kraftig vertikal integration.

(67) For at sikre, at netdriften foregår i fuld uafhængighed af forsynings- og produktionsinteresser og for at hindre, at der udveksles fortrolige oplysninger, bør den samme person i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse ikke være medlem af de ledende organer for både en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver. Af samme grund bør den samme person ikke have ret til at udpege medlemmer til en transmissionssystemoperatørs eller et transmissionssystems ledende organer og til at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed.

(68) Ved at oprette en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser, bør det kunne sikres, at adskillelsen af interesser bliver effektiv, selv om en vertikalt integreret virksomhed fortsat ejer netaktiverne, forudsat at en sådan uafhængig system- eller transmissionsoperatør varetager alle de opgaver, der påhviler en systemoperatør, og forudsat at der indføres detaljeret regulering og et omfattende myndighedstilsyn.

(69) Når en virksomhed, der ejer et transmissionssystem, den 3. september 2009 indgik i en vertikalt integreret virksomhed, bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge mellem ejerskabsmæssig adskillelse og oprettelse af en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser.

(70) For at interesserne for aktionærer i vertikalt integrerede virksomheder til fulde kan ydes beskyttelse, bør medlemsstaterne have mulighed for at gennemføre ejerskabsmæssig adskillelse, enten ved direkte afhændelse eller ved opdeling af den integrerede virksomheds aktier i aktier i netvirksomheden og aktier i de tilbageværende forsynings- og produktionsvirksomheder, forudsat at de krav, ejerskabsmæssig adskillelse indebærer, opfyldes.

(71) Det bør gennem specifikke tillægsregler sikres, at løsningerne med en uafhængig system- eller transmissionsoperatør bliver fuldt ud effektive. Reglerne om uafhængige transmissionsoperatører skaber en hensigtsmæssig reguleringsmæssig ramme, der kan sikre fair konkurrence, tilstrækkelige investeringer, adgang for nye deltagere på markedet og integration af markederne for naturgas og brint. Effektiv adskillelse gennem bestemmelserne om uafhængige transmissionsoperatører bør bygge på et sæt organisatoriske foranstaltninger og foranstaltninger vedrørende forvaltningen af transmissionssystemoperatørerne og på et sæt foranstaltninger, der vedrører investeringer, tilslutning af ny produktionskapacitet til nettet og markedsintegration gennem regionalt samarbejde. Transmissionsoperatørens uafhængighed bør bl.a. også sikres gennem visse »afkølingsperioder«, hvor der ikke udøves nogen ledelse eller anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed, der giver adgang til samme oplysninger som dem, der kunne opnås i en ledelsesfunktion.

([29]) Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-fusionsforordningen) (EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1).

(72) For at styrke konkurrencen på det indre marked for naturgas og brint bør store ikkehusholdningskunder, som deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, kunne vælge deres leverandører og indgå kontrakt om naturgas- og brintleverancer med flere leverandører. Disse kunder bør beskyttes mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende eller supplerende tilbud.

(73) En medlemsstat bør have ret til at vælge fuld ejerskabsmæssig adskillelse på sit område. Når en medlemsstat har benyttet sig af denne ret, bør en virksomhed ikke have ret til at oprette en uafhængig system- eller transmissionsoperatør, medmindre andet er fastsat i dette direktiv. Desuden bør en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, ikke direkte eller indirekte udøve kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør fra en medlemsstat, der har valgt fuld ejerskabsmæssig adskillelse.

(74) Der er forskellige former for organisation af markederne i det indre marked for naturgas. De foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at sikre ensartede vilkår, bør være begrundet i tvingende almene hensyn. Kommissionen bør høres om foranstaltningernes forenelighed med TEUF og anden relevant EU-ret.

(75) Ved gennemførelsen af effektiv adskillelse bør princippet om ikkediskrimination mellem den offentlige og den private sektor respekteres. Derfor bør en og samme person ikke, hverken alene eller i fællesskab med andre, kunne udøve kontrol eller rettigheder, i strid med bestemmelserne om ejerskabsmæssig adskillelse eller løsningen med den uafhængige systemoperatør, over organerne i både transmissionssystemoperatøren eller transmissionssystemet og produktions- eller forsyningsvirksomhederne, hvad sammensætning, afstemning eller beslutningsproces angår. Forudsat at den pågældende medlemsstat kan påvise, at kravet er overholdt, bør to separate offentlige organer, hvad angår ejerskabsmæssig adskillelse og løsningen med den uafhængige systemoperatør, have mulighed for at kontrollere produktions- og forsyningsaktiviteter på den ene side og transmissionsaktiviteter på den anden side.

(76) Der bør være fuldstændig effektiv adskillelse af netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Unionen både for EU- og tredjelandsvirksomheder. For at sikre, at netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Unionen forbliver adskilt fra hinanden, bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at afvise certificering af transmissionssystemoperatører, som ikke overholder reglerne om adskillelse. For at sikre ensartet anvendelse af disse bestemmelser i hele Unionen bør de regulerende myndigheder tage videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse, når de træffer certificeringsafgørelser. For tillige at sikre overholdelse af Unionens internationale forpligtelser og solidaritet og energisikkerhed i Unionen bør Kommissionen have ret til at afgive en udtalelse om en certificeringsafgørelse over for en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en person fra et tredjeland. Ved foretagelsen af denne vurdering bør Kommissionen tage hensyn til kommercielle forbindelser, der kan have en negativ indvirkning på operatørens incitamenter og evne til at udføre sine opgaver, samt Unionens internationale forpligtelser og andre specifikke forhold og omstændigheder i sagen. Sådanne forhold og omstændigheder bør omfatte brugen af mindskede naturgasforsyninger som et våben og manipulationen af markederne gennem forsætlige afbrydelser af naturgasstrømme med et klart potentiale til direkte og alvorligt at indvirke på Unionens og medlemsstaternes væsentlige internationale sikkerhedsinteresser.

(77) Rørledningsnet for brint bør udgøre et vigtigt redskab til en virkningsfuld og bæredygtig brinttransport både onshore og offshore. Som følge af de høje kapitaludgifter, der er nødvendige for at anlægge dem, kan brintrørledningsnet udgøre naturlige monopoler. Erfaringerne med reguleringen af markederne for naturgas har vist, hvor vigtigt det er at sikre en åben og ikkediskriminerende adgang til rørledningsnet med henblik på at beskytte konkurrencen på råvaremarkederne. Derfor bør veletablerede principper for netdrift, såsom tredjepartsadgang, finde anvendelse på onshore- og offshore-brintnet i Unionen.

(78) Definitionerne af »brinttransmission« og »brintdistribution« i dette direktiv bør baseres på de relevante netkategoriers funktioner og på typerne af tilsluttet infrastruktur.

(79) Brintsammenkoblingslinjer, som er brintnet, der tjener det vigtige formål at forbinde medlemsstaternes nationale brintnet, bør drives af brinttransmissionsnetoperatører. I meget begrænsede tilfælde og når der er fastsat et brintdistributionsnet i den relevante netudviklingsplan, er det muligt at tilslutte det til et brinttransmissionsnet i en anden medlemsstat. Forudsat at dette distributionsnet ikke derudover er tilsluttet et brinttransmissions- eller

-distributionsnet i den medlemsstat, hvor brintdistributionsnettet er beliggende, bør det drives som et brintdistributionsnet.

(80) Brintdistributionsnet, der hovedsagelig har til formål at forsyne kunder, der er direkte tilsluttet, bør drage fordel af en lempeligere reguleringsordning i forbindelse med vertikal adskillelse og netplanlægning. Sådanne net bør ikke omfatte brintsammenkoblingslinjer eller have forbindelser til større infrastruktur såsom terminaler eller store underjordiske lagerfaciliteter – medmindre det pågældende net er et omlagt naturgasnet – eller til brintsammenkoblingslinjer. I forbindelsen mellem et stort underjordisk oplagrings- og distributionssystem, som begge er blevet omlagt til anvendelse af brint, kan der etableres en ny kortdistance-forbindelsesrørledning til transport af brint mellem dem som en udvidelse af det eksisterende distributionssystem. Tilslutningen af mindre underjordiske eller overjordiske brintlageranlæg, herunder let reproducerbare brintlagertanke, til brintdistributionsnet bør dog ikke begrænses, da de forventes at spille en central rolle i afbalanceringen af disse net.

(81) Driften af brintnet bør adskilles fra energiproduktions- og energiforsyningsrelaterede aktiviteter for at undgå risikoen for interessekonflikter på netoperatørernes vegne. Den strukturelle adskillelse af ejerskab af brinttransmissionsnet og deltagelse i energiproduktion og forsyning garanterer fraværet af sådanne interessekonflikter. Medlemsstaterne bør kunne benytte den alternative model for adskillelse »integreret brinttransmissionsnetoperatør« for transmissionssystemoperatører for naturgas, som er omfattet af modellen for adskillelse »uafhængig transmissionsoperatør«, og for eksisterende vertikalt integrerede brintnet. Transmissionssystemoperatører for naturgas, som er omfattet af en undtagelse i henhold til dette direktiv, bør betragtes som certificerede med henblik på at afgøre, om de er berettiget til at anvende modellen »integreret brinttransmissionsnetoperatør«. Medlemsstaterne bør også kunne tillade brugen af modellen »uafhængig brinttransmissionsnetoperatør«, således at vertikalt integrerede ejere af brinttransmissionsnet kan bevare ejerskabet til deres net og samtidig sikre ikkediskriminerende drift af sådanne net.

(82) Den fælles drift af brintnet og naturgas- eller elnet kan skabe synergier og bør derfor tillades, men aktiviteterne i forbindelse med driften af brinttransmissionsnettet bør organisatorisk holdes i en særskilt juridisk enhed for at sikre gennemsigtighed med hensyn til finansiering og anvendelse af tariffer for adgang. Undtagelser fra dette krav om juridisk horisontal adskillelse bør kun indrømmes midlertidigt, forudsat at de regulerende myndigheder har foretaget en positiv cost-benefit-analyse og en konsekvensanalyse. I betragtning af Estlands, Letlands og Litauens afsides beliggenhed og begrænsede markedsstørrelse bør sådanne undtagelser automatisk indrømmes disse medlemsstater frem til 2031. Der bør under alle omstændigheder sikres gennemsigtighed med hensyn til finansiering og anvendelse af tariffer for adgang med en klar og gennemsigtig adskillelse af regnskaber under de regulerende myndigheders overvågning. Hvis en brintnetoperatør er en del af en virksomhed, der er aktiv inden for transmission eller distribution af naturgas eller elektricitet, bør netoperatøren forelægge den regulerende myndighed en liste med nærmere oplysninger om virksomhedens infrastrukturaktiver vedrørende tildeling af nettet til anvendelse af brint eller naturgas med henblik på at sikre fuld gennemsigtighed med hensyn til adskillelsen af det reguleringsmæssige aktivgrundlag. Denne liste bør ajourføres i overensstemmelse med de sædvanlige revisionsprocedurer for regnskaber.

(83) For at sikre gennemsigtighed med hensyn til omkostninger og finansiering af regulerede aktiviteter bør aktiviteterne i forbindelse med driften af brinttransmissionsnettet adskilles fra andre netdriftsaktiviteter for andre energibærere – i det mindste i forhold til netoperatørernes retlige form og regnskaber. Med henblik på den selskabsretlige adskillelse af brinttransmissionsnetoperatører bør oprettelsen af en dattervirksomhed eller en særskilt juridisk enhed inden for naturgastransmissions- eller distributionssystemoperatørens koncernstruktur anses for at være tilstrækkelig, uden at der er behov for en funktionel adskillelse af forvaltningen eller adskillelse af ledelse eller personale. Der bør således opnås gennemsigtighed med hensyn til omkostningerne ved og finansieringen af regulerede aktiviteter, uden at de synergier og omkostningsfordele, som driften af flere net kan medføre, går tabt.

(84) Brintnet bør være underlagt tredjepartsadgang for at sikre konkurrence og lige vilkår på markedet for brintforsyning. Reguleret tredjepartsadgang på grundlag af regulerede tariffer for adgang bør være standardreglen på lang sigt. For at sikre operatørerne den nødvendige fleksibilitet og mindske de administrative omkostninger i vækstfasen for markedet for brint bør medlemsstaterne kunne tillade brug af forhandlet tredjepartsadgang frem til den 31. december 2032.

(85) Kun dele af de naturligt forekommende underjordiske lagre, der anvendes til naturgas, såsom saltminer, grundvandsreservoirer og udtømte naturgasfelter, kan også anvendes til brint. Tilgængeligheden af disse store underjordiske brintlagerfaciliteter er begrænset og ujævnt fordelt på tværs af medlemsstaterne. I betragtning af den potentielt gavnlige rolle for brinttransportens og -brintmarkedernes funktion, som adgangen til sådanne store

underjordiske lagerfaciliteter kan spille, bør den i sidste ende være underlagt reguleret tredjepartsadgang for at sikre lige vilkår for markedsdeltagerne. I vækstfasen for markeder for brint bør der dog være fleksibilitet for medlemsstaterne til også at anvende forhandlede ordninger for adgang frem til den 31. december 2032.

(86) Det kan forventes, at brint- og brintderivater, såsom ammoniak, eller flydende organiske brintbærere vil blive importeret til og transporteret inden for Unionen. Det er imidlertid endnu usikkert, på hvilken måde og i hvilken form brint vil blive transporteret, og forskellige midler og former vil sandsynligvis eksistere side om side og konkurrere med hinanden. Dette direktiv fastlægger en reguleringsmæssig ramme for infrastruktur og markeder for gasformig brint. Kun i de tilfælde, hvor andre former for brint eller derivater og de faciliteter, der håndterer dem, er relevante for at sikre et konkurrencepræget marked for gasformig brint, bør deres rolle og reglerne for dem derfor fastsættes i dette direktiv.

(87) Brint kan importeres via terminaler til losning og omdannelse af flydende brint eller flydende ammoniak, der transporteres via skib, til gasformig brint, men de konkurrerer med andre former for brinttransport. Tredjepartsadgang til sådanne terminaler bør sikres, men medlemsstaterne bør sørge for et system med forhandlet tredjepartsadgang med henblik på at mindske de administrative omkostninger for operatører og regulerende myndigheder. Lagerfaciliteterne i forbindelse med terminalen, hvortil der gives tredjepartsadgang, bør stå i forhold til terminalens kapacitet til at konvertere og tilføre brint til nettet. Det er dog muligvis ikke nødvendigt at indføre tredjepartsadgang til lastning af lastbiler, forudsat at en sådan proces ikke er en hjælpefunktion i forbindelse med den efterfølgende omdannelse og tilførsel af brint til nettet.

(88) Medlemsstaterne kan vælge at udfase naturgas for at nå det mål om klimaneutralitet, der er fastsat i forordning (EU) 2021/1119, eller af andre tekniske årsager. Det er vigtigt at fastlægge en klar reguleringsmæssig ramme, som gør det muligt at nægte adgang og eventuelt afbryde forsyningen til netbrugere for at nå disse politikmål. Det bør være muligt, at netbrugere nægtes adgang eller forsyningen til dem afbrydes i forbindelse med infrastruktur, der vil blive dekommissioneret i overensstemmelse med netudviklingsplanen på transmissionsniveau, eller hvis dekommissionering er fastsat på distributionsniveau. Samtidig bør der træffes passende foranstaltninger for at beskytte netbrugere under sådanne omstændigheder, og det er også vigtigt, at afgørelser om nægtelse af adgang og afbrydelse af forsyningen er underlagt objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, som er udarbejdet af de regulerende myndigheder.

(89) Eksisterende vertikalt integrerede brintnet bør kunne anmode om undtagelser fra kravene i dette direktiv, forudsat at disse net ikke udvides væsentligt, og at sådanne undtagelser ikke har skadelig virkning på konkurrencen, brintinfrastrukturen eller markedsudviklingen, hvilket bør kontrolleres med jævne mellemrum.

(90) Lokale brintklynger bør udgøre et vigtigt element i Unionens brintøkonomi. Sådanne klynger kan drage fordel af forenklede reguleringskrav i vækstfasen for markedet for brint, navnlig for så vidt angår anvendelsen af ejerskabsmæssig adskillelse på net, der leverer til markedsdeltagere i sådanne klynger. De tilsvarende forenklede reguleringsmæssige krav bør også tage højde for behovet for reguleringsmæssig fleksibilitet for direkte rørledningsforbindelser mellem brintproducenter og individuelle kunder.

(91) Rørledninger, som udgør sammenkoblingslinjer med tredjelande, kan anvendes som transportmiddel i forbindelse med import eller eksport af brint. Anvendelsen af dette direktiv på brintrørledninger til og fra tredjelande bør fortsat begrænses til medlemsstaternes område. Driftsreglerne for brintsammenkoblingslinjer med tredjelande bør fastsættes i en international aftale mellem Unionen og de sammenkoblede tredjelande. En sådan international aftale bør ikke anses for nødvendig, hvis den medlemsstat, der er tilkoblet eller agter at blive tilkoblet brintsammenkoblingslinjen, forhandler og indgår en mellemstatslig aftale med de pågældende tredjelande i overensstemmelse med bemyndigelsesproceduren i dette direktiv med henblik på at sikre en sammenhængende reguleringsmæssig ramme og en konsekvent anvendelse heraf for den samlede infrastruktur.

(92) Af hensyn til EU-brintnets effektive drift bør brintnetoperatører være ansvarlige for driften, vedligeholdelsen og udviklingen af nettet i tæt samarbejde med andre brintnetoperatører samt med andre systemoperatører, med hvilke deres net er tilsluttet eller kan tilsluttes, herunder for at lette energisystemets integration.

(93) Brinttransmissionsnetoperatører bør opbygge en tilstrækkelig grænseoverskridende brinttransportkapacitet, der imødekommer enhver økonomisk rimelig og teknisk gennemførlig efterspørgsel efter en sådan kapacitet, hvorved markedsintegrationen muliggøres.

(94) I overensstemmelse med EU-brintstrategier det vigtigt, at der er fokus på transport og anvendelse af brint i ren form. I denne henseende er det vigtigt, at brintsystemet kan transportere, lagre og håndtere brint af en høj renhedsgrad under hensyntagen til brintslutbrugernes kvalitetskrav i modsætning til brint iblandet i naturgassystemet. Det er også vigtigt, at brintkvalitetsstandarder indeholder yderligere kriterier til fastsættelse af de almindeligt acceptable renhedsniveauer for brint. Det er nødvendigt, at europæiske standardiseringsorganer ved hjælp af en teknisk standardiseringsproces fastsætter en båndbredde af acceptable brintrenhedsniveauer og andre relevante brintkvalitetsparametre, eksempelvis forurenende stoffer.

(95) I nogle tilfælde kan det, afhængigt af bl.a. brintnettenes topografi og populationen af slutbrugere, der er tilsluttet brintnettene, blive nødvendigt for brintnetoperatørerne at styre brintkvaliteten (eksempelvis ved rensning). Derfor bør de regulerende myndigheder pålægge brintnetoperatørerne at sikre en effektiv styring af brintkvaliteten i deres net, hvis det er nødvendigt af hensyn til styringen af systemet. Når brintnetoperatørerne udfører sådanne aktiviteter, bør de sikre en stabil brintkvalitet for slutbrugerne, herunder i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, ved at overholde gældende brintkvalitetsstandarder.

(96) Afviser systemoperatører for naturgas eller brintnetoperatører anmodninger om adgang eller tilslutning på grund af manglende kapacitet, bør de begrunde en sådan afvisning behørigt og pålægges at forbedre deres system, så der gives mulighed for de ønskede forbindelser eller adgang, hvor det er rentabelt og i overensstemmelse med den relevante planlægning.

(97) Hindringer for fuldførelsen af det indre marked for naturgas, som skyldes ikkeanvendelsen af Unionens markedsregler på naturgastransmissionslinjer til og fra tredjelande bør ligeledes imødegås. Det bør sikres, at de regler, som gælder for naturgastransmissionslinjer, der forbinder to eller flere medlemsstater, ligeledes gælder for naturgastransmissionslinjer inden for Unionen til og fra tredjelande. Det bør skabe sammenhæng i den retlige ramme inden for Unionen og forhindre konkurrenceforvridning på det indre marked for energi i Unionen og negativ indvirkning på forsyningssikkerheden. Det bør ligeledes øge gennemsigtigheden og give retssikkerhed for markedsdeltagerne, navnlig investorer i naturgasinfrastruktur og systembrugere, med hensyn til hvilke regler der gælder.

(98) Medlemsstaterne og de kontraherende parter i traktaten om oprettelse af energifællesskabet ([30]) bør arbejde tæt sammen om alle spørgsmål, der vedrører udviklingen af et integreret og dekarboniseret marked for naturgas, og bør ikke træffe foranstaltninger, som hæmmer en yderligere integration af markederne for naturgas eller bringer medlemsstaternes og de kontraherende parters forsyningssikkerhed i fare. Dette kan omfatte samarbejde om lagerkapacitet for naturgas og indbydelse af eksperter til relevante regionale naturgasrisikogrupper.

(99) Rørledninger, der forbinder et olie- eller naturgasproduktionsanlæg i et tredjeland med et behandlingsanlæg eller med en endelig kystlandingsterminal i en medlemsstat, bør betragtes som opstrømsrørledningsnet. Rørledninger, der forbinder et olie- eller naturgasproduktionsanlæg i en medlemsstat med et behandlingsanlæg eller med en endelig kystlandingsterminal i et tredjeland, bør ikke betragtes som opstrømsrørledningsnet med henblik på dette direktiv, da det er usandsynligt, at sådanne rørledninger har væsentlig indvirkning på det indre energimarked.

(100) Transmissionssystemoperatører bør frit kunne indgå tekniske aftaler med transmissionssystemoperatører eller andre enheder i tredjelande om spørgsmål vedrørende drift og sammenkobling af transmissionssystemer, forudsat at indholdet af sådanne aftaler er foreneligt med EU-retten.

(101) Tekniske aftaler mellem transmissionssystemoperatører eller andre enheder om drift af transmissionslinjer bør forblive i kraft, forudsat at de overholder EU-retten og den regulerende myndigheds relevante afgørelser.

(102) Når sådanne tekniske aftaler er indgået, kræves der efter dette direktiv ikke indgåelse af en international aftale mellem en medlemsstat og et tredjeland eller en aftale mellem Unionen og et tredjeland om drift af den berørte naturgastransmissionslinje.

([30]) EUT L 198 af 20.7.2006, s. 18.

(103) Anvendelsen af dette direktiv på naturgastransmissionslinjer til og fra tredjelande bør fortsat begrænses til medlemsstaternes område. Hvad angår offshore-naturgastransmissionslinjer, bør dette direktiv finde anvendelse på søterritoriet i den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende.

(104) Det bør være muligt for eksisterende aftaler indgået mellem en medlemsstat og et tredjeland om drift af transmissionslinjer at forblive i kraft i overensstemmelse med dette direktiv.

(105) For så vidt angår aftaler eller dele af aftaler med tredjelande, som kan berøre Unionens fælles regler, bør der fastlægges en sammenhængende og gennemsigtig procedure, hvorved en medlemsstat på dennes anmodning kan gives tilladelse til at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland om drift af en transmissionslinje eller et opstrømsrørledningsnet mellem denne medlemsstat og et tredjeland. Proceduren bør ikke forsinke dette direktivs gennemførelse, bør ikke berøre kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne og bør finde anvendelse på eksisterende og nye aftaler.

(106) Hvis det er åbenbart, at genstanden for en aftale delvis henhører under Unionens kompetence og delvis under en medlemsstats kompetence, er det afgørende at sikre et tæt samarbejde mellem den pågældende medlemsstat og Unionens institutioner.

(107) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at vedtage afgørelser om bemyndigelse eller afslag på tilladelse for en medlemsstat til at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ([31]).

(108) Energiforsyningssikkerhed er af stor betydning for den offentlige sikkerhed og hænger derfor tæt sammen med et velfungerende indre marked for naturgas og integreringen af de isolerede markeder for naturgas i medlemsstaterne. Naturgas kan kun bringes ud til EU-borgerne gennem nettet. Velfungerende åbne naturgasmarkeder, og navnlig net og andre aktiver forbundet med naturgasforsyning, spiller en afgørende rolle for den offentlige sikkerhed, økonomiens konkurrenceevne og EU-borgernes velfærd. Personer fra tredjelande bør derfor kun få tilladelse til at kontrollere et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør, hvis de opfylder kravene om effektiv adskillelse, som finder anvendelse i Unionen. Uden at det berører Unionens internationale forpligtelser, er det Unionens opfattelse, at naturgastransmissionssystemsektoren er af stor betydning for Unionen, hvorfor der er behov for supplerende beskyttelsesforanstaltninger til fortsat sikring af energiforsyningen til Unionen for at undgå trusler mod den offentlige orden og den offentlige sikkerhed i Unionen og mod EU-borgernes velfærd. Energiforsyningssikkerheden i Unionen kræver især en vurdering af uafhængigheden af netdriften, af graden af Unionens og de enkelte medlemsstaters afhængighed af energiforsyning fra tredjelande og af, hvordan både indenrigs- og udenrigshandel samt investering i energi behandles i et bestemt tredjeland. Forsyningssikkerheden bør derfor vurderes på grundlag af de faktiske omstændigheder i hvert enkelt tilfælde samt rettigheder og forpligtelser efter international ret, især de internationale aftaler mellem Unionen og det pågældende tredjeland. Kommissionen bør, når det er relevant, forelægge henstillinger til at forhandle om relevante aftaler med tredjelande vedrørende sikring af energiforsyningen til Unionen eller til at medtage de nødvendige spørgsmål i andre forhandlinger med disse tredjelande.

(109) Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikkediskriminerende tariffer for adgang til transport. Disse tariffer bør gælde for alle systembrugere på et ikkediskriminerende grundlag. Hvis lagerfaciliteter, linepack eller hjælpefunktioner for naturgas opererer på et marked med tilstrækkelig konkurrence, kan der gives adgang på grundlag af gennemsigtige og ikkediskriminerende markedsbaserede mekanismer.

(110) Det er nødvendigt at sørge for, at lagersystemoperatørerne for naturgas er uafhængige, for således at forbedre tredjeparters adgang til lagerfaciliteter for naturgas, som er en teknisk eller økonomisk forudsætning for at kunne få effektiv adgang til det system, der varetager forsyningen af kunderne. Derfor bør lagerfaciliteter for naturgas drives af selskabsretligt uafhængige enheder, som har reel beslutningskompetence, for så vidt angår aktiver, der er nødvendige for at vedligeholde, drive og udvikle lagerfaciliteter for naturgas. Det er også nødvendigt at øge åbenheden om, hvilken lagerkapacitet for naturgas der tilbydes tredjeparter, ved at forpligte medlemsstaterne til at opstille og offentliggøre en ikkediskriminerende og klar ramme for, hvilket regelsæt der gælder for lagerfaciliteter for naturgas. Denne forpligtelse bør ikke kræve en ny afgørelse om adgangsordninger, men bør forbedre gennemsigtigheden, hvad

([31]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

angår ordningen for adgang til lagerfaciliteter for naturgas. Fortrolighedskravene vedrørende forretningsmæssigt følsomme oplysninger er særligt betydningsfulde, hvis det drejer sig om data af strategisk art, eller hvis der kun er en enkelt bruger af en lagerfacilitet for naturgas.

(111) Ikkediskriminerende adgang til distributionsnettet er afgørende for downstreamadgangen til detailkunderne. Mulighederne for at forskelsbehandle tredjeparter, hvad adgang og investeringer angår, er imidlertid mindre betydningsfulde på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet, hvor kapacitetsbegrænsningsrelaterede problemer og indflydelse fra produktionsinteresser i almindelighed er større end på distributionsniveauet. For at fastsætte lige vilkår i detailleddet bør distributionssystemoperatørernes aktiviteter overvåges, så de hindres i at udnytte deres vertikale integration til at styrke deres stilling i konkurrencen på markedet, i særdeleshed i forhold til husholdningskunder og små ikkehusholdningskunder.

(112) Medlemsstaterne bør iværksætte konkrete foranstaltninger for at fremme en mere udbredt anvendelse af bæredygtig biomethan eller andre gastyper, som rent teknisk og på sikker vis kan tilføres og transporteres gennem naturgassystemet, og producenterne heraf bør have ikkediskriminerende adgang til det pågældende system, på betingelse af at en sådan adgang til enhver tid er forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder, og medmindre andet er fastsat i dette direktiv.

(113) Producenter af vedvarende gas og kulstoffattig gas er ofte tilsluttet distributionsnettet. For at lette deres udbredelse og markedsintegration er det afgørende, at de får uhindret adgang til engrosmarkedet og de relevante virtuelle handelspunkter. Adgangen for vedvarende gas og kulstoffattig gas til engrosmarkedet bør lettes ved at fastlægge en definition af et indfødnings-udtags-system, som gør det muligt at medtage distributionssystemer og i sidste ende sikre, at alle produktionsanlæg har adgang til markedet, uanset om de er tilsluttet distributions- eller transmissionssystemet. Desuden fastsættes det i forordning (EU) 2024/1789, at distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører skal samarbejde om at muliggøre tilbagegående strømme fra distributions- til transmissionsnettet eller alternative midler med henblik på at lette markedsintegrationen af vedvarende gas og kulstoffattig gas.

(114) For ikke at pålægge små distributionssystemoperatører en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage de pågældende virksomheder fra kravene om selskabsretlig adskillelse.

(115) Anvendes der et lukket distributionssystem til at sikre, at en integreret energiforsyning er så effektiv som muligt, og hvor der er særlige krav til funktion, eller opretholdes et lukket distributionssystem først og fremmest til systemejerens brug, bør det være muligt at fritage distributionssystemoperatøren fra forpligtelser, der vil udgøre en unødvendig administrativ byrde på grund af det særlige forhold mellem distributionssystemoperatøren og brugerne af systemet. Industrielle eller kommercielle anlæg eller anlæg til delte tjenester såsom jernbanestationer, lufthavne, hospitaler, store campingpladser med integrerede faciliteter eller kemiske industrianlæg kan omfatte lukkede distributionssystemer som følge af den særlige karakter af deres drift.

(116) Med integrationen af voksende mængder af vedvarende gas og kulstoffattig gas i naturgassystemet vil kvaliteten af gas, der transporteres og forbruges i Unionen, ændre sig. Af hensyn til naturgassystemets effektive drift bør transmissionssystemoperatørerne være ansvarlige for styringen af gaskvaliteten i deres faciliteter. Hvis tilførslen af vedvarende gas og kulstoffattig gas finder sted på distributionsniveau, kan de regulerende myndigheder, hvis det er nødvendigt for at styre deres indvirkning på gaskvaliteten, pålægge distributionssystemoperatørerne at sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres faciliteter. Hvis transmissions- og distributionssystemoperatørerne udfører gaskvalitetsstyringsopgaver, bør de overholde gældende gaskvalitetsstandarder.

(117) Det er nødvendigt, at de regulerende myndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål og være fuldt uafhængige af alle andre offentlige og private interesser, hvis det indre marked for naturgas skal kunne fungere efter hensigten. Bestemmelserne vedrørende autonomi i forbindelse med gennemførelsen af den regulerende myndigheds tildelte budget bør gennemføres inden for de rammer, der er opstillet i de nationale budgetlovgivninger og -regler. Det bør være muligt for medlemsstaterne at tage behørigt hensyn til tilgængeligheden af personaleressourcer eller til størrelsen af de ledende organer, samtidig med at de bidrager til de regulerende myndigheders uafhængighed fra politiske eller økonomiske interesser eller politisk eller økonomisk indgriben gennem en hensigtsmæssig rotationsordning.

(118) For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye virksomheder, er det nødvendigt at indføre ikkediskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Dette bør opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af naturgas, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. De regulerende myndigheder bør spille en aktiv rolle for at sikre, at priserne for

balanceringsydelser er ikkediskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktionen og forbruget af gas og til ikke at bringe systemet i fare.

(119) De regulerende myndigheder bør selv kunne fastsætte eller godkende tariffer eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatøren, distributionssystemoperatøren eller en systemoperatør af flydende naturgas eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikkediskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af foranstaltninger til efterspørgselsstyring.

(120) De regulerende myndigheder bør i tæt samarbejde med Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER), der er oprettet ved forordning (EU) 2019/942, fremme et åbent, konkurrencedygtigt, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt indre marked for brint med uhindrede grænseoverskridende strømme. Det er nødvendigt, at de regulerende myndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål, hvis det indre marked for brint skal kunne fungere efter hensigten.

(121) De regulerende myndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser i forhold til naturgasvirksomheder eller brintvirksomheder og til at pålægge naturgasvirksomheder eller brintvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser, sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller til at foreslå en kompetent domstol at pålægge dem sådanne sanktioner. De regulerende myndigheder bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger til at sikre kundefordele gennem fremme af den effektive konkurrence, der er en forudsætning for velfungerende indre markeder for naturgas og brint. Oprettelsen af programmer for frigivelse af gas er én af de mulige foranstaltninger, der kan anvendes til at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer korrekt.

(122) De regulerende myndigheder bør også bemyndiges til at bidrage til at sikre høje standarder for offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, beskyttelsen af sårbare kunder samt den fulde effektivitet af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en EU-dimension, eller reglerne for det indre marked, såsom de frie kapitalbevægelser. Det uafhængige organ, ved hvilket en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret, kunne være en domstol eller en lignende instans, som har kompetence til at foretage domstolskontrol.

(123) Enhver harmonisering af de regulerende myndigheders beføjelser bør omfatte beføjelsen til at tilbyde virksomheder incitamenter og pålægge virksomheder sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning, eller til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner. Endvidere bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at indhente relevante oplysninger fra virksomhederne gennem passende og fyldestgørende undersøgelser og til at bilægge tvister.

(124) De regulerende myndigheder og ACER bør forelægge oplysninger om markedet for brint for at sikre gennemsigtighed, herunder aspekter såsom udbud og efterspørgsel, transportinfrastruktur, servicekvalitet, grænseoverskridende handel, investeringer, engros- og forbrugerpriser samt markedslikviditet.

(125) Transmissionssystemoperatørerne spiller en vigtig rolle med hensyn til at sikre omkostningseffektive investeringer i naturgas- og brintnet. For at optimere planlægningen på tværs af energibærere og for at slå bro over kløften mellem de forskellige tilgange til netplanlægning på nationalt plan og EU-plan bør der indføres yderligere krav om konsekvent planlægning. For at sikre en omkostningseffektiv udrulning af infrastruktur og undgå strandede aktiver bør der ved netplanlægningen også tages hensyn til de øgede indbyrdes forbindelser mellem naturgas og elektricitet samt brint og, hvor det er relevant, fjernvarme. Ud over el-til-naturgas-aktiver kan forbindelser mellem brint og elektricitet også omfatte brintkraftværker. Netplanlægningen bør være gennemsigtig og give de relevante interessenter mulighed for at deltage. Med henblik herpå bør operatørerne forpligtes til at gennemføre en omfattende høring af interessenterne. Det Europæiske Videnskabeligt Rådgivende Organ om Klimaændringer, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 401/2009 ([32]), kan afgive udtalelse om de fælles

([32]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 401/2009 af 23. april 2009 om Det Europæiske Miljøagentur og Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet (EUT L 126 af 21.5.2009, s. 13).

scenarier. Netudviklingsplanen for brint bør fokusere på anvendelsen af brint i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, og hvor der ikke findes andre mere energi- og omkostningseffektive alternativer.

(126) Ved samplacering foregår brintproduktion og -forbrug på samme sted eller er placeret så tæt som muligt på hinanden, hvilket sikrer en stabil brintkvalitet i overensstemmelse med slutanvendelsen og minimerer omkostninger og miljøpåvirkning samt brintlækager i forbindelse med transporten. Brintnetoperatører bør samarbejde med tilkoblede og tilstødende brintnetoperatører for at sikre den mest effektive sammenkobling.

(127) Ved udarbejdelsen af netudviklingsplanen er det vigtigt, at infrastrukturoperatørerne tager hensyn til princippet om energieffektivitet først og de systemeffektivitetsprincipper, der er fastlagt i Kommissionens henstilling af 28. september 2021 med titlen »Energieffektivitet først: fra principper til praksis – retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet«, navnlig det forventede forbrug, der anvendes til udviklingen af det fælles scenarie. Løsninger på efterspørgselssiden bør prioriteres, når de er mere omkostningseffektive end investeringer i infrastruktur.

(128) I EU-strategien for integration af energisystemet understreges betydningen af en koordineret planlægning og drift af energisystemet med henblik på at nå dekarboniseringsmålene. Det er derfor nødvendigt at opstille netudviklingsplaner baseret på et fælles scenarie, der udarbejdes på tværs af sektorerne. Selv om infrastrukturoperatørerne stadig vil kunne identificere særskilte sektorspecifikke netmodeller og særskilte kapitler i tilfælde af en fælles netudviklingsplan, bør de arbejde hen imod en højere grad af integration, idet der tages hensyn til systembehov ud over specifikke energibærere.

(129) Netudviklingsplaner er et vigtigt element til at afdække infrastrukturmangler og tilvejebringe oplysninger om infrastruktur, som enten skal anlægges, eller som kan dekommissioneres og anvendes til andre formål såsom brinttransport. Dette gælder uanset hvilken adskillelsesmodel, der er valgt for netoperatørerne.

(130) Tilvejebringelse af oplysninger om infrastruktur, der kan dekommissioneres som led i netudviklingsplanen, kan indebære, at infrastrukturen permanent tages ud af drift ved enten at lade den ligge ubrugt hen, demontere den eller stille den til rådighed, så den kan anvendes til andre formål såsom brinttransport. Formålet med den øgede gennemsigtighed i infrastrukturen tager i betragtning, at omlagte infrastrukturer er forholdsvis billigere end nyopførte infrastrukturer og derfor bør muliggøre en omkostningseffektiv overgang.

(131) I medlemsstater, hvor der skal udvikles et brintdistributionsnet, bør udviklingen af brintinfrastrukturen bygge på realistiske og fremadrettede efterspørgselsprognoser, herunder potentielle behov set ud fra et elsystemperspektiv og fra perspektivet for de sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere. Beslutter medlemsstaterne at tillade særlige afgifter som et middel til at samfinansiere ny brintinfrastruktur, bør planen støtte den regulerende myndighed i sin vurdering af disse afgifter. Planen bør forelægges hvert fjerde år. Planer forelagt inden den 31. december 2032 bør forelægges for den regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed. Planer forelagt efter denne dato bør kun forelægges for den regulerende myndighed.

(132) Oplysningerne i netudviklingsplanen bør gøre det muligt at forudsige virkningerne for tariffer på grundlag af den planlægning, dekommissionering eller omstilling, der påvirker det reguleringsmæssige aktivgrundlag.

(133) I stedet for at udarbejde en national netudviklingsplan på medlemsstatsniveau bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge at udarbejde en netudviklingsplan på regionalt plan, der omfatter mere end én medlemsstat, i overensstemmelse med en frivillig regional integration af markedet for naturgas.

(134) I modsætning til elektricitet vil naturgas' rolle gradvist mindskes i fremtiden, hvilket også påvirker efterspørgslen efter infrastrukturinvesteringer. Netudviklingsplanen skal derfor afveje konkurrenceproblemerne og undgå strandede aktiver.

(135) Medlemsstaterne bør kunne vælge strategisk at lukke og tilpasse en del af deres distributionssystem for at udfase forsyningen af naturgas til husholdningskunderne med henblik på at sikre overgangen til et bæredygtigt og effektivt system.

(136) Medlemsstaterne bør kræve, at brintdistributionsnetoperatører i brintdistributionsnetplaner fremlægger den brintnetinfrastruktur, som de agter at udvikle og omlægge. Naturgasdistributionssystemoperatører bør pålægges at udvikle netdekommisioneringsplaner, når der forventes en reduktion af efterspørgslen efter naturgas, som kræver

dekommissionering af naturgasdistributionssystemer eller dele heraf. Naturgasdistributionssystemoperatører og brintdistributionsnetoperatører kan få tilladelse til at udarbejde fælles planer, hvis driften i samme område og dele af nettet skal omlægges. Disse planer bør være i overensstemmelse med de tiårige netudviklingsplaner. Udviklingsplanerne for distributionsnettet og dekommissioneringsplanerne for naturgas bør fremme energieffektivitet og integration af energisystemet under hensyntagen til de lokale varme- og køleplaner. Disse planer bør bidrage til at nå Unionens energi- og klimamål og være baseret på rimelige antagelser om efterspørgsel og produktion af naturgas og brint. Ved udarbejdelsen af planen bør operatørerne være forpligtet til at gennemføre en høringsproces, der inddrager de relevante interessenter, og gøre udkastene til planer offentligt tilgængelige. Medlemsstaterne bør sikre vejledning fra de regulerende myndigheder, hvis dele af distributionssystemet måtte skulle dekommissioneres, navnlig inden udløbet af deres oprindeligt planlagte afskrivningsperiode.

(137) Rammen for beregning og betaling af tilslutningsomkostninger og -gebyrer for biomethanproducenter spiller en vigtig rolle med hensyn til at muliggøre, at bæredygtig biomethan integreres i Unionens naturgasnet. Medlemsstaterne bør tilvejebringe en reguleringsmæssig ramme med henblik på at lette en effektiv tilslutning af biomethanproduktionsanlæg til transmissions- eller distributionssystemerne. Ved fastsættelse eller godkendelse af tariffer eller de metoder, som skal anvendes af transmissions- og distributionssystemoperatørerne, bør de regulerende myndigheder, uden at det berører disses uafhængighed i udførelsen af disse opgaver, fortsat kunne tage hensyn til disse systemoperatørers omkostninger og investeringer.

(138) Det er nødvendigt at opnå fremskridt i retning af indbyrdes sammenkoblede brintmarkeder i Unionen og dermed fremme investeringer i grænseoverskridende brintinfrastruktur.

(139) Der er behov for at øge tilliden til markedet, dets likviditet og antallet af markedsdeltagere, og derfor må myndighedstilsynet med virksomheder, der er aktive inden for naturgasforsyning, intensiveres. Sådanne krav bør ikke indskrænke, men være forenelige med gældende EU-ret om finansmarkeder. De regulerende myndigheder og finansmarkedsmyndighederne bør samarbejde, så de kan bistå hinanden med at få overblik over de pågældende markeder. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte naturgasforsyningsvirksomhedernes finansielle soliditet som et kriterium for at give tilladelse til salg, herunder videresalg, af naturgas. Sådanne kriterier bør være fuldt gennemsigtige og ikkediskriminerende.

(140) Naturgas indføres i overvejende – og stigende – grad i Unionen fra tredjelande. EU-retten bør tage hensyn til naturgassens egenskaber såsom visse former for manglende strukturel fleksibilitet, der skyldes koncentration af leverandører, langtidskontrakter eller mangel på downstreamlikviditet. Der er derfor behov for mere gennemskuelighed, herunder vedrørende prisfastsættelsen.

(141) Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, bør ACER og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA), der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1095/2010 ([33]), rådføre sig med og rådgive Kommissionen om, hvad de bør indeholde. ACER og ESMA bør også i samarbejde yderligere undersøge og rådgive om, hvorvidt transaktioner med gasforsyningskontrakter og naturgasderivater bør omfattes af krav om gennemsigtighed før eller efter handelen, og hvad disse krav i så fald bør indeholde.

(142) Medlemsstaterne eller, når medlemsstaterne har fastsat dette, de regulerende myndigheder bør fremme udviklingen af afbrydelige forsyningskontrakter.

(143) Medlemsstaterne bør, idet der tages højde for de nødvendige kvalitetskrav, sikre, at biomethan eller andre typer gas gives ikkediskriminerende adgang til naturgassystemet, på betingelse af at en sådan adgang er fuldt forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder. Disse regler og standarder bør sikre, at biomethan eller andre typer gas teknisk set og sikkert kan injiceres i og transporteres gennem naturgassystemet, og bør også vedrøre deres kemiske egenskaber.

(144) Langtidskontrakter er en vigtig del af medlemsstaternes naturgasforsyning. De bør dog ikke udgøre en hindring for adgangen for vedvarende gas og kulstoffattig gas, hvorfor varigheden af kontrakter om forsyning med fossil gas med uformindsket kulstofudledning ikke bør løbe til efter den 31. december 2049. Sådanne kontrakter bør altid opfylde dette direktivs målsætninger og være i overensstemmelse med TEUF, herunder konkurrencereglerne. Der skal tages hensyn til langtidskontrakter ved virksomhedernes planlægning af forsyning og transportkapacitet. Selv om fossil

([33]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1095/2010 af 24. november 2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed), om ændring af afgørelse nr. 716/2009/EF og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2009/77/EF (EUT L 331 af 15.12.2010, s. 84).

gas med uformindsket kulstofudledning stadig spiller en vigtig rolle, vil dens relevans med hensyn til at sikre Unionens energiforsyning gradvist blive mindre. Medlemsstaterne bør sikre udfasning af fossil gas, idet de tager hensyn til tilgængeligheden af alternativer. Hvis det er fastsat i medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner, bør medlemsstaterne kunne fastsætte en slutdato, som er tidligere end den 31. december 2049, for varigheden af langtidskontrakter om fossil gas med uformindsket kulstofudledning.

(145) For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Unionen, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service.

(146) Overholdelse af kravene til offentlig service er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumsstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, bekæmpelse af energifattigdom, prisovervågning, forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlig service kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at EU-retten overholdes.

(147) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, bør navnlig kunne omfatte relevante økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i Unionen og i medlemsstaterne. Sådanne ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.

(148) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, skal Kommissionen underrettes i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF.

(149) Markedspriserne bør skabe de rette incitamenter til udvikling af nettet.

(150) Visse medlemsstater bør på grund af deres naturgasmarkeders historiske karakteristika og modenhedsgrad have mulighed for at fravige de specifikke regler, der er fastsat i dette direktiv, for at undgå uberettigede ulemper og for at begunstige en effektiv udvikling af naturgasmarkederne i disse medlemsstater. Dette gælder navnlig for Luxembourg på grund af dets særlige markedskarakteristika og for alle de medlemsstater, der endnu ikke er tilsluttet nogen anden medlemsstats sammenkoblede system, eller som endnu ikke har modtaget den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning. For at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten bør fravigelser for medlemsstater, der endnu ikke er tilsluttet nogen anden medlemsstats sammenkoblede system, eller som endnu ikke har modtaget den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning, være midlertidige og kun gælde, indtil disse medlemsstater er i stand til at opfylde højere standarder med hensyn til markedsåbning og sammenkobling med det integrerede naturgassystem i Unionen. Hvis en sådan undtagelse finder anvendelse, bør den også omfatte alle bestemmelser i dette direktiv, der er accessoriske i forhold til eller kræver forudgående anvendelse af en af de bestemmelser, der er indrømmet en fravigelse fra.

(151) Fremme af konkurrence og let adgang for forskellige leverandører bør være af afgørende betydning for medlemsstaterne for at gøre det muligt for forbrugerne fuldt ud at udnytte de muligheder, der vil være på et liberaliseret indre marked for naturgas.

(152) Med henblik på etableringen af et indre marked for naturgas bør medlemsstaterne fremme integrationen af deres nationale markeder og samarbejdet mellem systemoperatører på EU-plan og regionalt plan under inddragelse af de isolerede gasøer, der fortsat eksisterer i Unionen.

(153) Frivillig regional markedsintegration, navnlig markedsfusioner, kan tilvejebringe forskellige fordele afhængigt af de særlige forhold på markederne. Markedsintegration kan være en mulighed for at udnytte infrastrukturen bedst muligt, forudsat at den ikke påvirker nabomarkederne negativt, f.eks. gennem øgede grænseoverskridende tariffer. Det er også en mulighed for at øge konkurrencen, likviditeten og handelen til gavn for regionens slutforbrugere ved at tiltrække leverandører, som ellers ikke ville komme på grund af markedets beskedne størrelse. Markedsintegrationen gør det også muligt at etablere større områder, der får adgang til flere forsyningskilder. En sådan diversificering kan påvirke engrospriserne takket være en forbedret konkurrence mellem kilderne, og den kan også forbedre forsyningssikkerheden, hvis der ikke længere er nogen intern kapacitetsbegrænsning i det nye fusionerede

område. Markedsintegration kan danne grundlag for yderligere støtte til omstillingen af naturgasmarkedet, herunder ibrugtagningen af vedvarende gas og kulstoffattig gas. Medlemsstaterne, de regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatørerne bør samarbejde om at fremme regional integration.

(154) Et af hovedmålene for dette direktiv bør være etablering af et reelt indre marked for naturgas gennem et net, der forbinder hele Unionen, og at tage stilling til reguleringsspørgsmål vedrørende grænseoverskridende sammenkoblinger og regionale markeder bør derfor være en af hovedopgaverne for de regulerende myndigheder i tæt samarbejde med ACER, hvor det er relevant.

(155) Sikring af fælles regler for et reelt indre marked og en bred naturgasforsyning bør også være et af hovedmålene for dette direktiv. Med henblik herpå vil ikkeforvredne markedspriser udgøre det bedste incitament til grænseoverskridende handel og samtidig føre til priskonvergens.

(156) De regulerende myndigheder bør også formidle oplysninger om markedet for at give Kommissionen mulighed for at spille sin rolle som observatør og vogter af det indre marked for naturgas og dets udvikling på kort, mellemlangt og langt sigt, herunder hvad angår udbud og efterspørgsel, anlæg i transmissions- og distributionsinfrastruktur, tjenesteydelsernes kvalitet, grænseoverskridende handel, håndtering af kapacitetsbegrænsning, investeringer, engros- og forbrugerpriser, markedslikviditet og miljø- og effektivitetsmæssige forbedringer. Regulerende myndigheder bør indberette de medlemsstater, i hvilke priserne hindrer konkurrencen og et velfungerende marked, til de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen.

(157) Målet for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for naturgas og brint, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af en sådan handlings omfang eller virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(158) I henhold til forordning (EU) 2024/1789 kan Kommissionen vedtage retningslinjer eller netregler med det formål at nå den nødvendige grad af harmonisering. Sådanne retningslinjer eller netregler, der udgør bindende regler, der er vedtaget som gennemførelsesforordninger fra Kommissionen, er også med hensyn til visse bestemmelser i dette direktiv et nyttigt redskab, der om nødvendigt kan tilpasses hurtigt.

(159) Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelse til at vedtage de retningslinjer, der er nødvendige for at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målet med dette direktiv.

(160) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. Med hensyn til dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er berettiget, navnlig efter Den Europæiske Unions Domstols dom i sag C-543/17 ([34]).

(161) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der navnlig er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Dette direktiv bør følgelig fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nævnte rettigheder og principper, navnlig retten til beskyttelse af personoplysninger, som sikres ved chartrets artikel 8. Det er afgørende, at behandling af personoplysninger i henhold til dette direktiv foregår i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 ([35]).

(162) For at ændre ikkeværsentlige bestemmelser i dette direktiv eller for at supplere det med visse bestemte områder af grundlæggende betydning for at opfylde dette direktivs målsætninger bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF med hensyn til at fastsætte retningslinjer for minimumskriterierne for at sikre transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejerens og naturgaslagersystem- eller brintlageroperatørens uafhængighed, retningslinjer med nærmere procedureregler for certificering af en transmissionssystemoperatør eller brinttransmissionsnetoperatør, retningslinjer for omfanget af de regulerende myndigheders pligt til at samarbejde indbyrdes og med ACER, retningslinjer med nærmere procedureregler for,

([34]) Domstolens dom af 8. juli 2019, *Europa-Kommissionen mod Kongeriget Belgien*, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573.

([35]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndigheder er i overensstemmelse med de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til direktiv og forordning (EU) 2024/1789, og retningslinjer, der fastlægger metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for data om transaktioner vedrørende naturgas- og brintforsyningskontrakter og naturgas- og brintderivater, som forsyningsvirksomheder har gjort tilgængelige. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ([36]). For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.

(163) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelse af dette direktiv bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at fastlægge interoperabilitetskrav og ikkediskriminerende og gennemsigtige procedurer for adgang til data. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011.

(164) For at sikre en gnidningsløs og virkningsfuld gennemførelse af dette direktiv støtter Kommissionen medlemsstaterne gennem instrumentet for teknisk støtte, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240 ([37]), og som yder skræddersyet teknisk ekspertise til at udforme og gennemføre reformer, herunder dem, der fremmer konkurrencedygtige indre markeder for naturgas og brint, muliggør integration af vedvarende gas og kulstoffattig gas og øger samarbejdet og koordineringen mellem transmissions- og distributionssystemoperatørerne. Den tekniske støtte omfatter eksempelvis styrkelse af den administrative kapacitet, harmonisering af den lovgivningsmæssige ramme og deling af bedste praksis.

(165) Direktiv 2009/73/EF bør derfor ophæves, og forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til direktiv 2009/73/EF. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, der er uændrede, følger af nævnte direktiv.

(166) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de frister for gennemførelse i national ret og de datoer for anvendelse af direktiverne, der er angivet i nærværende direktivs bilag III, del B —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv opstiller en fælles ramme for dekarbonisering af markederne for naturgas og brint med henblik på at bidrage til opfyldelsen af Unionens klima- og energimål.

2. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas under anvendelse af naturgassystemet og bestemmelser om forbrugerbeskyttelse med henblik på at skabe et integreret, konkurrencedygtigt og gennemsigtigt naturgasmarked i Unionen. Det fastlægger regler for, hvordan denne sektor skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af godkendelser til transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas under anvendelse af naturgassystemet, samt hvorledes dette system skal drives.

([36]) EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.
([37]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240 af 10. februar 2021 om oprettelse af et instrument for teknisk støtte (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 1).

3. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transport, forsyning og lagring af naturgas og for omstillingen af naturgassystemet til et integreret og højeffektivt system baseret på vedvarende gas og kulstoffattig gas.

4. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transport, forsyning og lagring af brint under anvendelse af brintsystemet. Det fastlægger regler for, hvordan denne sektor skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af godkendelser til net, forsyning og lagring af brint, samt hvorledes dette system skal drives.

5. I dette direktiv fastsættes regler for gradvis etablering af et EU-dækkende sammenkoblet brintsystem, der bidrager til elsystemets langsigtede fleksibilitet og til at nedbringe nettodrivhusgasemissionerne i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, under hensyntagen til potentialet for drivhusgasreduktion og til energi- og omkostningseffektiviteten af andre muligheder og derved støtter dekarboniseringen af Unionens energisystem.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

1) »naturgas«: gas, der primært består af methan, herunder biomethan, eller andre gastyper, som rent teknisk og på sikker vis kan tilføres og transporteres gennem naturgassystemet

2) »vedvarende gas«: biogas som defineret i artikel 2, nr. 28), i direktiv (EU) 2018/2001, herunder biogas, som er blevet opgraderet til biomethan, og vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, som defineret i nævnte direktivs artikel 2, nr. 36)

3) »naturgassystem«: et system af infrastrukturer, herunder rørledninger, terminaler for flydende naturgas (LNG) og lagerfaciliteter for naturgas, som benyttes til transport af naturgas

4) »brintsystem«: et system af infrastrukturer, herunder brintnet, brintlagre og brintterminaler, som indeholder brint af en høj renhedsgrad

5) »brintlagerfacilitet«: en facilitet, der anvendes til lagring af brint af en høj renhedsgrad

   a) herunder den del af en brintterminal, der benyttes til lagring, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, og faciliteter, der udelukkende er forbeholdt brintnetoperatører, således at de kan udføre deres hverv

   b) herunder store, navnlig underjordiske, brintlagre, bortset fra små, let reproducerbare brintlageranlæg

6) »brintlageroperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af brint og er ansvarlig for driften af en brintlagerfacilitet

7) »brintlinepack«: lagring af brint af en høj renhedsgrad ved kompression i brintnet, bortset fra faciliteter, der er forbeholdt brintnetoperatører, således at de kan udføre deres hverv

8) »brintterminal«: et anlæg, der anvendes til losning og omdannelse af flydende brint eller flydende ammoniak til gasformig brint med henblik på tilførsel til brintnettet eller naturgassystemet eller flydendegørelse af gasformig brint og lastning heraf, herunder hjælpefunktioner og midlertidig lagring, der er nødvendig for omdannelsesprocessen og den efterfølgende tilførsel til brintnettet, men bortset fra de dele af brintterminalen, som anvendes til lagring

9) »brintterminaloperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager losning og omdannelse af flydende brint eller flydende ammoniak til gasformig brint med henblik på tilførsel til brintnettet eller naturgassystemet eller flydendegørelse og lastning af gasformig brint, og som er ansvarlig for driften af en brintterminal

10) »brintkvalitet«: brintrenhed og forurenende stoffer i overensstemmelse med gældende brintkvalitetsstandarder for brintsystemet

11) »kulstoffattig brint«: brint, hvis energiindhold stammer fra ikkevedvarende energikilder, og som opfylder tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, for vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og som er omhandlet i metoden til vurdering af drivhusgasemissionsbesparelser fra vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og fra genanvendt kulstofbrændsel og vedtaget i henhold til artikel 29a, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001

12) »kulstoffattig gas«: den del af gasformige brændsler, der indgår i genanvendt kulstofbrændsel som defineret i artikel 2, nr. 35), i direktiv (EU) 2018/2001, samt kulstoffattig brint og syntetiske gasformige brændsler, hvis energiindhold stammer fra kulstoffattig brint, og som opfylder tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, for vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og som er omhandlet i metoden vedtaget i henhold til artikel 29a, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001

13) »kulstoffattige brændsler«: genanvendt kulstofbrændsel som defineret i artikel 2, nr. 35), i direktiv (EU) 2018/2001, samt kulstoffattig brint og syntetiske gasformige og flydende brændsler, hvis energiindhold stammer fra kulstoffattig brint, og som opfylder tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, for vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og som er omhandlet i metoden vedtaget i henhold til artikel 29a, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001

14) »brintvirksomhed«: enhver fysisk eller juridisk person, som driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transport, forsyning, køb eller lagring af brint eller drift af en brintterminal, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, bortset fra slutkunder

15) »naturgasvirksomhed«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager produktion, transmission, distribution, forsyning, køb eller oplagring af naturgas, herunder LNG, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, bortset fra slutkunder

16) »opstrømsrørledningsnet«: enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives eller er anlagt som en del af et olie- eller naturgasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere af sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal

17) »transmission«: transport af naturgas gennem net, der hovedsagelig består af højtryksrørledninger, bortset fra opstrømsrørledningsnet og bortset fra den del af højtryksrørledninger, der hovedsagelig anvendes i forbindelse med lokal distribution af naturgas, med henblik på levering af naturgas til kunder, bortset fra forsyning

18) »transmissionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager transmissionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af naturgas

19) »distribution«: transport af naturgas gennem lokale eller regionale ledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, bortset fra forsyning

20) »distributionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager naturgasdistributionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter distribution af naturgas

21) »brintnet«: et net af onshore- og offshorerørledninger, der benyttes til at transportere brint af en høj renhedsgrad med henblik på levering af brint til kunder, bortset fra forsyning

22) »brinttransport«: transmission eller distribution af brint via et brintnet med henblik på levering af brint til kunder, bortset fra forsyning

23) »brinttransmissionsnet«: et rørledningsnet til transport af brint af en høj renhedsgrad, navnlig et net, som omfatter brintsammenkoblingslinjer, eller som er direkte tilsluttet brintlagre, brintterminaler eller to eller flere brintsammenkoblingslinjer, eller som primært har til formål at transportere brint til andre brintnet, brintlagre eller brintterminaler, uden at dette udelukker muligheden for, at sådanne net har til formål at forsyne kunder, som er direkte tilsluttet

24) »brintdistributionsnet«: et rørledningsnet til lokal eller regional transport af brint af en høj renhedsgrad, som primært har til formål at forsyne kunder, der er direkte tilsluttet, og ikke omfatter brintsammenkoblingslinjer, og som ikke er direkte tilsluttet brintlagerfaciliteter eller brintterminaler, medmindre det pågældende net var et naturgasdistributionssystem den 4. august 2024 og helt eller delvist er blevet omlagt til brinttransport, eller to eller flere brintsammenkoblingslinjer

25) »brintnetoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager brinttransporten og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af brintnettet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre brintnet og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af brint

26) »brinttransmissionsnetoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af et brinttransmissionsnet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre brintnet og for at sikre, at nettet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af brint

27) »brintdistributionsnetoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af et brintdistributionsnet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre brintnet og for at sikre, at nettet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af brint

28) »forsyning«: salg, herunder videresalg, af naturgas, herunder LNG, eller brint, herunder i form af flydende organiske brintbærere eller flydende brint og brintderivater, herunder ammoniak eller methanol, til kunder

29) »forsyningsvirksomhed«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager forsyningsopgaven

30) »forsyningspligtig leverandør«: en leverandør, der er udpeget til at overtage naturgasleveringen til kunder hos en leverandør, der er ophørt med at drive virksomhed

31) »naturgaslagerfacilitet«: et anlæg, der anvendes til oplagring af naturgas, og som ejes eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder den del af LNG-faciliteter, der benyttes til oplagring af naturgas, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, og bortset fra faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

32) »naturgaslagersystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af naturgas og er ansvarlig for driften af en naturgaslagerfacilitet

33) »LNG-facilitet«: en terminal, som anvendes til flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG, herunder de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet, bortset fra de dele af LNG-terminaler, der benyttes til lagring

34) »LNG-systemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG og er ansvarlig for driften af en LNG-facilitet

35) »system«: alle transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter eller lagerfaciliteter for naturgas, som ejes eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder linepack og virksomhedens eller tilknyttede virksomheders tilknyttede faciliteter, som leverer hjælpefunktioner, der er nødvendige for at give adgang til transmission, distribution og LNG

36) »hjælpefunktioner«: alle funktioner, der er nødvendige for adgang til og drift af transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter eller lagerfaciliteter for naturgas, herunder mængdebalancerings- og blandingsanlæg samt anlæg til injicering af inert gas, bortset fra faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

37) »naturgaslinepack«: oplagring af naturgas ved kompression i transmissions- og distributionssystemer, bortset fra faciliteter, der er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

38) »sammenkoblet system«: en række systemer, der er indbyrdes forbundne

39) »sammenkoblingslinje«: transmissionslinje, som krydser en grænse mellem medlemsstater med det formål at forbinde disse medlemsstaters nationale transmissionssystem, eller en transmissionslinje mellem en medlemsstat og et tredjeland op til medlemsstaternes område eller den pågældende medlemsstats søterritorium

40) »brintsammenkoblingslinje«: brintnet, som krydser en grænse mellem medlemsstater med henblik på at forbinde disse medlemsstaters nationale brintnet, eller brintnet mellem en medlemsstat og et tredjeland op til medlemsstaternes område eller den pågældende medlemsstats søterritorium

41) »direkte linje«: en naturgasrørledning, der supplerer det sammenkoblede system

42) »integreret naturgasvirksomhed«: en vertikalt eller horisontalt integreret virksomhed

43) »vertikalt integreret virksomhed«: en naturgasvirksomhed eller en gruppe af naturgasvirksomheder eller en brintvirksomhed eller en gruppe af brintvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at udøve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission, distribution, brinttransport, brintterminaldrift, LNG eller naturgas- eller brintoplagring – og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion af eller forsyning med naturgas eller brint

44) »horisontalt integreret virksomhed«: en virksomhed, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning eller oplagring af naturgas samt en ikkenaturgasrelateret aktivitet

45) »tilknyttet virksomhed«: en tilknyttet virksomhed som defineret i artikel 2, nr. 12), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ([38]) eller en virksomhed, som tilhører samme selskabsdeltagere

46) »systembruger«: en fysisk eller juridisk person, der leverer naturgas eller brint til eller forsynes fra systemet

47) »kunde«: en grossist eller slutkunde, der køber naturgas eller brint, eller en naturgas- eller brintvirksomhed, der køber naturgas eller brint

48) »husholdningskunde«: en kunde, der køber naturgas eller brint til eget husholdningsforbrug

49) »ikkehusholdningskunde«: en kunde, som køber naturgas eller brint, der ikke er til brug i egen husholdning

50) »slutkunde«: en kunde, der køber naturgas eller brint til eget brug

51) »grossist«: en fysisk eller juridisk person, der køber naturgas eller brint med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor den pågældende person er etableret, bortset fra transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører

52) »mikrovirksomhed«, »lille virksomhed« eller »mellemstor virksomhed«: en mikrovirksomhed, en lille virksomhed eller en mellemstor virksomhed som defineret i artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF ([39])

53) »gasforsyningskontrakt«: en kontrakt om levering af naturgas eller brint, bortset fra naturgasderivater

54) »naturgasderivat«: et finansielt instrument som anført i punkt 5, 6 eller 7 i afsnit C i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU ([40]), for så vidt som dette finansielle instrument vedrører naturgas

([38]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

([39]) Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

([40]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 af 12.6.2014, s. 349).

55) »kontrol«: rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for udøvelse af afgørende indflydelse på en virksomhed, særlig ved:

a) ejendoms- eller brugsret til virksomhedens samlede aktiver eller dele deraf

b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres afstemninger eller beslutninger

56) »langtidskontrakt«: en gasforsyningskontrakt på mere end et år

57) »indfødnings-udtags-system«: en adgangsmodel for naturgas eller brint, hvor systembrugerne uafhængigt reserverer kapacitetsrettigheder ved indfødnings- og udtagspunkter, og som omfatter transmissionssystemet og kan omfatte hele eller en del af distributionssystemet

58) »balanceringszone«: et system, for hvilket der gælder en specifik balanceringsordning, som omfatter et transmissionssystem og kan omfatte hele eller en del af distributionssystemet

59) »virtuelt handelspunkt«: et ikkefysisk handelspunkt inden for et indfødnings-udtags-system, hvor naturgas eller brint udveksles mellem en sælger og en køber, uden at der er behov for at reservere kapacitet

60) »netbruger«: en kunde eller en potentiel kunde hos en systemoperatør eller systemoperatøren selv, når det er nødvendigt for den pågældende systemoperatør at udføre sin funktion i forbindelse med transport af naturgas eller brint

61) »indfødningspunkt«: et punkt, der er underlagt reservationsprocedurer for netbrugere og giver adgang til et indfødnings-udtags-system

62) »udtagspunkt«: et punkt, der er underlagt reservationsprocedurer for netbrugere og muliggør gasstrømme ud af indfødnings-udtags-systemet

63) »sammenkoblingspunkt«: et fysisk eller virtuelt punkt, som forbinder indfødnings-udtags-systemer, der støder op til hinanden, eller et indfødnings-udtags-system med en sammenkoblingslinje, hvis et sådant punkt er omfattet af reservationsprocedurerne for netbrugere

64) »virtuelt sammenkoblingspunkt«: to eller flere sammenkoblingspunkter, som forbinder de samme to tilstødende indfødnings-udtags-systemer, og som er integreret med henblik på at yde én enkelt kapacitetstjeneste

65) »markedsdeltager«: en fysisk eller juridisk person, som køber, sælger eller producerer naturgas eller brint, eller som er en operatør af lagringstjenester, herunder ved afgivelse af handelsordrer, på et eller flere naturgas- eller brintmarkeder, herunder på balancemarkeder

66) »kontraktopsigelsesgebyr«: et gebyr eller en bøde, som leverandører eller markedsdeltagere pålægger en kunde for opsigelse af en gasforsynings- eller tjenesteydelseskontrakt

67) »skifterelateret gebyr«: et gebyr eller en bøde for skift af leverandør eller markedsdeltagere, herunder kontraktopsigelsesgebyrer, som leverandører, markedsdeltagere eller systemoperatører direkte eller indirekte pålægger en kunde

68) »faktureringsoplysninger«: oplysningerne på en slutkundes regning, bortset fra en betalingsanmodning

69) »konventionel måler«: en analog eller elektronisk måler, der ikke både kan sende og modtage data

70) »intelligent målersystem«: et elektronisk system, som kan måle den naturgas eller brint, der leveres til nettet, eller den naturgas eller brint, der forbruges fra nettet, og give flere oplysninger end en konventionel måler, og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation

71) »interoperabilitet«: i forbindelse med intelligent måling, evnen hos to eller flere energi- eller kommunikationsnet, -systemer, -apparater, -applikationer eller komponenter til at arbejde sammen med henblik på at udveksle og gøre brug af information for at kunne udføre bestemte funktioner

72) »senest tilgængelige«: i forbindelse med intelligente målerdata, at de tilvejebringes inden for en periode, der modsvarer den korteste afregningsperiode på det nationale marked

73) »den bedste tilgængelige teknik«: i forbindelse med databeskyttelse og sikkerhed i et intelligent målingsmiljø, den mest effektive, avancerede og praktisk egnede teknik til i princippet at danne grundlag for overholdelse af Unionens databeskyttelses- og sikkerhedsregler

74) »energifattigdom«: energifattigdom som defineret i artikel 2, nr. 52), i direktiv (EU) 2023/1791

75) »aktiv kunde«: en naturgasslutkunde eller en gruppe af naturgasslutkunder, som handler i fællesskab, og som:

a) forbruger eller lagrer vedvarende gas, der er produceret:

i) på kundens eget område, der befinder sig inden for afgrænsede skel, eller,

ii) hvis den pågældende medlemsstat tillader det, på andre områder

b) forudsat at de omhandlede aktiviteter ikke udgør slutkundens primære forretnings- eller erhvervsmæssige virksomhed og overholder gældende ret for produktion af vedvarende gas, navnlig i forbindelse med drivhusgasemissioner

i) sælger egenproduceret vedvarende gas under anvendelse af naturgassystemet eller

ii) deltager i fleksibilitets- eller energieffektivitetsordninger

76) »energieffektivitet først«: energieffektivitet først som defineret i artikel 2, nr. 18), i forordning (EU) 2018/1999

77) »omstilling«: omstilling som defineret i artikel 2, nr. 18), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 ([41]).

KAPITEL II

GENERELLE REGLER FOR, HVORLEDES MARKEDET SKAL ORGANISERES

Artikel 3

Konkurrencedygtige, kundeorienterede, fleksible og ikkediskriminerende markeder for naturgas og brint

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder frit kan købe naturgas og brint fra en leverandør efter eget valg, og sikrer, at alle kunder kan have mere end én forsyningskontrakt for naturgas eller brint på samme tid, forudsat at den krævede tilslutning og de nødvendige målepunkter er etableret.

2. Medlemsstaterne sikrer, at deres nationale ret ikke virker urimeligt hæmmende for grænseoverskridende handel med naturgas og brint, etableringen af en likvid samhandel med naturgas og brint og dennes virkemåde, forbrugerdeltagelse, investeringer, navnlig i vedvarende gas og kulstoffattig gas, eller energilagring mellem medlemsstaterne, og de sikrer, at naturgas- og brintpriserne afspejler de reelle forhold med hensyn til efterspørgsel og udbud.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der på de indre markeder for naturgas og brint ikke findes unødige hindringer for markedsadgang og -udtræden samt handel og drift.

4. Medlemsstaterne og de regulerende myndigheder sikrer, at energivirksomheder er omfattet af gennemsigtige, forholdsmæssigt afpassede og ikkediskriminerende regler, gebyrer og behandling, navnlig med hensyn til tilslutning til nettet, adgang til engrosmarkeder, adgang til data, skifteprocesser og faktureringssystemer og, hvis det er relevant, i forbindelse med udstedelse af tilladelser.

([41]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

5. Medlemsstaterne sikrer, at markedsdeltagere fra tredjelande, når de opererer på de indre markeder for naturgas og brint, overholder gældende EU-ret og national ret, herunder i forbindelse med miljø og sikkerhed.

6. Medlemsstaterne sikrer en forbrugerorienteret og energieffektiv tilgang på brintmarkedet. Anvendelsen af brint skal målrettes mod kunder i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere og har et stort potentiale for drivhusgasreduktion, såfremt der ikke findes mere energi- og omkostningseffektive muligheder.

7. Medlemsstaterne sikrer, at dette direktiv gennemføres på en måde, der fremmer energisystemets integration, samtidig med at det ikke unødigt medfører forskelsbehandling af mere energieffektive løsninger såsom direkte elektrificering i overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først.

Artikel 4

Markedsbaserede forsyningspriser

1. Leverandørerne skal frit kunne fastsætte den pris, til hvilken de forsyner kunderne med naturgas og brint. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at sikre en effektiv konkurrence mellem leverandørerne og for at sikre rimelige priser for slutkunderne.

2. Medlemsstaterne sikrer beskyttelse af kunder, der er berørt af energifattigdom, og sårbare husholdningskunder, jf. artikel 26-29, via socialpolitiske foranstaltninger eller ved hjælp af andre midler, som ikke består i offentlige indgreb i fastsættelsen af priserne for naturgas- og brintforsyning.

3. Uanset stk. 1 og 2 kan medlemsstaterne regulere fastsættelsen af priser for naturgasforsyning til kunder, der er berørt af energifattigdom, eller sårbare husholdningskunder ved hjælp af offentlige indgreb. Sådanne offentlige indgreb er underlagt betingelserne i stk. 4 og 5.

4. Offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelse for naturgasforsyning:

a) skal forfølge mål af almen økonomisk interesse og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå denne almene økonomiske interesse

b) skal være klart definerede, gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare

c) skal sikre EU-gasvirksomheder lige adgang til kunderne

d) skal være tidsbegrænsede og stå i et rimeligt forhold til de begunstigedes behov

e) må ikke på en diskriminerende måde medføre yderligere omkostninger for markedsdeltagere

f) må ikke virke hæmmende for den gradvise og rettidige udfasning af fossil gas med henblik på at nå EU-klimamålet for 2030 og -målet om klimaneutralitet som fastsat i forordning (EU) 2021/1119.

5. En medlemsstat, der anvender offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelsen for naturgasforsyning i overensstemmelse med denne artikels stk. 3, skal også overholde artikel 3, stk. 3, litra d), og artikel 24 i forordning (EU) 2018/1999, uanset om den pågældende medlemsstat har et betydeligt antal husholdningskunder, der er berørt af energifattigdom. Inden offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelsen for naturgasforsyning fjernes, sikrer medlemsstaterne passende støtteforanstaltninger for kunder, der er berørt af energifattigdom, og sårbare husholdningskunder i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 2.

6. Med henblik på at sikre effektiv konkurrence i forbindelse med naturgasforsyningskontrakter mellem leverandører og for at opnå fuldstændig effektiv markedsbaseret og økonomisk overkommelig detailprisfastsættelse for naturgas i overensstemmelse med stk. 1 kan medlemsstaterne i en overgangsperiode anvende offentlige indgreb i prisfastsættelsen for naturgasforsyning til husholdningskunder, der ikke drager fordel af offentlige indgreb i henhold til stk. 3, og til mikrovirksomheder.

7. Offentlige indgreb i henhold til stk. 6 skal være i overensstemmelse med de i stk. 4 fastsatte betingelser og:

a) ledsages af en række foranstaltninger for at opnå effektiv konkurrence og en metode til vurdering af fremskridt i forbindelse med disse foranstaltninger

b) fastsættes ved anvendelse af en metode, der sikrer ikkediskriminerende behandling af leverandører

c) fastsættes til en pris, der er højere end omkostningerne, på et niveau, hvor der kan opstå en virkningsfuld priskonkurrence

d) være udformet således, at de ikke indvirker negativt på engrosmarkedet for naturgas

e) sikre, at alle, der begunstiges ved et sådant offentligt indgreb, har mulighed for at vælge tilbud på konkurrencemarkedet og informeres direkte mindst hvert kvartal om tilgængeligheden af tilbud og besparelser på konkurrencemarkedet, og sikre, at de får bistand til at skifte til et markedsbaseret tilbud

f) sikre, at alle, der begunstiges ved et sådant offentligt indgreb, informeres direkte om muligheden for at få installeret intelligente målere, og at de tilbydes den nødvendige bistand, hvis medlemsstaten påbegynder indførelse af intelligente målersystemer i overensstemmelse med artikel 17

g) ikke føre til direkte krydssubsidiering mellem kunder, der forsynes til markedspriser, og kunder, der forsynes til regulerede leveringspriser.

8. Medlemsstaterne anmelder de foranstaltninger, som de træffer i overensstemmelse med stk. 3 og 6, til Kommissionen inden for en måned efter vedtagelsen heraf og kan anvende dem umiddelbart. Anmeldelsen ledsages af en redegørelse for, hvorfor det tilstræbte mål ikke kunne nås i tilstrækkelig grad med andre midler, hvordan kravene i stk. 4, 5 og 7 er opfyldt, og hvilke virkninger de anmeldte foranstaltninger har på konkurrencen. Anmeldelsen skal beskrive, hvilke støttemodtagere, navnlig kunder, der er berørt af energifattigdom, og sårbare husholdningskunder samt potentielle andre støttemodtagere, foranstaltningernes varighed og antallet af husholdningskunder, der berøres af foranstaltningerne, og skal forklare, hvordan de regulerede priser er fastsat.

9. Medlemsstaterne forelægger senest den 15. marts 2025 og hvert andet år derefter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter Kommissionen rapporter om gennemførelsen af denne artikel og om nødvendigheden og proportionaliteten af offentlige indgreb i medfør af denne artikel og med en vurdering af de fremskridt, der er gjort i retning af at opnå effektiv konkurrence mellem leverandører og overgangen til markedsbaserede priser. Medlemsstater, der anvender regulerede priser i overensstemmelse med stk. 6, aflægger rapport om overholdelsen af betingelserne i stk. 7, herunder om overholdelsen hos de leverandører, der skal anvende sådanne indgreb, samt om indvirkningerne af regulerede priser på disse leverandørers økonomi.

10. Kommissionen gennemgår gennemførelsen af denne artikel med henblik på at opnå markedsbaseret detailprisfastsættelse for naturgas og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport herom. Rapporten skal, hvis det er relevant, indeholde en vurdering af disse foranstaltningers indvirkning på fremskridtene med hensyn til at nå Unionens mål om klimaneutralitet og de øvrige energi- og klimamål. Den kan kombineres med den rapport, der er omhandlet i artikel 5, stk. 10, i direktiv (EU) 2019/944 om gennemførelsen af denne artikel. Rapporten forelægges i givet fald sammen med eller efterfulgt af et eventuelt lovgivningsmæssigt forslag. Et sådant lovgivningsmæssigt forslag kan omfatte en slutdato for regulerede priser.

Artikel 5

Adgang til energi til økonomisk overkommelig pris under en naturgaspriskrise

1. Rådet kan på forslag af Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse erklære en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) der foreligger meget høje gennemsnitspriser på engrosmarkederne for naturgas, som er mindst to en halv gange gennemsnitsprisen i de foregående fem år og mindst 180 EUR/MWh, og som forventes at forblive høje i mindst seks måneder; ved beregning af gennemsnitsprisen i de foregående fem år tages der ikke hensyn til de perioder, hvor der blev erklæret en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise

b) kraftige stigninger i detailpriserne på naturgas på omkring 70 %, som forventes at forblive høje i mindst tre måneder.

2. Gennemførelsesafgørelsen omhandlet i stk. 1 skal præcisere sin gyldighedsperioden, som kan være op til et år. Denne periode kan forlænges efter proceduren i stk. 8 i flere på hinanden følgende perioder på op til et år.

3. Erklæringen om en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise i henhold til stk. 1 skal sikre fair konkurrence og handel i alle de medlemsstater, der berøres af gennemførelsesafgørelsen, således at det indre marked ikke skævvrides unødigt.

4. Hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, forelægger Kommissionen et forslag om at erklære en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise, hvilket skal omfattet gennemførelsesafgørelsens gyldighedsperiode.

5. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, kan ændre et forslag fra Kommissionen, der er forelagt i henhold til stk. 4 eller 8.

6. Hvis Rådet har vedtaget en gennemførelsesafgørelse i henhold til denne artikels stk. 1, kan medlemsstaterne inden for afgørelsens gyldighedsperiode anvende midlertidige målrettede offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelsen for naturgasforsyning til små og mellemstore virksomheder (SMV'er), husholdningskunder og væsentlige sociale tjenester som defineret i artikel 2, nr. 4), i forordning (EU) 2017/1938. Sådanne offentlige indgreb skal:

a) være begrænset til højst 70 % af støttemodtagerens forbrug over samme periode i det foregående år og fastholde et incitament til at reducere efterspørgslen

b) opfylde betingelserne i artikel 4, stk. 4 og 7

c) hvis det er relevant, opfylde betingelserne i stk. 7

d) være udformet således, at de minimerer enhver negativ fragmentering af det indre marked.

7. Hvis Rådet har vedtaget en gennemførelsesafgørelse i henhold til nærværende artikels stk. 1, kan medlemsstaterne inden for afgørelsens gyldighedsperiode, uanset artikel 4, stk. 7, litra c), når de anvender målrettede offentlige indgreb i prisfastsættelsen for naturgasforsyning i henhold til artikel 4, stk. 6, eller til nærværende artikels stk. 6, undtagelsesvis og midlertidigt fastsætte en pris for naturgasforsyning, som er lavere end omkostningerne, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

a) den pris, der fastsættes for husholdningskunder, gælder for højst 80 % af husholdningernes medianforbrug og fastholder et incitament til at reducere efterspørgslen

b) der er ingen forskelsbehandling mellem leverandører

c) leverandørerne kompenseres for at levere til priser, der er lavere end omkostningerne, på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde

d) alle leverandører har mulighed for at afgive tilbud til den pris for naturgasforsyning, der er lavere end omkostningerne på samme grundlag

e) de foreslåede foranstaltninger fordrejer ikke det indre marked for naturgas.

8. I god tid inden udløbet af den gyldighedsperiode, der er fastsat i henhold til stk. 2, vurderer Kommissionen, om betingelserne i stk. 1 fortsat er opfyldt. Hvis Kommissionen finder, at betingelserne i stk. 1 fortsat er opfyldt, forelægger den Rådet et forslag om forlængelse af gyldighedsperioden for en gennemførelsesafgørelse vedtaget i henhold til stk. 1. Hvis Rådet beslutter at forlænge gyldighedsperioden, finder stk. 6 og 7 anvendelse i en sådan forlænget periode.

Kommissionen vurderer og overvåger løbende virkningen af eventuelle foranstaltninger, der er vedtaget under den erklærede naturgaspriskrise, og offentliggør regelmæssigt resultaterne af sådanne vurderinger.

Artikel 6

Offentlige serviceforpligtelser

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at naturgas – og brintvirksomheder drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere konkurrencebaserede, sikre og miljømæssigt bæredygtige markeder for naturgas og brint. Medlemsstaterne afstår fra at forskelsbehandle disse virksomheder for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.

2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i TEUF, særlig artikel 106, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge naturgas- og brintvirksomheder offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningssikkerhed, regelmæssighed og kvalitet samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse, samt prisen for naturgasforsyning. Disse forpligtelser skal være klart definerede, gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre naturgasvirksomheder og brintvirksomheder i Unionen lige adgang til de nationale forbrugere. Offentlige serviceforpligtelser, der vedrører offentlige indgreb i forbindelse med fastsættelsen af priser for naturgasforsyningen, skal være i overensstemmelse med kravene i dette direktivs artikel 4 og 5.

3. Offentlige serviceforpligtelser med relevans for forsyningssikkerheden skal sikre, at naturgasselskaber overholder gasforsyningsstandarden i medfør af artikel 6 i forordning (EU) 2017/1938, og de skal være i overensstemmelse med resultaterne af de nationale risikovurderinger, der er foretaget i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 7, stk. 3, som beskrevet i de forebyggende handlingsplaner, der er udarbejdet i henhold til artikel 9, stk. 1, litra c), d) og k), i nævnte forordning. Offentlige serviceforpligtelser, der går videre, end hvad der er nødvendigt for at sikre overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EU) 2017/1938, skal overholde kriterierne i nævnte forordnings artikel 8, stk. 1.

4. Såfremt der ydes økonomisk kompensation, eller andre former for kompensation indrømmes af en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i denne artikel, skal dette ske på en ikkediskriminerende og gennemsigtig måde.

5. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

6. Når medlemsstaterne pålægger offentlige serviceforpligtelser i henhold til stk. 2, hører de de relevante interessenter på et tidligt tidspunkt og på en åben, inklusiv og gennemsigtig måde. Alle officielle dokumenter vedrørende de høringer og dokumenter, der anvendes til udviklingen af den offentlige serviceforpligtelse, offentliggøres under hensyntagen til fortroligheden af kommercielt følsomme oplysninger og databeskyttelse.

Artikel 7

Fremme af det regionale samarbejde og integration

1. Medlemsstaterne såvel som de regulerende myndigheder samarbejder med hinanden om at integrere deres nationale markeder på et eller flere regionale planer hen imod skabelsen af regionale markeder, hvis medlemsstaterne eller deres regulerende myndigheder træffer beslutning herom, og desuden hen imod skabelsen af et fuldt liberaliseret indre marked. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, de regulerende myndigheder fremmer og letter navnlig samarbejdet på regionalt plan mellem naturgastransmissionsoperatører og brinttransmissionsnetoperatører, herunder om grænseoverskridende forhold og om dekommissionering af aktiver, med henblik på at sikre omkostningseffektiv dekarbonisering i overensstemmelse med Unionens mål om klimaneutralitet og at skabe konkurrencedygtige indre markeder for naturgas og brint, stræber efter at opnå ensartethed i deres retlige, administrative og tekniske rammer og letter integrationen af de isolerede naturgasøer, der fortsat eksisterer i Unionen. De geografiske områder, der er omfattet af dette regionale samarbejde, omfatter de geografiske områder, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 31, stk. 3, i forordning (EU) 2024/1789. Dette samarbejde kan omfatte andre geografiske områder. Finder Kommissionen, at reglerne på EU-plan er relevante for den regionale integration af markederne for naturgas og brint, yder den en hensigtsmæssig ikkebindende vejledning under hensyntagen til disse markeders særlige karakteristika og indvirkningen på nabomarkederne.

2. Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) samarbejder med de nationale regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører for at sikre, at de reguleringsmæssige rammer på tværs af og i de forskellige regioner er forenelige med det sigte at skabe konkurrencebaserede indre markeder for naturgas og brint. Hvor der efter ACER's opfattelse er behov for bindende regler for et sådant samarbejde, fremsætter det passende anbefalinger.

3. Såfremt vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører deltager i en fælles virksomhed, der er oprettet for at gennemføre et sådant samarbejde, opstiller og gennemfører den fælles virksomhed et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der skal træffes for at sikre, at diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd er udelukket. Dette overvågningsprogram fastlægger de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde målet om udelukkelse af diskriminerende

og konkurrencebegrænsende adfærd. Det skal godkendes af ACER. Overvågningsprogrammet kontrolleres uafhængigt af de overvågningsansvarlige hos de vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører.

Artikel 8

Godkendelsesprocedure

1. I tilfælde, hvor der stilles krav om bemyndigelse såsom bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse til at etablere eller drive naturgasfaciliteter, brintproduktionsanlæg og brintsysteminfrastruktur, udsteder medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, i overensstemmelse med stk. 2-11 godkendelse til at etablere eller drive sådanne faciliteter, infrastrukturer, rørledninger eller tilhørende udstyr på deres område. Medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kan også på samme grundlag udstede godkendelse til at levere naturgas og brint samt godkendelse til grossister.

2. Anvender medlemsstaterne en godkendelsesordning, fastsætter de objektive og ikkediskriminerende kriterier og gennemsigtige procedurer, som skal opfyldes, hvis en virksomhed ansøger om godkendelse til at levere naturgas og brint eller anlægge eller drive naturgasfaciliteter, brintproduktionsanlæg eller brintsysteminfrastruktur. Kriterierne og procedurerne for udstedelse af godkendelser offentliggøres. Medlemsstaterne sikrer, at der i procedurerne for udstedelse af godkendelse til sådanne faciliteter, infrastrukturer, rørledninger eller dertil hørende nødvendigt udstyr tages højde for projektets betydning for de indre markeder for naturgas og brint, hvis det er relevant. Medlemsstaterne sikrer sammenhæng mellem godkendelsesordningen for brintsysteminfrastrukturen og de netudviklingsplaner for brinttransmissions- og distributionsnet, der vedtages i henhold til artikel 55 og 56.

3. For naturgasleverandører kan medlemsstaterne vurdere ansøgernes finansielle styrke og tekniske kapacitet som kriterier for godkendelse. Sådanne kriterier skal være fuldt gennemsigtige og ikkediskriminerende.

4. Medlemsstaterne sikrer, at eventuelle nationale regler vedrørende den godkendelsesprocedure, der er omhandlet i denne artikel, er forholdsmæssige, nødvendige og bidrager til gennemførelsen af de generelle regler for organiseringen af markederne for naturgas og brint samt adgang til infrastruktur, til princippet om energieffektivitet først, til at nå Unionens klima- og energimål og til gennemførelsen af medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner samt deres langsigtede strategier vedtaget i henhold til forordning (EU) 2018/1999.

5. Godkendelsesprocedurerne for de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, må ikke overstige to år, iberegnet alle de kompetente myndigheders relevante procedurer. Hvis dette er behørigt begrundet i usædvanlige omstændigheder, kan denne toårsperiode forlænges med op til et år.

6. Medlemsstaterne vurderer, hvilke nationale lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger der er nødvendige for at strømline godkendelsesprocedurerne uden at hæmme eventuelle proceduremæssige skridt i forbindelse med procedurerne for miljøkonsekvensvurdering og offentlige høringer. Medlemsstaterne aflægger rapport til Kommissionen om resultaterne af en sådan vurdering som led i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner som omhandlet i artikel 3 i forordning (EU) 2018/1999 og i overensstemmelse med proceduren i artikel 7-12 i nævnte forordning og som en del af deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i henhold til artikel 17 i nævnte forordning.

7. De frister, der er fastsat i nærværende artikels stk. 5, finder anvendelse, uden at det berører forpligtelser i henhold til gældende EU-miljøret og energilovgivning, herunder direktiv (EU) 2018/2001, til søgsmål, retsmidler og andre sager ved en domstol eller ret og til alternative tvistbilæggelsesmekanismer, herunder klageprocedurer og udenretslige klager og midler, og kan forlænges med varigheden af sådanne procedurer.

8. Medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kontaktpunkter. Disse kontaktpunkter skal efter anmodning fra ansøgeren og gratis vejlede ansøgeren og lette den samlede godkendelsesprocedure for de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, frem til de ansvarlige myndigheders levering ved procedurens afslutning. Ansøgeren må ikke pålægges at kontakte mere end ét kontaktpunkt under den samlede proces.

9. Medlemsstaterne sikrer, at godkendelser i henhold til national ret af anlæg og drift af naturgassysteminfrastruktur også gælder for brintsysteminfrastruktur. Dette berører ikke medlemsstaternes ret til at tilbagekalde disse godkendelser, hvis brintinfrastrukturen ikke overholder de tekniske sikkerhedsregler for brintsysteminfrastruktur, der er fastsat i EU-retten eller national ret.

10. Medlemsstaterne sikrer, at eksisterende brugsrettigheder til jord med henblik på anlæg og drift af naturgasrørledninger og andre netaktiver også gælder for rørledninger og netaktiver til transport af brint.

11. I tilfælde af overdragelse af ejendomsretten til infrastruktur inden for samme virksomhed for at opfylde kravene i artikel 69 overdrages godkendelserne og brugsrettighederne til jord vedrørende denne infrastruktur ligeledes til den nye ejer.

12. Medlemsstaterne påser, at begrundelsen for at afslå en ansøgning om godkendelse er objektiv og ikkediskriminerende, og at den meddeles ansøgeren. Begrundelsen for et sådant afslag meddeles Kommissionen til orientering. Medlemsstaterne indfører en procedure, hvorefter ansøgeren kan indbringe en klage over afslaget.

13. Med henblik på udbygning af nyforsynede områder og en effektiv drift i almindelighed kan medlemsstaterne med forbehold af artikel 34 afslå yderligere godkendelser til at etablere og drive distributionsrørledningsnet for naturgas i et bestemt område, hvis der allerede er etableret eller foreligger en godkendelse til at etablere sådanne rørledningsnet i det pågældende område, og hvis den eksisterende eller foreslåede kapacitet ikke er opbrugt.

14. Medlemsstaterne afslår at give tilladelse til at opføre og drive en transmissions- eller distributionsinfrastruktur for naturgas i områder, hvor netudviklingsplanen i henhold til artikel 55 indeholder bestemmelser om dekommissionering af transmissionssystemet eller relevante dele heraf, eller en dekommissioneringsplan for distributionsnettet er blevet godkendt i henhold til artikel 57.

15. Når en bemyndigelse, jf. nærværende artikels stk. 1, falder ind under anvendelsesområdet for artikel 15 og 15b-17 i direktiv (EU) 2018/2001, finder kun nævnte bestemmelser anvendelse.

Artikel 9

Certificering af vedvarende gas og kulstoffattige brændsler

1. Vedvarende gas certificeres i overensstemmelse med artikel 29, 29a og 30 i direktiv (EU) 2018/2001. Kulstoffattige brændsler certificeres i overensstemmelse med nærværende artikel.

2. For at sikre, at besparelserne i drivhusgasemissionerne ved anvendelse af kulstoffattige brændsler udgør mindst 70 %, pålægger medlemsstaterne de økonomiske aktører at påvise overholdelsen af denne tærskel og kravene i den metode, der er omhandlet i denne artikels stk. 5. Til dette formål pålægger de de økonomiske aktører at anvende et massebalancesystem i overensstemmelse med artikel 30, stk. 1 og 2, i direktiv (EU) 2018/2001.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de økonomiske aktører forelægger pålidelige oplysninger om overholdelsen af tærsklen for drivhusgasemissionsbesparelser på 70 %, der er omhandlet i stk. 2, og af den metode til besparelse af drivhusgasemissioner, der er omhandlet i stk. 5, og at de økonomiske aktører efter anmodning stiller de data, der blev anvendt til at tilvejebringe oplysningerne, til rådighed for den relevante medlemsstat. Medlemsstaterne kræver af de økonomiske aktører, at de indfører en tilstrækkelig standard for en uafhængig kontrol af de oplysninger, de forelægger, og at de dokumenterer, at dette er blevet gjort. Det skal kontrolleres, at de systemer, der anvendes af de økonomiske aktører, er nøjagtige, pålidelige og sikret mod svindel.

4. Forpligtelserne i stk. 2 finder anvendelse, uanset om de kulstoffattige brændsler produceres i Unionen eller importeres. Oplysninger om geografisk oprindelse og typen af råprodukt for de kulstoffattige brændsler eller den kulstoffattige brint for hver brændselsleverandør stilles til rådighed for forbrugerne på operatørernes, leverandørernes eller de relevante kompetente myndigheders websteder og ajourføres en gang om året.

5. Senest den 5. august 2025 vedtager Kommissionen delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 med henblik på at supplere dette direktiv ved at præcisere metoden til vurdering af besparelser i drivhusgasemissioner fra kulstoffattige brændsler. Denne metode skal sikre, at der ikke sker godskrivning for undgåede emissioner fra fossile kilder, hvis opsamling allerede har modtaget en emissionskredit i henhold til andre retlige bestemmelser, og skal dække drivhusgasemissionernes livscyklus og tage hensyn til indirekte emissioner som følge af omdirigering af rigide input. Denne metode skal være i overensstemmelse med metoden til vurdering af besparelser i drivhusgasemissioner fra vedvarende flydende og gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og fra genanvendt kulstofbrændsel, herunder behandlingen af emissioner som følge af brintlækage, og tage hensyn til opstrømsemissioner af methan og faktiske CO_2-opsamlingsrater.

6. Hvis det er hensigtsmæssigt, forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, der evaluerer brintlækage, herunder miljø- og klimarisici, tekniske karakteristika og tilstrækkelige maksimale brintlækagerater. På grundlag af denne rapport forelægger Kommissionen, hvis det er relevant, et lovgivningsforslag om indførelse af foranstaltninger til minimering af mulige risici for brintlækage, fastsættelse af maksimale brintlækagerater og oprettelse af overholdelsesmekanismer. Relevante maksimale brintlækager skal indgå i den metode, der er omhandlet i stk. 5.

7. Kommissionen kan vedtage afgørelser, som anerkender, at frivillige nationale eller internationale ordninger, der fastsætter standarder for produktion af kulstoffattige brændsler eller kulstoffattig brint, leverer nøjagtige data om besparelser i drivhusgasemissionerne med henblik på denne artikel og påviser overensstemmelse med den metode, der er omhandlet i denne artikels stk. 5. Kommissionen vedtager kun sådanne afgørelser, hvis den pågældende ordning opfylder passende standarder for pålidelighed, gennemsigtighed og uafhængig kontrol i overensstemmelse med kravene i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/996 ([42]) for så vidt angår certificering af vedvarende brændstoffer.

8. Såfremt en økonomisk aktør forelægger dokumentation eller data, der er opnået i overensstemmelse med en ordning, der har været genstand for en anerkendelse i henhold til stk. 7, kan en medlemsstat ikke kræve, at den økonomiske aktør forelægger yderligere dokumentation for overholdelsen af de kriterier, der er omfattet af ordningen, og som Kommissionen har anerkendt ordningen for.

9. Medlemsstaternes kompetente myndigheder fører tilsyn med driften af certificeringsorganer, som foretager uafhængig revision i henhold til en frivillig ordning. Certificeringsorganerne forelægger på anmodning af de kompetente myndigheder alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at føre tilsyn med auditeringen, herunder den nøjagtige dato og det nøjagtige tidspunkt og sted for revisionen. Hvor medlemsstaterne konstaterer problemer med manglende overholdelse, underretter de straks den frivillige ordning.

10. Efter anmodning fra en medlemsstat, som kan bygge på en økonomisk aktørs anmodning, undersøger Kommissionen ud fra al tilgængelig dokumentation, om de kriterier for besparelse af drivhusgasemissioner, der er fastsat i denne artikel, den metode, der er opstillet i overensstemmelse med denne artikels stk. 5, og tærsklerne for drivhusgasemissionsbesparelser, jf. artikel 2, nr. 11), 12) og 13), er overholdt. Senest seks måneder efter modtagelsen af en sådan anmodning træffer Kommissionen afgørelse om, hvorvidt den pågældende medlemsstat må:

a) acceptere den dokumentation, der allerede er forelagt for at påvise overensstemmelse med kriterierne for besparelse af drivhusgasemissioner for kulstoffattige brændsler, eller

b) uanset stk. 8 pålægge leverandører af kilden til de kulstoffattige brændsler at forelægge yderligere dokumentation for, at disse overholder kriterierne for besparelse af drivhusgasemissioner og tærsklen for drivhusgasemissionsbesparelser på 70 %.

11. Medlemsstaterne pålægger de relevante økonomiske aktører at indføre oplysninger i EU-databasen, som er fastsat i henhold til artikel 31a, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/2001 eller i nationale databaser, der er knyttet til denne EU-database, i overensstemmelse med artikel 31a, stk. 2, i nævnte direktiv, om de foretagne transaktioner og bæredygtighedskarakteristikaene for vedvarende gasser og kulstoffattige brændsler i overensstemmelse med kravene til vedvarende brændstoffer i artikel 31a i nævnte direktiv. Hvis der er udstedt oprindelsesgarantier for produktion af et parti kulstoffattig gas, er de underlagt de samme regler som dem, der er fastsat i nævnte artikel for så vidt angår oprindelsesgarantier, der udstedes for produktion af vedvarende gas.

12. Kommissionen vedtager ved hjælp af gennemførelsesretsakter afgørelser om anerkendelse i henhold til denne artikels stk. 7. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 91, stk. 3. Sådanne afgørelser har en begrænset gyldighedsperiode på højst fem år.

Artikel 10

Tekniske forskrifter

1. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, de regulerende myndigheder påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter, der fastlægger de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som LNG-faciliteter, lagerfaciliteter for naturgas, andre transmissions- eller distributionssystemer eller direkte linjer og brintsystemet skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal

([42]) Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/996 af 14. juni 2022 om regler for verifikation af bæredygtigheds- og drivhusgasemissionsbesparelseskriterier og kriterier for lav risiko for indirekte ændringer i arealanvendelsen (EUT L 168 af 27.6.2022, s. 1).

sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikkediskriminerende. ACER kan fremsætte passende anbefalinger med henblik på at opnå overensstemmelse med disse forskrifter, hvis det er relevant. Disse forskrifter meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 ([43]).

2. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, de regulerende myndigheder pålægger, når det er relevant, transmissions- og distributionssystemoperatører samt brintnetoperatører på deres område at offentliggøre de tekniske forskrifter i overensstemmelse med nærværende artikel, navnlig hvad angår nettilslutningsregler, der omfatter krav til gaskvalitet, gaslugt og gastryk. Medlemsstaterne pålægger endvidere transmissions- og distributionssystemoperatører at offentliggøre tilslutningsgebyrerne i forbindelse med tilslutning af gas fra vedvarende energikilder baseret på gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

KAPITEL III

FORBRUGERNES INDFLYDELSE OG FORBRUGERBESKYTTELSE OG DETAILMARKEDER

Artikel 11

Grundlæggende kontraktlige rettigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle slutkunder har ret til at få leveret naturgas og brint af en leverandør, med forbehold af dennes indforståelse, uanset i hvilken medlemsstat leverandøren er registreret, forudsat at leverandøren overholder de gældende regler og kriterier vedrørende handel, balancering og forsyningssikkerhed i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2. Med henblik herpå træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at administrative procedurer ikke indebærer forskelsbehandling af leverandører, som allerede er registreret i en anden medlemsstat.

2. Med forbehold af Unionens bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU ([44]) og Rådets direktiv 93/13/EØF ([45]), sikrer medlemsstaterne, at slutkunderne har de i denne artikels stk. 3-11 fastsatte rettigheder.

3. Slutkunder har ret til en kontrakt med deres leverandør, idet der i kontrakten skal angives følgende:

a) leverandørens identitet og kontaktoplysninger, herunder adresse, e-mailadresse og en forbrugerhotline

b) hvilke tjenesteydelser der leveres (herunder produktets navn og produktbetegnelsen), de vigtigste karakteristika af de tjenesteydelser, der leveres, på hvilket kvalitetsniveau og tidspunktet for første tilslutning

c) hvilke typer vedligeholdsservice der tilbydes

d) hvordan aktuel information om gældende tariffer, vedligeholdelsesgebyrer og bundtede produkter eller -tjenesteydelser kan indhentes

e) kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og opsigelse af kontrakten og tjenesteydelserne, herunder produkter eller -tjenesteydelser, der er bundtet med disse tjenesteydelser, og hvorvidt det er muligt at opsige kontrakten uden omkostninger

f) eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig og forsinket fakturering

g) hvis miljøpræstationen, herunder, hvor det er relevant, CO_2-emissioner, fremhæves som et væsentligt element, klare, objektive, offentligt tilgængelige og verificerbare forpligtelser fra leverandørens side, og i tilfælde af levering af vedvarende gas og kulstoffattig gas, certificering af den leverede vedvarende gas og kulstoffattige gas i overensstemmelse med artikel 9

([43]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).

([44]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

([45]) Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).

h) hvordan en procedure til udenretslig bilæggelse af tvister, jf. artikel 25, iværksættes

i) oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder klare og forståelige oplysninger om klagebehandling og hvordan og hvor en klage kan indgives, og alle de i dette stykke omhandlede oplysninger, som er tydeligt angivet på regningen eller på brint- eller naturgasvirksomhedens websted

j) hvis det er relevant, oplysninger om udbyderen og prisen på produkter eller tjenesteydelser, der er knyttet til eller bundtet med naturgas- eller brintforsyning.

Kontraktbetingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder skal der gives oplysninger herom på et forbrugervenligt, klart og utvetydigt sprog forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmænd, afgives de i dette stykke omhandlede oplysninger også forud for kontraktens indgåelse. Oplysninger om leverandøren af produkter eller tjenesteydelser og prisen på de produkter eller tjenesteydelser, der er knyttet til eller bundtet med gasforsyningen, gives forud for indgåelsen af kontrakten.

Slutkunder skal have et enkelt resumé af de vigtigste kontraktbetingelser på en fremtrædende måde i et præcist og enkelt sprog. Medlemsstaterne stiller krav om, at leverandøren anvender en fælles terminologi. Kommissionen yder ikkebindende vejledning i denne henseende.

4. Slutkunder underrettes med passende varsel om en hensigt om at ændre kontraktbestemmelser og orienteres om deres ret til at opsige kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandører giver direkte og på en gennemsigtig og forståelig måde deres slutkunde meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang senest to uger, eller for så vidt angår husholdningskunder senest én måned, før justeringens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne kan opsige kontrakten, hvis de ikke godkender de nye kontraktvilkår eller justeringer af leveringsprisen, som leverandøren har underrettet dem om.

5. Leverandørerne skal give slutkunder gennemsigtige oplysninger om gældende priser, tariffer og standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af tjenesteydelser for naturgas og brint, navnlig oplysninger om, hvorvidt prisen er fast eller variabel, og, hvor det er relevant, om tilbud og rabatter. Vigtige kontraktoplysninger skal fremhæves af leverandøren.

6. Leverandører skal tilbyde slutkunder et bredt udvalg af betalingsmetoder. Sådanne betalingsmetoder må ikke indebære forskelsbehandling af kunder. Sårbare kunder som omhandlet i dette direktivs artikel 26 og kunder, der er berørt af energifattigdom, kan indrømmes en gunstigere behandling. Eventuelle forskelle i gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder eller forudbetalingssystemer skal være objektive, ikkediskriminerende og forholdsmæssige og må i henhold til artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 ([46]) ikke overstige de direkte omkostninger, som afholdes af betalingsmodtageren for brug af den pågældende betalingsmetode eller et forudbetalingssystem.

7. Husholdningskunder, som har adgang til forudbetalingssystemer, må ikke stilles ufordelagtigt som følge af forudbetalingssystemerne.

8. Leverandører skal tilbyde slutkunder rimelige og gennemsigtige generelle vilkår og betingelser, som skal anføres i et letforståeligt og utvetydigt sprog, og som ikke må indeholde ikkekontraktmæssige hindringer for at udøve kundernes rettigheder såsom overdreven kontraktmæssig dokumentation. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder.

9. Slutkunder har ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres leverandørs side. Leverandører skal behandle klager på en enkel, retfærdig og hurtig måde.

10. Leverandører giver naturgashusholdskunder fyldestgørende oplysninger om alternative foranstaltninger til at forhindre afbrydelse af forsyningen i tilstrækkelig god tid før den planlagte afbrydelse. Sådanne alternative foranstaltninger, der ikke må medføre ekstra omkostninger for kunderne, kan omfatte oplysninger om kilder til støtte for at undgå afbrydelser, forudbetalingssystemer, energisyn, energikonsulentydelser, alternative betalingsplaner, rådgivning om gældsforvaltning eller udsættelse af afbrydelser og må ikke medføre yderligere omkostninger for kunder, der står over for en afbrydelse.

11. Leverandører giver slutkunder en endelig kontoopgørelse efter ethvert skift af leverandør senest seks uger efter, at et sådant skift har fundet sted.

([46]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, og om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015, s. 35).

Artikel 12

Ret til at skifte og regler for skifterelaterede gebyrer

1. Kunderne skal have ret til at skifte leverandører af naturgas og brint eller til at skifte deltagere på naturgas- og brintmarkedet. Medlemsstaterne sikrer, at kunder, der ønsker at skifte leverandør eller markedsdeltager, har ret til, at et sådant skift sker hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for tre uger efter datoen for anmodningen fra kunden under overholdelse af kontraktvilkårene. Senest den 1. januar 2026 må den tekniske proces vedrørende skift af leverandør eller markedsdeltager ikke tage mere end 24 timer, og det skal være muligt på enhver hverdag.

2. Medlemsstaterne sikrer, at retten til at skifte leverandør eller markedsdeltager gælder for alle kunder på en ikkediskriminerende måde for så vidt angår omkostninger, indsats og tidsfrister.

3. Medlemsstaterne sikrer, at i det mindste husholdningskunder, mikrovirksomheder og små virksomheder ikke pålægges skifterelaterede gebyrer for naturgas og brint, herunder hvis gasforsyningen er knyttet til eller bundtet med andre tjenesteydelser, udstyr eller produkter. Medlemsstaterne må dog tillade leverandører eller markedsdeltagere at opkræve kontraktopsigelsesgebyrer af deres kunder, der frivilligt opsiger tidsbegrænsede fastprisforsyningskontrakter før deres udløb, forudsat at sådanne gebyrer:

a) er en del af en kontrakt, som en kunde frivilligt har indgået, og

b) at der informeres tydeligt om gebyrerne, inden kontrakten indgås.

Sådanne gebyrer skal være forholdsmæssige og må ikke overstige de direkte økonomiske tab for leverandøren eller markedsdeltageren som følge af kundens opsigelse af kontrakten. I tilfælde af bundtede tilbud skal kunder kunne opsige individuelle tjenester i en kontrakt. Bevisbyrden for det direkte økonomiske tab påhviler leverandøren eller markedsdeltageren. Lovligheden af kontraktopsigelsesgebyrer overvåges af den regulerende myndighed eller af enhver anden kompetent national myndighed.

4. Husholdningskunder, der køber naturgas og brint, har ret til at deltage i kollektive skifteordninger. Medlemsstaterne fjerner alle lovgivningsmæssige eller administrative hindringer for kollektive skift og tilvejebringer en ramme, som sikrer forbrugerbeskyttelsen mod enhver form for misbrug.

5. Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger om leverandørskift gives til slutkunderne i et brugervenligt format, herunder gennem de fælles kontaktpunkter, der er omhandlet i artikel 24.

6. Medlemsstaterne sikrer, at kunder får ret til at opsige deres gasforsyningskontrakter med kort varsel.

Artikel 13

Forbrugerrettigheder og -beskyttelse i forbindelse med udfasning af naturgas

Hvis afbrydelse af forsyningen til netbrugere i henhold til artikel 38, stk. 6, er tilladt, sikrer medlemsstaterne, at:

a) de pågældende netbrugere og andre relevante interessenter, navnlig forbrugerorganer, er blevet hørt

b) netbrugere, slutkunder og relevante interessenter informeres i tilstrækkelig god tid inden den planlagte dato, proceduren for afbrydelse, de planlagte trin og den relevante tidsplan

c) slutkunder modtager oplysninger om og har adgang til tilstrækkelig rådgivning om bæredygtige opvarmningsmuligheder samt oplysninger om finansiel støtte gennem relevante organer, som skal identificeres af de nationale myndigheder, herunder one-stop-shopper oprettet i henhold til artikel 21 og 22 i direktiv (EU) 2023/1791 og artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 ([47]) og kontaktpunkter oprettet eller udpeget i henhold til artikel 16, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001

d) der ved planlægningen og gennemførelsen af udfasningen af naturgas tages behørigt hensyn til de specifikke behov hos sårbare kunder som omhandlet i artikel 26 og kunder, der er berørt af energifattigdom, og, hvis det er relevant, træffes passende foranstaltninger med henblik på at fjerne ugunstige virkninger af udfasningen af naturgas under hensyntagen til den vejledning, der er omhandlet i artikel 27, som kan omfatte brug af offentlige midler og finansieringsfaciliteter, der er oprettet på EU-plan

e) enhver finansiel overførsel mellem regulerede tjenester følger reglerne i artikel 5 i forordning (EU) 2024/1789, og der er ingen forskelsbehandling mellem forskellige kategorier af kunder og mellem energibærere.

Artikel 14

Sammenligningsværktøjer for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at i det mindste husholdningskunder og mikrovirksomheder og små virksomheder med et forventet årligt forbrug på mindre end 100 000 kWh har gratis adgang til mindst ét værktøj til sammenligning af leverandørers tilbud, herunder bundtede tilbud. Kunder underrettes på eller sammen med deres regninger eller på anden måde om, at sådanne værktøjer er til rådighed. Sådanne værktøjer skal som minimum:

a) være uafhængige af markedsdeltagere og sikre, at naturgasvirksomheder behandles lige i søgeresultaterne

b) tydeligt angive, hvem der er indehaver af værktøjerne, og den fysiske eller juridiske person, der forvalter og kontrollerer værktøjerne, samt oplysninger om, hvordan værktøjet finansieres

c) fastsætte klare og objektive kriterier, som sammenligningen bygger på, herunder tjenesteydelser, og offentliggøre dem

d) anvende et letforståeligt og utvetydigt sprog

e) give præcise og ajourførte oplysninger med angivelse af tidspunktet for den seneste ajourføring af oplysningerne

f) være tilgængelige for personer med handicap ved at være let opfattelige, anvendelige, forståelige og robuste

g) stille en effektiv procedure til rådighed for indberetning af forkerte oplysninger om offentliggjorte tilbud

h) udføre sammenligninger, samtidig med at personoplysninger begrænses til at omfatte de oplysninger, der er strengt nødvendige for sammenligningerne

i) tydeligt angive, om prisen er fast eller variabel, og kontraktens varighed.

Medlemsstaterne sikrer, at mindst ét værktøj giver et overblik over hele markedet for naturgas. Hvis flere værktøjer dækker markedet, skal disse værktøjer omfatte et så fuldstændigt som muligt udvalg af naturgastilbud, der dækker en væsentlig del af markedet, og, såfremt disse værktøjer ikke dækker markedet fuldstændigt, skal dette oplyses klart, inden resultaterne vises.

Leverandører og relevante mellemmænd stiller deres relevante tilbud til rådighed for mindst ét prissammenligningsværktøj, der dækker hele markedet.

Leverandører sikrer, at de oplysninger, der gives til operatøren af sammenligningsværktøjet, er nøjagtige og ajourførte.

([47]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 af 24. april 2024 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

2. Værktøjerne kan drives af en hvilken som helst enhed, herunder private virksomheder og offentlige myndigheder eller organer.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at de i stk. 1 omhandlede sammenligningsværktøjer omfatter sammenlignende kriterier vedrørende arten af de tjenesteydelser, der tilbydes af leverandørerne, herunder enhedsprisen, alle afgifter og oplysninger om rabatter og, hvis det er relevant, miljøpræstationen.

Når medlemsstaterne fastsætter disse kriterier, hører de de relevante interessenter.

4. Medlemsstaterne udpeger en kompetent myndighed til at varetage ansvaret for at udstede tillidsmærker til sammenligningsværktøjer, som opfylder de i stk. 1 fastsatte betingelser, og for at sikre, at sammenligningsværktøjer, der bærer et sådant tillidsmærke, til enhver tid opfylder disse krav. Denne kompetente myndighed skal være uafhængig af alle markedsdeltagere og operatører af sammenligningsværktøjer.

5. Det skal være muligt at søge om et tillidsmærke som omhandlet i stk. 4 for ethvert værktøj til sammenligning af markedsdeltageres tilbud på et frivilligt og ikkediskriminerende grundlag.

6. Uanset stk. 4 og 5 kan medlemsstaterne vælge ikke at fastsætte bestemmelser om udstedelsen af tillidsmærker til sammenligningsværktøjer, hvis en offentlig myndighed eller et offentligt organ stiller et sammenligningsværktøj til rådighed, der opfylder de i stk. 1 fastsatte krav.

Artikel 15

Aktive kunder på markedet for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder, især fra landbrugssektoren eller den offentlige sektor har ret til at handle som aktive kunder uden at være underlagt uforholdsmæssige eller diskriminerende tekniske krav, administrative krav, procedurer og gebyrer, samt netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne, samtidig med, at de bevarer deres rettigheder som slutkunder som fastsat i dette direktiv.

2. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder:

a) har ret til at udøve aktivitet direkte

b) har ret til at sælge egenproduceret vedvarende naturgas under anvendelse af naturgassystemet

c) har ret til at deltage i energieffektivitets- og efterspørgselsomlægningsordninger

d) har ret til at delegere forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde

e) er omfattet af netgebyrer, der afspejler omkostningerne, er gennemsigtige og ikkediskriminerende, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostningsdeling

f) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i naturgassystemet, eller at de pålægges at delegere deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 3, litra e), i forordning (EU) 2024/1789.

3. Medlemsstaterne kan i deres nationale ret have forskellige bestemmelser, der finder anvendelse på individuelle aktive kunder og aktive kunder, der handler i fællesskab, forudsat at alle rettigheder og forpligtelser som fastsat i medfør af denne artikel finder anvendelse på alle aktive kunder. Enhver forskel i behandling af aktive kunder, der handler i fællesskab, skal være forholdsmæssig og behørigt begrundet.

4. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder, der ejer faciliteter, hvori der lagres vedvarende gas:

a) har ret til nettilslutning inden for et rimeligt tidsrum, efter at de har anmodet herom, forudsat at alle nødvendige betingelser såsom balanceansvar er opfyldt

b) ikke er underlagt noget dobbeltgebyr, herunder netgebyr, for lagret vedvarende gas, der forbliver i deres egne anlæg

c) ikke omfattes af uforholdsmæssige licenskrav og gebyrer

d) har lov til at levere flere tjenesteydelser samtidig, hvis det er teknisk muligt.

Artikel 16

Regninger og faktureringsoplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at regninger og faktureringsoplysninger er nøjagtige, letforståelige, klare, koncise og brugervenlige og præsenteres på en måde, der gør det let for slutkunder at foretage sammenligninger, og at de opfylder de mindstekrav, der er fastsat i bilag I. Slutkunder skal på anmodning modtage en klar og forståelig redegørelse for, hvordan deres regning er fremkommet, navnlig hvis regningen ikke er baseret på faktisk forbrug.

2. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder modtager alle regninger og faktureringsoplysninger omkostningsfrit.

3. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har mulighed for at vælge elektroniske regninger og faktureringsoplysninger og tilbydes fleksible ordninger for faktisk betaling af regningerne.

4. Hvis kontrakten fastsætter en fremtidig ændring af et produkt eller en pris eller rabat, skal dette angives på regningen sammen med den dato, hvorpå ændringen finder sted.

5. Medlemsstaterne rådfører sig med forbrugerorganer, når de overvejer at ændre kravene til regningers indhold.

Artikel 17

Intelligente målersystemer i naturgassystemet

1. For at supplere energieffektivitetsforanstaltninger vedtaget i henhold til direktiv (EU) 2023/1791 og (EU) 2024/1275 og yderligere styrke slutkundernes rolle, henstiller medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de regulerende myndigheder kraftigt til, at naturgasvirksomheder optimerer deres anvendelse af naturgas, bl.a. ved at levere energistyringstjenesteydelser og indføre intelligente målersystemer i overensstemmelse med denne artikels stk. 2, der navnlig er interoperable med forbrugerenergistyringssystemer og intelligente net i overensstemmelse med gældende EU-regler om databeskyttelse.

2. Medlemsstaterne påbegynder først indførelsen på deres område af intelligente målersystemer efter en cost-benefit--analyse, som skal være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i bilag II, og som identificerer de nettofordele, som kunderne får ved at anvende intelligente målere og ved at vælge tilbud, der muliggøres af intelligente målere. Medlemsstaterne kan i deres cost-benefit-analyse foretage særskilte vurderinger og evaluere virkningen af indførelsen af intelligente målersystemer for forskellige kategorier af kunder og kundegrupper såsom husholdningskunder, mikro-virksomheder, SMV'er og industrien.

3. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, vedtager og offentliggør et minimumssæt af funktionskrav og tekniske krav til de intelligente målersystemer, der skal indføres på deres område, i overensstemmelse med artikel 19 og bilag II. Medlemsstaterne sikrer disse intelligente målersystemers interoperabilitet, og at de kan levere output til forbrugerenergistyringssystemer. I den forbindelse tager medlemsstaterne behørigt hensyn til anvendelsen af foreliggende relevante standarder, herunder standarder, der muliggør interoperabilitet, samt bedste praksis og vigtigheden af at udvikle intelligente net og at udvikle det indre marked for naturgas.

4. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, sikrer, at der leveres klare og forståelige oplysninger og råd til kunderne om fordelene ved intelligente målere efter at have konsulteret forbrugerorganisationer og andre relevante organisationer. Disse oplysninger skal som minimum:

a) omfatte råd om, hvordan kundegrupper kan bruge deres intelligente målersystemer til at forbedre deres energieffektivitet

b) imødekomme de specifikke behov hos kunder, der er berørt af energifattigdom, eller sårbare kunder som omhandlet i dette direktivs artikel 26 såsom personer med nedsat syn eller hørelse og personer, der ligger lavt med hensyn til læse- og skrivefærdigheder, herunder via inddragelsesstrategier som defineret i artikel 2, nr. 55), i direktiv (EU) 2023/1791.

5. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, sikrer, at slutkunderne bidrager til de omkostninger, der er forbundet med indførelsen, på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, samtidig med at der tages højde for de langsigtede fordele for hele værdikæden, herunder fordelene for netdrift, i forbindelse med beregning af netgebyrer, der gælder for, eller gebyrer, der er betalt af kunder. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder overvåger regelmæssigt en sådan indførelse på deres område for at følge leveringen af fordele for kunderne.

6. Hvis indførelse af intelligente målersystemer er bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at analysen ajourføres som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser og som reaktion på den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om resultatet af deres ajourførte cost-benefit-analyse, efterhånden som den foreligger.

7. Bestemmelserne i dette direktiv om intelligente målersystemer finder anvendelse på fremtidige installationer og installationer, der erstatter ældre intelligente målere. Intelligente målersystemer, som allerede er installeret, eller for hvilke »projektets påbegyndelse« skete forud den 4. august 2024, kan forblive i drift i deres driftslevetid. Intelligente målersystemer, som ikke opfylder kravene i artikel 19 og bilag II, må dog ikke forblive i drift efter den 5. august 2036.

8. I stk. 7 forstås ved »projektets påbegyndelse«: enten påbegyndelsen af arbejdet på investeringsprojektet eller det første bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel, alt efter hvad der indtræffer først. Køb af grunde og forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og indledende gennemførlighedsundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af projektet. I forbindelse med virksomhedsovertagelser er »arbejdets påbegyndelse« tidspunktet for erhvervelsen af de aktiver, der er direkte knyttet til den erhvervede virksomhedsenhed.

Artikel 18

Intelligente målersystemer i brintsystemet

1. Medlemsstaterne skal på deres område sikre indførelse af intelligente målersystemer, som nøjagtigt måler energiforbruget og angiver det faktiske forbrugstidspunkt, og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation.

2. Uanset denne artikels stk. 1 skal en sådan forpligtelse til indførelse underkastes en cost-benefit-analyse, i det mindste for husholdningskunder, som skal være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i bilag II.

3. Medlemsstaterne sørger for de intelligente målersystemers og den relevante datakommunikations sikkerhed og interoperabilitet under hensyntagen til anvendelsen af hensigtsmæssige standarder, og slutkunderne skal sikres beskyttelse af privatlivets fred i overensstemmelse med relevant EU-ret om databeskyttelse og privatlivets fred.

4. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter interoperabilitetskrav for intelligente målersystemer og procedurer for at sikre adgangen for berettigede parter til de data, der hidrører fra disse intelligente målersystemer. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren, jf. artikel 91, stk. 2.

5. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, sikrer, at slutkunderne bidrager til de omkostninger, der er forbundet med indførelsen, på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, samtidig med at der tages højde for de langsigtede fordele for hele værdikæden, herunder for netdrift, i forbindelse med beregning af netgebyrer, der gælder for, eller gebyrer, der er betalt af kunder. Medlemsstaterne overvåger regelmæssigt en sådan indførelse på deres område for at følge leveringen af fordele for kunderne.

6. Hvis indførelse af intelligente målersystemer er bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at analysen ajourføres periodisk som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser og som reaktion på den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om resultatet af deres ajourførte cost-benefit-analyse, efterhånden som den foreligger.

Artikel 19

Intelligente målersystemers funktioner i naturgassystemet

Hvis indførelsen af intelligente målersystemer bedømmes positivt som følge af cost-benefit-analysen, jf. artikel 17, stk. 2, eller hvis intelligente målersystemer indføres systematisk efter den 4. august 2024, indfører medlemsstaterne disse systemer i overensstemmelse med europæiske standarder, bilag II og følgende krav:

a) de intelligente målersystemer måler nøjagtigt det faktiske naturgasforbrug og giver slutkunderne oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt, herunder validerede historiske forbrugsdata, som gøres let og sikkert tilgængelige og synlige for slutkunderne på anmodning og uden yderligere omkostninger, og ikkevaliderede senest tilgængelige forbrugsdata, som er gjort let og sikkert tilgængelige for slutkunderne uden yderligere omkostninger, gennem en standardiseret grænseflade eller fjernadgang for at støtte automatiserede energieffektivitetsprogrammer og andre tjenesteydelser

b) sikkerheden i forbindelse med de intelligente målersystemer og datakommunikation er i overensstemmelse med relevante EU-regler om sikkerhed, idet der tages behørigt hensyn til de bedste tilgængelige teknikker til sikring af den højest mulige grad af cybersikkerhedsbeskyttelse under hensyntagen til omkostningerne og proportionalitetsprincippet

c) slutkunderne sikres beskyttelse af privatlivets fred, og beskyttelsen af deres data er i overensstemmelse med relevante EU-regler om databeskyttelse og privatlivets fred

d) hvis slutkunderne anmoder herom, stilles data om deres naturgasforbrug i overensstemmelse med de gennemførelsesretsakter, der vedtages i henhold til artikel 23, til rådighed for dem via en standardiseret kommunikationsgrænseflade eller via fjernadgang eller for tredjemand, der handler på deres vegne, i en letforståelig form, der giver dem mulighed for at sammenligne tilbud på et ensartet grundlag

e) passende rådgivning og oplysninger gives til slutkunder før eller på det tidspunkt, hvor intelligente målere installeres, navnlig om alle deres muligheder med hensyn til måleraflæsning og overvågning af energiforbruget samt om indsamling og behandling af personoplysninger i overensstemmelse med gældende EU-regler om databeskyttelse

f) intelligente målersystemer giver slutkunderne mulighed for at få foretaget afmåling og afregning med samme tidsopløsning som for den korteste afregningsperiode på det nationale marked.

Med henblik på litra d) skal det ligeledes være muligt for slutkunder at hente deres målerdata eller overføre dem til en anden part uden ekstra omkostninger og i overensstemmelse med deres ret til dataportabilitet i henhold til EU-regler om databeskyttelse.

Artikel 20

Ret til at få installeret en intelligent naturgasmåler

1. Hvis indførelsen af intelligente målersystemer er blevet bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. artikel 17, stk. 2, og hvis intelligente målersystemer ikke bliver indført systematisk, sikrer medlemsstaterne, at kunder efter anmodning og mod betaling af de dermed forbundne omkostninger på fair, rimelige og omkostningseffektive betingelser har ret til at få installeret eller, hvor det er relevant, opgraderet en intelligent måler, der:

a) når det er teknisk muligt, er udstyret med de funktioner, der er omhandlet i artikel 19, eller med et minimumssæt af funktioner, der fastlægges og offentliggøres af medlemsstaterne på nationalt plan, og i overensstemmelse med bilag II

b) er interoperabel og i stand til at sikre konnektivitet med forbrugerenergistyringssystemer.

2. Hvis en kunde anmoder om installation af en intelligent måler i medfør af stk. 1, skal medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder:

a) sikre, at tilbuddet til den kunde, der anmoder om installation af en intelligent måler, udtrykkeligt og klart beskriver:

i) de funktioner og den interoperabilitet, som den intelligente måler tilbyder, samt de tjenesteydelser, der kan tilbydes, og de fordele, som realistisk set kan opnås ved at få installeret en intelligent måler på det pågældende tidspunkt

ii) alle dermed forbundne omkostninger, der skal afholdes af kunden

b) sikre, at den intelligente måler installeres inden for en rimelig frist og under alle omstændigheder senest fire måneder efter kundens anmodning

c) regelmæssigt og under alle omstændigheder mindst hvert andet år vurdere og offentliggøre de omkostninger, der er forbundet med systemet, og registrere udviklingen af disse omkostninger som følge af den teknologiske udvikling og eventuelle opgraderinger af målersystemet.

Artikel 21

Konventionelle målere for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasslutkunder, der ikke har intelligente målere, udstyres med individuelle konventionelle målere, der nøjagtigt måler deres faktiske forbrug. Medlemsstaterne kan undtage husholdningskunder, som ikke anvender naturgas til opvarmning, fra dette krav, hvis indførelsen af sådanne målere ikke er teknisk mulig, økonomisk fornuftig eller ikke står i et rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser. Den undtagelse kan også udvides til at omfatte ikkehusholdningskunder i bygninger, hvor størstedelen af kunderne er husholdningskunder, der er berettiget til undtagelsen, hvis indførelsen ikke er teknisk mulig.

2. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasslutkunderne uden videre er i stand til at aflæse deres konventionelle målere, enten direkte eller indirekte via en onlinegrænseflade eller en anden passende grænseflade.

Artikel 22

Dataforvaltning

1. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder fastsætter i forbindelse med opstilling af regler for forvaltning og udveksling af data regler om berettigede parters adgang til slutkunders data i overensstemmelse med denne artikel og med Unionens gældende retlige rammer. Data omfatter med henblik på dette direktiv målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør og andre tjenesteydelser.

2. Medlemsstaterne tilrettelægger forvaltningen af data med henblik på at sikre en effektiv og sikker adgang til og udveksling af data samt databeskyttelse og datasikkerhed.

Uafhængigt af den dataforvaltningsmodel, der anvendes i den enkelte medlemsstat, giver de parter, der har ansvar for dataforvaltning, enhver berettiget part adgang til slutkundens data på baggrund af udtrykkeligt samtykke fra slutkunden i overensstemmelse med stk. 1. De ønskede data stilles til rådighed for de berettigede parter på en ikkediskriminerende måde og samtidigt. Der skal være nem adgang til data, og de relevante procedurer herfor skal offentliggøres.

3. Reglerne om adgang til data og datalagring med henblik på dette direktiv skal være i overensstemmelse med relevant EU-ret.

Behandling af personoplysninger, der foretages inden for rammerne af dette direktiv, skal foretages i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679.

4. Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder bemyndiger og certificerer eller, hvis det er relevant, fører tilsyn med de parter, der er ansvarlige for dataforvaltning, for at sikre, at de overholder kravene i dette direktiv.

Uden at det berører databeskyttelsesrådgivernes opgaver som fastsat i forordning (EU) 2016/679, kan medlemsstaterne beslutte at kræve, at parter, der er ansvarlige for dataforvaltning, udpeger en overvågningsansvarlig, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af de foranstaltninger, der træffes af disse parter, for at sikre ikkediskriminerende adgang til data og overholdelse af kravene i dette direktiv.

Medlemsstaterne kan udpege overvågningsansvarlige eller organer som omhandlet i artikel 46, stk. 2, litra d), for at opfylde forpligtelserne i medfør af nærværende stykke.

5. Slutkunderne må ikke pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med at få adgang til deres data eller i forbindelse med en anmodning om at få stillet deres data til rådighed.

Medlemsstaterne er ansvarlige for at fastsætte de relevante gebyrer i forbindelse med berettigede parters adgang til data.

Medlemsstaterne sikrer, at gebyrer, der pålægges af regulerede enheder, der leverer dataydelser, er rimelige og behørigt begrundede.

Artikel 23

Interoperabilitetskrav og procedurer for adgang til data på markedet for naturgas.

1. For at fremme konkurrencen på detailmarkedet for naturgas og undgå uforholdsmæssigt store administrative omkostninger for de berettigede parter fremmer medlemsstaterne fuldstændig interoperabilitet mellem energitjenester i Unionen.

2. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter om interoperabilitetskrav og ikkediskriminerende og gennemsigtige procedurer for adgang til de data, der er omhandlet i artikel 22, stk. 1. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 91, stk. 2.

3. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasvirksomheder anvender interoperabilitetskravene og procedurerne for adgang til data som omhandlet i stk. 2. Disse krav og procedurer skal bygge på eksisterende national praksis.

Artikel 24

Fælles kontaktpunkter

Medlemsstaterne sikrer, at der etableres fælles kontaktpunkter, hvor alle kunderne, herunder dem, der ikke har adgang til internettet, kan indhente alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, certificerede sammenligningsværktøjer, tilgængelige støtteforanstaltninger, herunder dem, der er målrettet sårbare kunder som omhandlet i dette direktivs artikel 26, gældende ret og de tilgængelige udenretslige tvistbilæggelsesordninger i tilfælde af tvister. Sådanne fælles kontaktpunkter kan være en del af de almindelige forbrugeroplysningsinstanser og være de samme enheder som det fælles kontaktpunkt for elektricitet, der er omhandlet i artikel 25 i direktiv (EU) 2019/944 eller kontaktpunkter, der er oprettet i henhold til artikel 16, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001, og one-stop shopper, der er oprettet i henhold til artikel 21 og 22 i direktiv (EU) 2023/1791, og artikel 18 i direktiv (EU) 2024/1275. Medlemsstaterne fremmer tilpasning mellem de centrale kontaktpunkter, der oprettes i henhold til nærværende direktiv, og de organer, der oprettes i henhold til disse EU-retsakter.

Artikel 25

Udenretslig tvistbilæggelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har adgang til enkle, retfærdige, rimelige, gennemsigtige, uafhængige og omkostningseffektive ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, gennem en uafhængig ordning såsom en energiombudsmand eller et forbrugerorgan eller gennem en regulerende myndighed. Hvis slutkunden er en forbruger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU ([48]), skal sådanne ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister opfylde kvalitetskravene i nævnte direktiv, og skal, når det er berettiget, omfatte refusions- og erstatningsordninger.

2. Om nødvendigt sikrer medlemsstaterne, at alternative tvistbilæggelsesinstanser samarbejder om at sikre enkle, retfærdige, gennemsigtige, uafhængige og effektive udenretslige ordninger til bilæggelse af tvister, der hidrører fra produkter eller tjenesteydelser, der er knyttet til eller er bundtet med ethvert produkt eller enhver tjenesteydelse, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.

3. Det er obligatorisk for naturgasvirksomheder at deltage i ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister for husholdningskunder, medmindre den pågældende medlemsstat over for Kommissionen godtgør, at andre ordninger er tilsvarende effektive.

([48]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

4. Uden at det berører direktiv 2013/11/EU, vurderer medlemsstaterne, hvordan deres udenretslige tvistbilæggelsesordninger som omhandlet i denne artikel fungerer.

Artikel 26

Beskyttelse af sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom

1. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte slutkunder og sikrer navnlig, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom. I den forbindelse fastlægger hver medlemsstat en definition af begrebet sårbare kunder, som kan henvise til energifattigdom. Definitionen af sårbare kunder skal være i overensstemmelse med begrebet sårbar kunde som defineret af en medlemsstat i henhold til artikel 28 i direktiv (EU) 2019/944.

2. Medlemsstaterne træffer navnlig hensigtsmæssige foranstaltninger til at beskytte slutkunder i fjerntliggende områder, som er tilsluttet naturgas- eller brintsystemet. Medlemsstaterne sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og vilkår samt konkurrencedygtige, gennemsigtige og ikkediskriminerende priser, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister.

Artikel 27

Energifattigdom og dekommissionering af naturgasdistributionsnettet

Kommissionen yder vejledning om beskyttelse af sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom, under planlægningen og gennemførelsen af udfasningen af naturgas eller ved dekommissionering af naturgasdistributionsnet, navnlig for at sikre, at der tages behørigt hensyn til sådanne kunders specifikke behov i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1, litra d).

Artikel 28

Beskyttelse mod afbrydelse

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at forhindre, at forsyningen til sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom, afbrydes. For så vidt angår sårbare kunder er disse foranstaltninger omfattet af artikel 26.

Når medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres gennemførelsesforanstaltninger med henblik på dette direktiv, redegør de for forholdet mellem første afsnit og de tilsvarende dele af de nationale gennemførelsesinstrumenter.

2. Medlemsstaterne sikrer, at leverandører ikke ophæver kontrakter med eller afbryder forbindelsen til kunder af grunde, som er genstand for klagebehandling hos den relevante leverandør i overensstemmelse med artikel 11, stk. 9, eller som er genstand for udenretslig tvistbilæggelse i overensstemmelse med artikel 25, påvirker ikke parternes kontraktlige rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne kan træffe passende foranstaltninger for at undgå proceduremisbrug.

3. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at gøre det muligt for kunderne at undgå afbrydelse, hvilket kan omfatte:

a) fremme af frivillige regler for leverandører og kunder, der har til formål at forebygge og håndtere situationer med kunder i restance, og som kan indebære hjælp til kunder med at styre deres energiforbrug og -omkostninger, herunder markering af usædvanligt højt energiforbrug, tilbud om passende fleksible betalingsordninger, gældsrådgivningsforanstaltninger og forbedret kommunikation med kunder og støtteagenturer

b) fremme af uddannelse og bevidstheden hos kunderne om deres rettigheder og gældsforvaltning og

c) adgang til finansiering, værdikuponer eller subsidier til støtte for betaling af regninger.

Artikel 29

Forsyningspligtig leverandør

1. Medlemsstaterne indfører en ordning med en forsyningspligtig leverandør eller træffer tilsvarende foranstaltninger for at sikre forsyningskontinuitet, i det mindste for husholdningskunder. Forsyningspligtige leverandører udpeges ved en retfærdig, gennemsigtig og ikkediskriminerende procedure.

2. Slutkunder, der overføres til forsyningspligtige leverandører skal fortsat nyde godt af deres rettigheder som kunder.

3. Medlemsstaterne sikrer, at forsyningspligtige leverandører straks oplyser de overførte kunder om deres vilkår og betingelser og sikrer problemfri kontinuitet af ydelser for disse kunder i den periode, der er nødvendig for at finde en ny leverandør.

4. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne informeres om og tilskyndes til at skifte til et markedsbaseret tilbud.

5. Medlemsstaterne kan kræve, at en forsyningspligtig leverandør leverer naturgas til husholdningskunder og små og mellemstore virksomheder, der ikke modtager markedsbaserede tilbud, herunder med henblik på artikel 28, stk. 3. I sådanne tilfælde finder betingelserne i artikel 4 anvendelse.

KAPITEL IV

TREDJEPARTSADGANG TIL INFRASTRUKTUR

Afdeling 1

Adgang til naturgasinfrastruktur

Artikel 30

Adgang til markedet for vedvarende gas og kulstoffattig gas

Medlemsstaterne letter adgangen for vedvarende gas og kulstoffattig gas til markedet og infrastrukturen, uanset om produktionsanlæggene til vedvarende gas og kulstoffattig gas er tilsluttet distributions- eller transmissionsnet, under hensyntagen til antagelser om udviklingen i produktionen, forsyningen og forbruget af naturgas i overensstemmelse med artikel 55, stk. 2, litra f).

Artikel 31

Tredjeparters adgang til naturgas-, distributions- og transmissions- samt LNG-terminaler

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne samt LNG-faciliteter, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder alle kunder, herunder forsyningsvirksomheder, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 78 af en regulerende myndighed, og at disse tariffer – og metoderne, hvor kun disse metoder godkendes – offentliggøres, inden de træder i kraft.

2. Transmissionssystemoperatørerne skal, hvis det er nødvendigt for, at de kan udøve deres hverv, herunder i forbindelse med grænseoverskridende transmission, have adgang til andre transmissionssystemoperatørers net.

3. Dette direktiv er ikke til hinder for, at der indgås langtidskontrakter om vedvarende og kulstoffattig gas såfremt de overholder Unionens konkurrenceregler og bidrager til dekarboniseringen. Langfristede forsyningskontrakter om fossil gas med uformindsket kulstofudledning må ikke indgås med en varighed, der udløber efter den 31. december 2049.

Artikel 32

Adgang til naturgasopstrømsrørledningsnet

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasvirksomheder og privilegerede kunder, uanset hvor de er placeret, kan få adgang til opstrømsrørledningsnet, herunder faciliteter, som yder tekniske tjenester i forbindelse med sådan adgang, i overensstemmelse med denne artikel, bortset fra de dele af sådanne net og faciliteter, der benyttes til lokale produktionsaktiviteter ved et felt, hvor naturgassen produceres. Kommissionen underrettes om foranstaltningerne i overensstemmelse med artikel 94.

2. Medlemsstaterne beslutter i overensstemmelse med de relevante retsakter, hvordan den i stk. 1 omhandlede adgang gives. Medlemsstaterne skal have som målsætninger, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås, idet de tager hensyn til sikre og regelmæssige forsyninger, kapacitet, der er eller hurtigt kan stilles til rådighed, og beskyttelse af miljøet. Der kan tages hensyn til følgende behov:

a) nødvendigheden af at nægte adgang, hvis de tekniske specifikationer er indbyrdes uforenelige, og dette problem ikke kan løses rimelig let

b) nødvendigheden af at undgå vanskeligheder, som ikke kan overvindes rimelig let, og som kan være til skade for en effektiv eksisterende og planlagt fremtidig kulbrinteproduktion, herunder fra felter med marginal økonomisk rentabilitet

c) nødvendigheden af at respektere behørigt dokumenterede rimelige behov hos ejeren eller operatøren af opstrømsrørledningsnet for transport og forarbejdning af naturgas og de interesser, som alle andre potentielt berørte brugere af opstrømsrørledningsnettet eller relevante forarbejdnings- eller håndteringsfaciliteter har, og

d) nødvendigheden af i overensstemmelse med EU-lovgivningen at anvende deres love og administrative procedurer i forbindelse med tildelingen af autorisationer til produktion eller opstrømsudvikling.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der er indført en ordning til bilæggelse af tvister, der omfatter en af parterne uafhængig myndighed, der har adgang til alle relevante oplysninger, således at tvister vedrørende adgang til opstrømsrørledningsnet kan bilægges hurtigt under hensyn til behovene omhandlet i stk. 2 og antallet af parter, der måtte være involveret i at forhandle adgang til sådanne net.

4. I tilfælde af grænseoverskridende tvister gælder tvistbilæggelsesordningen i den medlemsstat, der har jurisdiktion over det opstrømsrørledningsnet, hvortil der nægtes adgang. Når det pågældende net henhører under mere end én medlemsstat i grænseoverskridende tvister, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden for at sikre, at dette direktiv anvendes ensartet. Hvis opstrømsrørledningsnettet har sin oprindelse i et tredjeland og er koblet til mindst én medlemsstat, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden, og den medlemsstat, hvor det første indfødningspunkt til medlemsstaternes net er beliggende, skal rådføre sig med det pågældende tredjeland, hvor opstrømsrørledningsnettet har sin oprindelse, for at sikre, at dette direktiv anvendes ensartet på medlemsstaternes område for så vidt angår det pågældende net.

Artikel 33

Adgang til oplagring af naturgas

1. Hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, kan medlemsstaterne ved tilrettelæggelse af adgang til lagerfaciliteter for naturgas og linepack vælge en af eller begge procedurerne i stk. 3 og 4. Disse procedurer baseres på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

Når medlemsstaterne vælger proceduren for adgang til oplagring af naturgas i henhold til denne artikel, tager de hensyn til resultaterne af de fælles og nationale risikovurderinger, der er foretaget i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938.

De regulerende myndigheder fastsætter og offentliggør kriterier for, hvilken ordning, der skal gælde for adgang til lagerfaciliteter for naturgas og linepack. De offentliggør eller forpligter naturgaslagersystemoperatørerne og transmissionssystemoperatørerne til at offentliggøre, hvilke lagerfaciliteter for naturgas eller hvilke dele af disse lagerfaciliteter for naturgas og hvilken linepack der tilbydes under de forskellige procedurer, som er nævnt i stk. 3 og 4.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med LNG-faciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.

3. Ved forhandlet adgang træffer de regulerende myndigheder de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at virksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som dækkes af det sammenkoblede system, kan forhandle om adgang til lagerfaciliteter for naturgas og linepack, hvis dette er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv systemadgang samt for at skaffe adgang til andre hjælpefunktioner. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til lagre, linepack og andre hjælpefunktioner i god tro.

Aftaler om adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner forhandles med den pågældende naturgaslagersystemoperatør. De regulerende myndigheder skal kræve, at naturgaslagersystemoperatørerne og naturgasvirksomhederne offentliggør deres kommercielle hovedvilkår for brug af lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner en gang om året.

Ved fastsættelsen af disse vilkår skal naturgaslagersystemoperatørerne høre systembrugerne.

4. Ved reguleret adgang træffer de regulerende myndigheder de nødvendige foranstaltninger til at give naturgasvirksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som er dækket af det sammenkoblede system, en adgangsret til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner på grundlag af offentliggjorte tariffer eller andre betingelser og forpligtelser knyttet til brugen af lagerfaciliteter og linepack, hvis dette teknisk eller økonomisk er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet samt for etablering af adgang til andre hjælpefunktioner. De regulerende myndigheder hører systembrugerne ved fastsættelsen af disse tariffer eller metoderne for fastsættelse af disse tariffer. Denne adgangsret for privilegerede kunder kan gives ved at sætte dem i stand til at indgå forsyningsaftaler med andre konkurrerende virksomheder end systemets ejer eller operatør eller en tilknyttet virksomhed.

Artikel 34

Direkte linjer for naturgas

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre:

a) at naturgasvirksomheder, der er etableret på deres område, kan forsyne privilegerede kunder via en direkte linje, og

b) at enhver af disse kunder på deres område kan blive forsynet med gas fra naturgasvirksomheder via en direkte linje.

2. I tilfælde, hvor der stilles krav om bemyndigelse såsom bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse, til at etablere eller drive direkte linjer, fastlægger medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kriterierne for udstedelse af godkendelse til at etablere eller drive sådanne linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende.

3. Medlemsstaterne kan udstede en godkendelse til at etablere en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 38, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 79.

Afdeling 2

Adgang til brintinfrastruktur

Artikel 35

Tredjepartsadgang til brintnet

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintnettene, som bygger på offentliggjorte tariffer, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem brintnetbrugerne.

2. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne omhandlet i denne artikels stk. 1 eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 78 af en regulerende myndighed, og at disse tariffer – og metoderne, hvor kun disse metoder godkendes – offentliggøres, inden de træder i kraft.

3. Brintnetoperatørerne skal, hvis det er nødvendigt for, at de kan udøve deres hverv, herunder i forbindelse med grænseoverskridende transport af brint, have adgang til andre brintnetoperatørers net.

4. En medlemsstat kan fastsætte, at stk. 1 ikke tages i anvendelse før den 31. december 2032. I så fald sikrer medlemsstaten, at der gennemføres et system med forhandlet tredjepartsadgang til brintnet efter objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. De regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger, for at brintnetbrugerne kan forhandle om adgang til brintnet, og for at sikre, at parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til brintnet i god tro.

5. Når der anvendes forhandlet adgang som omhandlet i stk. 4, skal de regulerende myndigheder vejlede brintnetbrugerne om, hvordan forhandlede tariffer skal påvirkes, når der indføres reguleret tredjepartsadgang.

Artikel 36

Tredjepartsadgang til brintterminaler

1. Medlemsstaterne sikrer gennemførelsen af et system med tredjepartsadgang til brintterminaler baseret på forhandlet adgang på en objektiv, gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, hvorved de regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger således, at brintterminalbrugere kan forhandle om adgang til sådanne terminaler. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang i god tro.

2. De regulerende myndigheder overvåger betingelserne for tredjeparts adgang til brintterminaler og deres indvirkning på markedet for brint og træffer, hvis det er nødvendigt for at beskytte konkurrencen, foranstaltninger til at forbedre adgangen i overensstemmelse med kriterierne i stk. 1.

Artikel 37

Adgang til brintlagring

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintlagring og, når det er teknisk og økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet for forsyning af kunder, adgang til linepack samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, som bygger på offentliggjorte tariffer, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem brintsystembrugerne. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt af den regulerende myndighed forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 78.

2. En medlemsstat kan fastsætte, at stk. 1 ikke tages i anvendelse før den 31. december 2032. Medlemsstaten sikrer i så tilfælde, at der indføres en ordning for forhandlet tredjepartsadgang til brintlagring og, når det er teknisk og økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet for forsyning af kunder, adgang til linepack samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner i overensstemmelse med objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. De regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger, for at brintlagringsbrugerne kan forhandle om adgang til brintlagring, og for at sikre, at parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til brintlagring i god tro.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de kapacitetsrettigheder, der er tildelt inden den 5. august 2026 i henhold til en ordning for forhandlet tredjepartsadgang i medfør af stk. 2, skal respekteres indtil deres udløbsdato, og at de ikke berøres af indførelsen af en reguleret tredjepartsadgang i henhold til stk. 1.

Afdeling 3

Nægtelse af adgang og tilslutning

Artikel 38

Nægtelse af adgang og tilslutning

1. Transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører og brintnetoperatører kan nægte adgang eller tilslutning til naturgas- eller brintsystemet, hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet, eller der mangler sammenkobling.

2. Medlemsstaterne skal, uden at det berører Unionens og de nationale dekarboniseringsmål og de eksisterende krav om at reducere forbruget af fossil gas eller skifte væk derfra, træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre, at en transmissionssystemoperatør, distributionssystemoperatør eller brintnetoperatør, som nægter adgang eller tilslutning til naturgassystemet eller brintsystemet, fordi det ikke råder over den fornødne kapacitet, eller der mangler sammenkobling, foretager de nødvendige udbygninger, for så vidt dette er rentabelt, eller en potentiel kunde er villig til at betale for dem.

3. Der kan kun nægtes adgang til systemet for vedvarende gas og kulstoffattig gas med forbehold af artikel 20 og 36 i forordning (EU) 2024/1789.

4. Uanset denne artikels stk. 1, 2 og 3 skal en medlemsstat sikre, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører kan nægte adgang eller tilslutning eller afbryde forsyningen til naturgasnetbrugere, navnlig for at sikre overholdelse af gennemførelsen af det i artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119 fastsatte mål om klimaneutralitet, forudsat at:

a) netudviklingsplanen fastsat i henhold til artikel 55 indeholder bestemmelser om dekommissionering af transmissionssystemet eller relevante dele deraf

b) den relevante nationale myndighed har godkendt netdekommissioneringsplanen i henhold til artikel 57, stk. 3

c) den relevante distributionsnetoperatør, der er undtaget fra at forelægge en netdekommissioneringsplan i henhold til artikel 57, stk. 5, har underrettet den relevante nationale myndighed om dekommissioneringen af distributionsnettet eller relevante dele deraf.

5. Medlemsstater, der tillader nægtelse af adgang eller tilslutning eller afbrydelse af forsyningen til netbrugere i henhold til denne artikels stk. 4, fastsætter en reguleringsmæssig ramme for nægtelse af adgang eller tilslutning eller afbrydelse af forsyningen på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier fastsat af den regulerende myndighed under hensyntagen til de berørte interesser, de eksisterende krav om at reducere forbruget af naturgas eller skifte væk derfra og de relevante lokale varme- og køleplaner, der er udarbejdet i henhold til artikel 25, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte netbrugere i overensstemmelse med dette direktivs artikel 13, når de tillader afbrydelse af forsyningen.

6. Enhver nægtelse af adgang eller tilslutning og enhver afbrydelse af forsyningen i henhold denne artikel skal være behørigt begrundet.

KAPITEL V

REGLER FOR TRANSMISSION-, LAGER- OG LNG-SYSTEMOPERATØRER FOR NATURGAS

Artikel 39

Opgaver for transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatørerne af naturgas

1. Den enkelte transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatør for naturgas:

a) driver, vedligeholder, udbygger eller dekommissionerer på almindelige økonomiske vilkår sikre, pålidelige og effektive transmissions-, lager- eller LNG-faciliteter for naturgas for at sikre et åbent marked under behørig hensyntagen til miljøet, klimaet og de forpligtelser, der er fastsat i forordning (EU) 2024/1787, og sikrer, at der er passende midler til rådighed til at opfylde dets serviceforpligtelser

b) må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må nærmere bestemt ikke begunstige tilknyttede selskaber

c) skal meddele de andre transmissionssystemoperatører, naturgaslagersystemoperatører, LNG-systemoperatører eller distributionssystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transport og oplagring af naturgas kan foregå på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system

d) forsyner systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang.

2. De enkelte transmissionssystemoperatører opbygger tilstrækkelig grænseoverskridende kapacitet til at integrere den europæiske transmissionsinfrastruktur under hensyntagen til alle økonomisk rimelige og teknisk mulige efterspørgsler på kapacitet og til forsyningssikkerheden for gas.

3. Transmissionssystemoperatører samarbejder med distributionssystemoperatører om at sikre en effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet nettet, på detail-, engros- og balancemarkeder.

4. Transmissionssystemoperatører skal sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres faciliteter i overensstemmelse med de gældende gaskvalitetsstandarder.

5. De regler for balancering af gastransmissionssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 78, stk. 7, på en ikkediskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

6. Medlemsstaterne eller, når medlemsstater har bestemt dette, de regulerende myndigheder kan kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstenormer med hensyn til vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.

7. Medlemsstaterne kan bestemme, at en eller flere af de opgaver, der er anført i denne artikels stk. 1, overdrages til en anden transmissionssystemoperatør end den, der ejer transmissionssystemet, og som ansvarsområderne ellers ville påhvile. Den transmissionssystemoperatør, der får overdraget opgaverne, skal være certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængig systemoperatør eller uafhængig transmissionsoperatør samt opfylde de i artikel 60 fastsatte krav, men behøver ikke at eje det transmissionssystem, som den er ansvarlig for.

8. En transmissionssystemoperatør, der ejer transmissionssystemet, skal opfylde de i kapitel IX fastsatte krav samt være certificeret i overensstemmelse med artikel 71. Dette berører ikke muligheden for, at transmissionssystemoperatører, der er certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængige systemoperatører eller uafhængige transmissionsoperatører på eget initiativ og under deres tilsyn delegerer visse opgaver til andre transmissionssystemoperatører, der er certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængige systemoperatører eller uafhængige transmissionsoperatører, hvis delegationen af opgaver ikke bringer den delegerende transmissionssystemoperatørs reelle og uafhængige beslutningskompetence i fare.

9. LNG-, transmissions- og naturgaslagersystemoperatører samarbejder inden for en given medlemsstat og regionalt om den mest effektive udnyttelse af kapaciteten i faciliteterne og synergierne mellem disse faciliteter under hensyntagen til systemets integritet og drift og for at undgå at skabe begrænsninger i driften af LNG- og naturgaslagerfaciliteter.

10. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at udføre deres hverv.

Artikel 40

Transmissionssystemoperatørers og transmissionssystemejeres tavshedspligt

1. Med forbehold af artikel 74 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har den enkelte transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatør for naturgas og den enkelte transmissionssystemejer tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Hvis transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatøren for naturgas eller transmissionssystemejeren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, må der navnlig ikke videregives forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af den vertikalt integrerede virksomhed med undtagelse af transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører eller brintnetoperatører, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion. For at sikre fuld overholdelse af reglerne om informationsadskillelse sikrer medlemsstaterne, at transmissionssystemejeren, herunder distributionssystemoperatøren i tilfælde af en operatør af et kombineret system, og de resterende dele af virksomheden, som ikke er transmissions- eller distributionssystemoperatører eller brintnetoperatører, ikke anvender fælles tjenester såsom fælles juridiske tjenester, bortset fra rent administrative eller IT-tekniske funktioner.

2. Transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatører for naturgas må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

3. Oplysninger, der er nødvendige for den effektive konkurrence og et velfungerende marked, offentliggøres. Denne forpligtelse berører ikke sikring af fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Artikel 41

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas til transmissionssystemet

1. Transmissionssystemoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer for ikkediskriminerende tilkobling af produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas i overensstemmelse med de kapaciteter, der er identificeret i den tiårige netudviklingsplan, jf. artikel 55. Disse procedurer skal godkendes af de regulerende myndigheder. Medlemsstaterne kan prioritere tilkobling af produktionsanlæg for biomethan.

2. Transmissionssystemoperatørerne har ikke ret til at nægte anmodninger om økonomisk rimelig og teknisk mulig tilkobling af nye eller af eksisterende, men endnu ikke tilkoblede, produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas, medmindre det sker på de betingelser, der er fastsat i artikel 38.

3. Med henblik på en hurtig gennemførelse af nettilslutning af biomethananlæg bestræber medlemsstaterne sig på at sikre, at transmissionssystemoperatøren under de regulerende myndigheders tilsyn, jf. artikel 78, stk. 1, litra t), opfylder rimelige frister for at vurdere anmodninger om tilførsel af biomethan, afgive tilbud og gennemføre tilslutningen.

Artikel 42

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling til transmissionssystemet og brinttransmissionsnettet

1. Transmissionssystemoperatøren og brinttransmissionsnetoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer og tariffer for ikkediskriminerende tilkobling af naturgas- og brintlagerfaciliteter, LNG-faciliteter, brintterminaler og industrielle kunder til transmissionssystemet og brinttransmissionsnettet. Procedurerne skal godkendes af den regulerende myndighed.

2. Transmissionssystemoperatøren og brinttransmissionsnetoperatøren har ikke ret til at nægte tilkobling af nye naturgas- eller brintlagerfaciliteter, LNG-faciliteter, brintterminaler eller industrielle kunder med den begrundelse, at der i fremtiden vil kunne ske eventuelle begrænsninger i den disponible netkapacitet eller ekstraomkostninger som følge af den nødvendige kapacitetsforøgelse. Transmissionssystemoperatøren og brinttransmissionsnetoperatøren skal sikre tilstrækkelig indgangs- og udgangskapacitet for nye tilkoblinger.

KAPITEL VI

DISTRIBUTIONSSYSTEMDRIFT, HVAD ANGÅR NATURGAS OG BRINT

Artikel 43

Udpegning af distributionssystemoperatører og brintdistributionsnetoperatører

For en periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til økonomisk og energimæssig effektivitet og økonomisk balance, udpeger eller pålægger medlemsstaterne de virksomheder, som ejer eller har ansvaret for distributionsfaciliteter eller brintdistributionsnet, at udpege en eller flere distributionssystemoperatører eller brintdistributionsnetoperatører efter en gennemsigtig procedure, og de påser, at disse operatører handler i overensstemmelse med artikel 44, 46, 47 og 50.

Artikel 44

Distributionssystemoperatørernes opgaver

1. Den enkelte distributionssystemoperatør har ansvaret for at sikre, at systemet på lang sigt kan opfylde rimelige krav til distributionen af naturgas i overensstemmelse med dette direktivs artikel 55 og 57, herunder til biomethantilførsel, og for på økonomiske vilkår at drive, opretholde og udvikle eller dekommissionere et sikkert, pålideligt og effektivt system på sit område under behørig hensyntagen til miljøet, de forpligtelser, der er fastsat i forordning (EU) 2024/1787, og energieffektiviteten.

2. Hvis de regulerende myndigheder træffer beslutning herom, kan distributionssystemoperatørerne pålægges ansvaret for at sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres systemer i overensstemmelse med de gældende gaskvalitetsstandarder, hvis det er nødvendigt af hensyn til styringen af systemet som følge af tilførslen af vedvarende gas og kulstoffattig gas.

3. Distributionssystemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede virksomheder.

4. Distributionssystemoperatøren skal give eventuelle andre distributions-, transmissions-, LNG- eller lagersystemoperatører for naturgas tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transporten og oplagringen af naturgas finder sted på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system.

5. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.

6. Når en distributionssystemoperatør er ansvarlig for at balancere distributionssystemet, skal de regler, som denne fastlægger med henblik herpå, være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 78, stk. 7, på en ikkediskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de offentliggøres.

7. Distributionssystemoperatører samarbejder med transmissionssystemoperatører om at sikre en effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet deres infrastruktur, på detail-, engros- og balancemarkeder i det indfødnings-udtags--system, som distributionssystemet tilhører eller er forbundet til.

8. Distributionssystemoperatørerne har ikke ret til at nægte anmodninger om økonomisk rimelig og teknisk mulig tilkobling af et nyt eller et eksisterende, men endnu ikke tilkoblet produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas, medmindre det sker på de betingelser, der er fastsat i artikel 38.

Artikel 45

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas til distributionssystemet

De regulerende myndigheder kræver, at distributionssystemoperatørerne offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer for ikkediskriminerende tilkobling af produktionsfaciliteter for vedvarende gas og kulstoffattig gas. Disse procedurer skal godkendes af de regulerende myndigheder. Medlemsstaterne kan prioritere tilkobling af produktionsanlæg for biomethan.

Med henblik på en hurtig gennemførelse af nettilslutning af biomethananlæg bestræber medlemsstaterne sig på at sikre, at distributionssystemoperatøren under de regulerende myndigheders tilsyn, jf. artikel 78, stk. 1, litra t), opfylder rimelige frister for at vurdere anmodninger om tilførsel af biomethan, afgive tilbud og gennemføre tilslutningen.

Artikel 46

Adskillelse af distributionssystemoperatører og brintdistributionsnetoperatører

1. Er distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal operatøren i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution eller brintdistribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemet eller brintdistributionsnettet fra den vertikalt integrerede virksomhed. Medlemsstaterne kan fastsætte, at brintdistributionsnetoperatører kan leje eller lease brintnetaktiver fra andre distributionssystemejere, distributionssystemoperatører eller brintdistributionsnetoperatører inden for samme virksomhed. En sådan leje eller leasing må ikke føre til krydssubsidiering mellem de forskellige operatører.

2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren, når denne er en del af en vertikalt integreret virksomhed, være uafhængig, hvad angår organisation og beslutningstagning, af de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution eller brintdistribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:

a) ledelsen af distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed eller den vertikalt integrerede virksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission og forsyning af naturgas og brint

b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

c) distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den integrerede naturgasvirksomhed eller den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet; distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at udføre disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, finansielle og fysiske ressourcer; dette må ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 78, stk. 7, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses; navnlig skal modervirksomheden kunne godkende distributionssystemoperatørens eller brintdistributionsnetoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for dattervirksomhedens gældsætning; modervirksomheden kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i den godkendte finansieringsplan eller i et tilsvarende instrument

d) distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren skal etablere et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at overholdelse af dette overvågningsprogram kontrolleres på en passende måde; overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål; den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, eller den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren, forelægger en årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger for den regulerende myndighed, og denne årsrapport offentliggøres; den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren er fuldt uafhængig og har til varetagelse af den overvågningsansvarliges opgave adgang til alle nødvendige oplysninger hos distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren og eventuelle tilknyttede virksomheder.

3. I tilfælde, hvor distributionssystemoperatøren eller brintdistributionsnetoperatøren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørens eller brintdistributionsnetoperatørens virksomhed overvåges af regulerende myndigheder eller andre kompetente organer, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører eller brintdistributionsnetoperatører må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed.

4. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1, 2 og 3 ikke finder anvendelse for distributionssystemoperatører, som er en del af en integreret naturgasvirksomhed, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder. Hvis en distributionssystemoperatør er omfattet af en undtagelse i henhold til dette stykke den 4. august 2024. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1, 2 og 3 ikke finder anvendelse for en brintdistributionsnetoperatør inden for samme virksomhed, forudsat at det kombinerede antal tilkoblede kunder hos distributionssystemoperatøren og brintdistributionsnetoperatøren forbliver under 100 000.

Artikel 47

Distributionssystemoperatørers tavshedspligt

1. Med forbehold af artikel 74 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har distributionssystemoperatøren tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af distributionssystemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.

2. Distributionssystemoperatører må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

Artikel 48

Lukkede naturgasdistributionssystemer

1. Medlemsstaterne kan tillade, at regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder klassificerer et system, der distribuerer naturgas inden for geografisk afgrænsede industrielle, kommercielle eller delte anlæg, og som med forbehold af stk. 4 ikke leverer til husholdningskunder, som et lukket distributionssystem, såfremt:

a) driften eller produktionsprocessen for brugerne af dette system er integreret som følge af særlige tekniske eller sikkerhedsmæssige hensyn, eller

b) systemet primært distribuerer naturgas til systemets ejer eller operatør eller til deres tilknyttede selskaber.

2. Medlemsstaterne kan bestemme, at de regulerende myndigheder kan fritage operatøren af et lukket naturgasdistributionssystem fra forpligtelsen i artikel 31, stk. 1, om, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, skal godkendes forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 78.

3. Gives en fritagelse i henhold til denne artikels stk. 2, gennemgås og godkendes de anvendte tariffer eller de metoder, de er beregnet efter, i overensstemmelse med artikel 78 efter anmodning fra en bruger af det lukkede naturgasdistributionssystem.

4. Hvis et lille antal husholdningskunder, der er beskæftiget hos eller har en lignende tilknytning til distributionssystemets ejer, og som befinder sig inden for det område, som det lukkede distributionssystem leverer til, tilfældigt bruger systemet, er dette ikke til hinder for, at der gives en fritagelse i henhold til stk. 2.

5. Lukkede distributionssystemer betragtes som distributionssystemer med henblik på dette direktiv.

Artikel 49

Operatøren for et kombineret system

1. Artikel 46, stk. 1, er ikke til hinder for, at en operatør kombinerer driften af transmissions-, lager- eller LNG-faciliteter for naturgas eller distributionssystemer, forudsat at denne operatør opfylder de relevante bestemmelser i kapitel IX.

2. Artikel 46, stk. 1, er ikke til hinder for, at en operatør kombinerer driften af brinttransmissionsnet, brintterminaler, brintlagerfacilteter eller brintdistributionsnet, forudsat at denne operatør opfylder artikel 68 og 69.

3. Denne artikels stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at en operatør med forbehold af kravene i artikel 69 kombinerer driften af hele naturgas- og brintsystemet.

KAPITEL VII

REGLER FOR BRINTNET

Artikel 50

Opgaver, der påhviler brintnet-, brintlager- og brintterminaloperatører

1. Enhver operatør af brintnet, brintlagre eller brintterminaler er ansvarlig for:

a) på almindelige økonomiske vilkår at drive, vedligeholde og udbygge, herunder omlægge, en sikker og pålidelig infrastruktur for transport eller lagring af brint under behørig hensyntagen til miljøet og i tæt samarbejde med tilkoblede og tilstødende brintnetoperatører med henblik på at optimere samplaceringen af produktionen og anvendelsen af brint på grundlag af den i artikel 55 omhandlede tiårige netudviklingsplan

b) at sikre, at brintsystemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig konstateret efterspørgsel efter transport og lagring af brint i overensstemmelse med den i artikel 55 omhandlede tiårige netudviklingsplan

c) at sikre passende måder at opfylde sine forpligtelser på

d) for andre net eller systemer, som operatørens system er sammenkoblet med, at give vedkommende de oplysninger, herunder om brintkvalitet, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet

e) ikke at forskelsbehandle brintsystembrugere eller kategorier af infrastrukturbrugere, nærmere bestemt ikke at begunstige tilknyttede selskaber

f) at forsyne brintsystembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv adgang til infrastrukturen

g) at træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til rådighed, for at forebygge og minimere brintudslip i forbindelse med deres drift og regelmæssigt foretage en undersøgelse med henblik på brintlækagedetektion og -reparation af alle relevante komponenter under operatørens ansvar

h) at forelægge en rapport om brintlækagedetektion og om nødvendigt et reparations- eller udskiftningsprogram for de kompetente myndigheder og derved årligt offentliggøre statistiske oplysninger om brintlækagedetektion og -reparation.

2. Brinttransmissionsnetoperatørerne tilstræber at sikre tilstrækkelig grænseoverskridende kapacitet til at integrere den europæiske brintinfrastruktur under hensyntagen til enhver økonomisk rimelig og teknisk mulig efterspørgsel efter kapacitet, som er konstateret i den tiårige netudviklingsplan, der er omhandlet i dette direktivs artikel 55, og den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for brint, der er omhandlet i artikel 60 i forordning (EU) 2024/1789, og til forsyningssikkerheden for brint. Medlemsstaternes kompetente myndigheder kan efter certificering i henhold til dette direktivs artikel 71 og artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789 beslutte at overdrage en eller et begrænset antal brinttransmissionsnetoperatører ansvaret for at sikre grænseoverskridende kapacitet.

3. Hvis det er hensigtsmæssigt af hensyn til styringen af systemet og til slutbrugerne, overdrager den regulerende myndighed brintnetoperatørerne ansvaret for at sikre en effektiv styring af brintkvaliteten og en stabil brintkvalitet i deres net i overensstemmelse med de gældende brintkvalitetsstandarder.

4. Brintnetoperatører er ansvarlige for balancering i deres net fra den 1. januar 2033 eller fra en tidligere dato, hvis den regulerende myndighed fastsætter dette. De regler for balancering af brintnettet, som brintnetoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for brugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance.

Artikel 51

Eksisterende brintnet

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de regulerende myndigheder må indrømme en undtagelse fra kravene i en eller flere af dette direktivs artikel 35, 46, 68, 69, 70 og 71 og artikel 7 og 65 i forordning (EU) 2024/1789 for brintnet, som den 4. august 2024 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed.

2. Enhver undtagelse, der indrømmes i henhold til stk. 1, udløber, hvis:

a) den regulerende myndigheder efter anmodning fra den vertikalt integrerede virksomhed beslutter at bringe undtagelsen til ophør

b) det brintnet, der er omfattet af undtagelsen, tilkobles et andet brintnet

c) det brintnet, der drager fordel af undtagelsen, eller dettes kapacitet udvides med mere end 5 % med hensyn til længde eller kapacitet i forhold til den 4. august 2024, eller

d) den regulerende myndighed ved en afgørelse konkluderer, at den fortsatte anvendelse af undtagelsen vil indebære en risiko for, at konkurrencen hæmmes, eller den effektive ibrugtagning af brintinfrastruktur eller udviklingen og funktionen af brintmarkedet i medlemsstaten eller Unionen påvirkes negativt.

3. Hvert syvende år fra den dato, hvor der indrømmes en undtagelse i henhold til stk. 1, offentliggør den regulerende myndighed en vurdering af, hvilken indvirkning undtagelsen har på konkurrencen, brintinfrastrukturen og udviklingen og funktionen af brintmarkedet i Unionen eller medlemsstaten.

4. De regulerende myndigheder kan anmode operatører af eksisterende brintnet om at give dem alle de oplysninger, der er nødvendige til udførelsen af deres opgaver.

Artikel 52

Geografisk afgrænsede brintnet

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de regulerende myndigheder må indrømme en undtagelse fra artikel 68 og 71 eller fra artikel 46 for brintnet, der transporterer brint inden for et geografisk afgrænset industri- eller handelsområde. Så længe undtagelsen varer, skal et sådant net opfylde alle følgende betingelser:

a) det må ikke omfatte brintsammenkoblingslinjer

b) det må ikke have direkte tilslutninger til brintlagerfaciliteter eller brintterminaler, medmindre sådanne lagerfaciliteter eller terminaler også er tilsluttet et brintnet, som ikke er omfattet af en undtagelse indrømmet i henhold til denne artikel eller artikel 51

c) det har primært til formål at levere brint til kunder, der er direkte tilsluttet dette net, og

d) det må ikke være tilsluttet et andet brintnet, undtagen net, der også er omfattet af en undtagelse, som er indrømmet i henhold til denne artikel, og som drives af den samme brintnetoperatør.

2. Den regulerende myndighed træffer afgørelse om at trække undtagelsen tilbage i henhold til stk. 1, hvis den konkluderer, at den fortsatte anvendelse af undtagelsen vil indebære risiko for, at konkurrencen hæmmes, eller den effektive ibrugtagning af brintinfrastruktur eller udviklingen og funktionen af brintmarkedet i Unionen eller medlemsstaten påvirkes negativt, eller hvis en af de anførte betingelser i stk. 1 ikke længere er opfyldt.

Hvert syvende år fra indrømmelsen af en undtagelse i henhold til stk. 1 offentliggør den regulerende myndighed en vurdering af, hvilken indvirkning undtagelsen har på konkurrencen, brintinfrastrukturen og udviklingen og funktionen af brintmarkedet i Unionen eller medlemsstaten.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at brintproducenters anmodninger om adgang samt industrielle kunders anmodninger om tilkobling meddeles den regulerende myndighed og offentliggøres og behandles i henhold til artikel 42. Offentliggørelsen af anmodninger om adgang er underlagt tavshedspligt for så vidt angår forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Artikel 53

Brintsammenkoblingslinjer med tredjelande

1. Unionen indgår for hver brintsammenkoblingslinje mellem medlemsstaterne og tredjelande, inden den sættes i drift, en international aftale i henhold til artikel 218 i TEUF med det pågældende tilkoblede tredjeland, hvori der fastsættes driftsregler for den pågældende brintsammenkoblingslinje, hvor det er nødvendigt for at sikre sammenhæng og overensstemmelse med gældende regler for brintnet som fastsat i dette direktiv og forordning (EU) 2024/1789. En international aftale anses ikke for nødvendig, hvis den medlemsstat, der er tilsluttet eller agter at blive tilsluttet en brintsammenkoblingslinje, forhandler og indgår en mellemstatslig aftale med det berørte tilkoblede tredjeland i henhold til dette direktivs artikel 89, hvori der fastsættes driftsregler for den pågældende brintsammenkoblingslinje for at sikre sammenhæng og overensstemmelse med gældende regler for brintnet som fastsat i dette direktiv og i forordning (EU) 2024/1789.

2. Denne artikels stk. 1 berører ikke artikel 85 og kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne.

3. Stk. 1 berører heller ikke Unionens og medlemsstaternes mulighed for i henhold til deres respektive kompetencer og i overensstemmelse med gældende procedurer at indlede dialoger med tilkoblede tredjelande, herunder med henblik på at etablere et samarbejde om spørgsmål, der er relevante for produktionen af brint, såsom sociale og miljømæssige spørgsmål.

Artikel 54

Fortrolighed for operatører af brintnet, brintlagerfaciliteter og brintterminaler

1. Uden at det berører de retlige forpligtelser til at videregive oplysninger, har enhver operatør af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal og hver ejer af et brintnet tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Hvis operatøren af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal eller ejeren af et brintnet er en del af en vertikalt integreret virksomhed, må vedkommende ikke videregive forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af den vertikalt integrerede virksomhed med undtagelse af transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører eller brintnetoperatører, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion.

2. Operatøren af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af brint misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

3. Oplysninger, der er nødvendige for den effektive konkurrence og et velfungerende marked, offentliggøres. Denne forpligtelse berører ikke sikring af fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

KAPITEL VIII

INTEGRERET NETPLANLÆGNING

Artikel 55

Netudvikling for naturgas og brint og beføjelser til at træffe investeringsafgørelser

1. Alle transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører forelægger som minimum hvert andet år den relevante regulerende myndighed en tiårig netudviklingsplan på grundlag af den eksisterende og skønnede fremtidige udbuds- og efterspørgselssituation efter at have hørt de relevante interessenter i overensstemmelse med stk. 2, litra f). Der skal være én fælles netudviklingsplan for naturgas pr. medlemsstat og én fælles netudviklingsplan for brint pr. medlemsstat eller én fælles plan for naturgas og brint pr. medlemsstat.

Medlemsstater, der tillader én fælles plan, sikrer, at en sådan plan er tilstrækkelig gennemsigtig, således at den regulerende myndighed klart kan identificere de specifikke behov i naturgassektoren og de specifikke behov i brintsektoren, som er omhandlet i planen. Der foretages en særskilt modelberegning for hver energibærer med særskilte kapitler, som viser kort over nettet for naturgas og kort over nettet for brint.

De medlemsstater, hvor der udarbejdes særskilte planer for naturgas og brint, sikrer, at transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører samarbejder tæt, når der skal træffes afgørelser for at sikre systemeffektivitet som defineret i artikel 2, nr. 4), i direktiv (EU) 2023/1791 på tværs af energibærere, såsom med henblik på omstilling.

Brinttransmissionsnetoperatører skal samarbejde tæt med eltransmissionssystemoperatører og eldistributionssystemoperatører, hvis det er relevant, for at koordinere fælles infrastrukturkrav såsom placeringen af elektrolyseanlæg og den relevante transmissionsinfrastruktur og skal tage videst muligt hensyn til deres synspunkter.

Medlemsstaterne bestræber sig på at sikre koordinerede planlægningsfaser i de respektive tiårige netudviklingsplaner for naturgas, brint og elektricitet.

Infrastrukturoperatører, herunder LNG-terminaloperatører, naturgaslagersystemoperatører, distributionssystemoperatører, brintdistributionsnetoperatører, brintterminaloperatører, brintlageroperatører, fjernvarmeinfrastrukturoperatører og elektricitetsoperatører, skal pålægges at forelægge og udveksle alle relevante oplysninger i forhold til transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører i de tiårige netudviklingsplaner. Den tiårige netudviklingsplan for naturgas skal indeholde effektive foranstaltninger med henblik på at sikre naturgassystemets tilstrækkelighed og forsyningssikkerheden, navnlig overensstemmelse med infrastrukturstandarderne i forordning (EU) 2017/1938. De tiårige netudviklingsplaner skal offentliggøres og kunne tilgås på et websted sammen med resultatet af høringen af interessenter. Det pågældende websted ajourføres regelmæssigt for at sikre, at alle relevante interessenter informeres om tidsplanen og fremgangsmåden for og omfanget af høringen.

2. De i stk. 1 omhandlede tiårige netudviklingsplaner skal navnlig:

a) indeholde omfattende og detaljerede oplysninger om den vigtigste infrastruktur, der er behov for at bygge eller opgradere inden for de næste ti år, idet der tages hensyn til enhver infrastrukturforstærkning, der er nødvendig til at forbinde anlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas, og herunder infrastruktur, der er udviklet til at muliggøre tilbagegående strømme til transmissionsnettet

b) indeholde oplysninger om alle de investeringer, der allerede er truffet afgørelse om, og identificere nye investeringer og efterspørgselsorienterede løsninger, som ikke kræver nye infrastrukturinvesteringer, der skal foretages de tre følgende år

c) for så vidt angår naturgas indeholde omfattende og detaljerede oplysninger om infrastruktur, der kan eller skal dekommissioneres

d) for så vidt angår brint indeholde omfattende og detaljerede oplysninger om infrastruktur, som kan eller skal omlægges til transmission af brint, navnlig for at levere brint til slutbrugere i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, under hensyntagen til potentialet for drivhusgasreduktion og til energi- og omkostningseffektiviteten af andre muligheder

e) fastsætte en tidsramme for alle investerings- og dekommissioneringsprojekter

f) bygge på et fælles scenarie, der opstilles hvert andet år for de relevante infrastrukturoperatører, herunder relevante distributionssystemoperatører, som minimum for naturgas, brint, elektricitet og, hvis det er relevant, fjernvarme

g) for så vidt angår naturgas stemme overens med resultaterne af de fælles og nationale risikovurderinger i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938

h) være i tråd med den integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf, tage hensyn til status for de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, som forelægges i henhold til forordning (EU) 2018/1999, være i overensstemmelse med de mål, der er fastsat i direktiv (EU) 2018/2001, og understøtte målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119

i) være i overensstemmelse med den EU-dækkende tiårige netudviklingsplan for naturgas, der er omhandlet i artikel 32 i forordning (EU) 2024/1789, og den EU-dækkende tiårige netudviklingsplan for brint, der er omhandlet i nævnte forordnings artikel 60, i det omfang det er relevant

j) tage hensyn til den udviklingsplan for brintdistributionsnet, der er omhandlet i artikel 56, og de netdekommissioneringsplaner for naturgas, der er omhandlet i artikel 57.

De fælles scenarier, der er omhandlet i første afsnit, litra f), skal baseres på rimelige antagelser om udviklingen i produktion, forsyning og forbrug, navnlig behovene i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, under hensyntagen til potentialet for drivhusgasreduktion og til energi- og omkostningseffektiviteten af andre muligheder, og tage hensyn til efterspørgselsorienterede løsninger, som ikke kræver nye infrastrukturinvesteringer. De skal også tage hensyn til grænseoverskridende udvekslinger, herunder med tredjelande, og brintlagres rolle samt integration af brintterminaler. Infrastrukturoperatører gennemfører en omfattende høringsproces om sådanne scenarier, som er åben for de relevante interessenter, herunder distributionssystemoperatører for naturgas og elektricitet, brintdistributionsnetoperatører, sammenslutninger, der er involveret i markeder for elektricitet, naturgas og brint, opvarmning og køling, forsynings- og produktionsvirksomheder, uafhængige aggregatorer, operatører inden for prisfleksibelt elforbrug, organisationer, der beskæftiger sig med energieffektivitetsløsninger, energiforbrugersammenslutninger og repræsentanter for civilsamfundet. Høringerne skal finde sted på et tidligt tidspunkt forud for udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan på en åben, inklusiv og gennemsigtig måde. Alle dokumenter, som infrastrukturoperatørerne stiller til rådighed for at lette høringerne, offentliggøres sammen med resultatet af høringen af interessenter. Det relevante websted ajourføres rettidigt, når disse dokumenter er tilgængelige, således at relevante interessenter underrettes i en så tilstrækkelig grad, at de reelt kan deltage i høringen.

De fælles scenarier, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, litra f), skal være i overensstemmelse med de EU-dækkende scenarier, der er opstillet i overensstemmelse med artikel 12 i forordning (EU) 2022/869, og med den integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999 og understøtte målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119. Sådanne fælles scenarier skal godkendes af den kompetente nationale myndighed. Det Europæiske Videnskabeligt Rådgivende Organ, der er oprettet i henhold til artikel 10a i forordning (EF) nr. 401/2009, kan på eget initiativ afgive udtalelse om, hvorvidt de fælles scenarier er forenelige med Unionens 2030-mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet. Den kompetente nationale myndighed skal tage denne udtalelse i betragtning.

3. Transmissionssystemoperatøren og brinttransmissionsnetoperatøren skal ved udarbejdelsen af de tiårige netudviklingsplaner tage fuldt hensyn til potentialet for alternativer til systemudbygning, f.eks. udnyttelse af efterspørgselsfleksibilitet samt forventet forbrug efter anvendelse af princippet om energieffektivitet først, jf. artikel 27 i direktiv (EU) 2023/1791, handelen med andre lande og de EU-dækkende netudviklingsplaner. Med henblik på integrationen af energisystemet vurderer transmissionssystemoperatøren og brinttransmissionsnetoperatøren, hvordan behov så vidt muligt kan imødekommes på tværs af el-, varme-, hvis det er relevant, og naturgas- og brintsystemer, herunder oplysninger om den optimale placering og størrelse af energilagring og strøm til gasaktiver samt samplacering af brintproduktion og -forbrug. Brinttransmissionsnetoperatøren medtager oplysninger om placeringen af slutbrugere i sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, med henblik på at målrette anvendelsen af vedvarende og kulstoffattig brint i disse sektorer.

4. Den regulerende myndighed hører alle faktiske eller potentielle systembrugere om den tiårige netudviklingsplan på en åben og gennemsigtig måde. Personer eller virksomheder, der hævder at være potentielle systembrugere, kan afkræves dokumentation herfor. Den regulerende myndighed offentliggør resultatet af høringsprocessen, herunder de eventuelle behov for investeringer, dekommissionering af aktiver og efterspørgselsorienterede løsninger, som ikke kræver nye infrastrukturinvesteringer.

5. Den regulerende myndighed undersøger, om den tiårige netudviklingsplan er i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, 2 og 3, dækker alle de investeringsbehov, der blev identificeret under høringsprocessen, og, hvis det er relevant, om den er i overensstemmelse med den seneste EU-dækkende simulering af scenarier for afbrydelser, som det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas (ENTSO for gas) har gennemført i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938, med de regionale og nationale risikovurderinger gennemført i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938 og med de ikkebindende tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner (»EU-dækkende netudviklingsplaner«), jf. artikel 30, stk. 1, litra b), i forordning (EU) 2019/943, og med artikel 32 og 60 i forordning (EU) 2024/1789. Hvis der opstår tvivl om overensstemmelsen med de EU-dækkende netudviklingsplaner, hører den regulerende myndighed ACER. Den regulerende myndighed kan kræve, at transmissionssystemoperatøren ændrer sin tiårige netudviklingsplan.

De kompetente nationale myndigheder undersøger overensstemmelsen med den tiårige netudviklingsplan og med målet om klimaneutralitet, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119, med den nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf og med de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999, og kan i tilfælde af manglende overensstemmelse forelægge den regulerende myndighed en begrundet udtalelse, hvori der redegøres for den manglende overensstemmelse, som der skal tages behørigt højde for.

6. Den regulerende myndighed overvåger og evaluerer gennemførelsen af den tiårige netudviklingsplan.

7. Såfremt den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige transmissionsoperatør eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør eller den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør undlader at foretage en investering, som i henhold til den tiårige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, uden at dette skyldes tvingende grunde, som operatøren ikke er herre over, sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed er forpligtet til at træffe mindst en af følgende foranstaltninger for at sikre, at den pågældende investering foretages, hvis denne investering stadig er relevant på grundlag af den seneste tiårige netudviklingsplan:

a) kræve, at transmissionssystemoperatøren eller brinttransmissionsnetoperatøren foretager den pågældende investering

b) afholde en udbudsprocedure for den pågældende investering, som er åben for alle investorer

c) tvinge transmissionssystemoperatøren eller brinttransmissionsnetoperatøren til at acceptere en kapitalforhøjelse for at finansiere de nødvendige investeringer og tillade uafhængige investorer at tegne kapitalandele.

Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til første afsnit, litra b), kan den kræve, at transmissionssystemoperatøren eller brinttransmissionsnetoperatøren accepterer en eller flere af følgende:

a) finansiering foretaget af enhver tredjepart

b) etablering, omstilling eller dekommissionering foretaget af enhver tredjepart

c) selv bygger de pågældende nye aktiver

d) selv driver de pågældende nye aktiver.

Transmissionssystemoperatøren eller brinttransmissionsnetoperatøren giver investorerne alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne foretage investeringen, slutter nye aktiver til transmissionssystemet eller brinttransmissionsnettet og skal i det hele taget gøre sit bedste for at lette gennemførelsen af investeringsprojektet.

De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse.

8. Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til stk. 7, skal de relevante tariffer for adgang til nettet, som fastsat eller godkendt af den regulerende myndighed, dække omkostningerne ved den pågældende investering.

Artikel 56

Udviklingsplan for brintdistributionsnet

1. Brintdistributionsnetoperatører forelægger hvert fjerde år den regulerende myndighed en plan for den brintnetinfrastruktur, de har til hensigt at udvikle. Planen udarbejdes i tæt samarbejde med distributionssystemoperatører for naturgas og elektricitet samt fjernvarme- og fjernkølingsoperatører, hvis det er relevant, hvorved der sikres en effektiv integration af energisystemet og tages videst muligt hensyn til deres synspunkter. Medlemsstaterne kan tillade, at brintdistributionsnetoperatører, jf. nærværende artikel, og distributionssystemoperatører, jf. artikel 57, som er aktive i samme region, udarbejder en fælles plan.

Medlemsstater, der tillader én fælles plan, sikrer, at planen er tilstrækkelig gennemsigtig, således at de specifikke behov i naturgassektoren og de specifikke behov i brintsektoren, som er omhandlet i planen, klart kan identificeres. Der foretages en særskilt modelberegning for hver energibærer med særskilte kapitler, som viser kort over nettet for naturgas og kort over nettet for brint.

De medlemsstater, hvor der udarbejdes særskilte planer for naturgas og brint, sikrer, at distributionssystemoperatører og brintdistributionsnetoperatører samarbejder tæt, når der skal træffes afgørelser for at sikre systemeffektivitet på tværs af energibærere, såsom med henblik på omstilling.

2. Udviklingsplanen for brintdistributionsnet skal navnlig:

a) omfatte oplysninger om kapacitetsbehov, både i mængde og varighed, som aftalt mellem brintdistributionsnetbrugere og brintdistributionsnetoperatører, om brintforsyningen og om kapacitetsbehov, både i mængde og varighed, hos eksisterende og potentielle fremtidige slutbrugere, der er vanskelige at dekarbonisere, under hensyntagen til potentialet for drivhusgasreduktion og til energi- og omkostningseffektiviteten af andre muligheder samt placeringen af disse slutbrugere med henblik på at målrette anvendelsen af vedvarende og kulstoffattig brint i disse sektorer

b) tage hensyn til de varme- og køleplaner, der er udarbejdet i henhold til artikel 25, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791, og efterspørgslen i de sektorer, der ikke er omfattet af varme- og køleplanerne, og vurdere, hvordan princippet om energieffektivitet først, jf. nævnte direktivs artikel 27, efterleves i forbindelse med overvejelser om udvidelse af brintdistributionsnet i sektorer, hvor der findes flere energieffektive alternativer

c) omfatte oplysninger om, i hvilket omfang omlagte naturgasrørledninger skal anvendes til transport af brint, samt, i hvilket omfang denne omstilling er nødvendigt for at opfylde de kapacitetsbehov, der er fastsat i overensstemmelse med litra a)

d) baseres på en høringsproces, som er åben for de relevante interessenter, så de har mulighed for tidlig og reel deltagelse i planlægningsprocessen, herunder tilvejebringelse og udveksling af alle relevante oplysninger

e) offentliggøres på brintdistributionsnetoperatørens websted med angivelse af resultatet af høringen af interessenter og forelægges for den regulerende myndighed sammen med resultaterne af høringen af interessenter; dette websted ajourføres regelmæssigt, således at de relevante interessenter underrettes i en så tilstrækkelig grad, at de reelt kan deltage i høringen

f) være i tråd med den integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf og med de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, som forelægges i henhold til forordning (EU) 2018/1999, og understøtte målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119

g) være i overensstemmelse med den EU-dækkende netudviklingsplan for brint, der er omhandlet i artikel 60 i forordning (EU) 2024/1789, og de nationale tiårige netudviklingsplaner, der er udarbejdet i overensstemmelse med dette direktivs artikel 55.

3. Brintdistributionsnetoperatører skal udveksle alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde planen, med de øvrige brintnetoperatører, herunder brintnetoperatører i nabomedlemsstater, hvis der foreligger en direkte tilslutning.

4. Den regulerende myndighed vurderer, om brintdistributionsnetudviklingsplanerne overholder denne artikels stk. 1. Den regulerende myndighed gennemgår planen og kan anmode om ændringer af planen i tråd med vurderingen. Den tager i denne gennemgang hensyn til det overordnede energiøkonomiske behov for brintnettet samt den fælles scenarieramme, der er opstillet i henhold til artikel 55, stk. 2, litra f). For så vidt angår planer, som forelægges vedrørende brintnet, der er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 51 eller 52, kan den regulerende myndighed undlade at gennemgå planen og fremsætte henstillinger om ændringer.

5. Den regulerende myndighed tager hensyn til gennemgangen af brintdistributionsnetudviklingsplanen i forbindelse med sin godkendelse af særlige afgifter, jf. artikel 5 i forordning (EU) 2024/1789.

6. Indtil den 31. december 2032, og uden at dette berører den regulerende myndigheds beføjelse til at overvåge reglerne for netadgang, kan medlemsstaterne betro en anden kompetent myndighed at gennemgå brintdistributionsnetudviklingsplanen og fremsætte henstillinger om, hvilke ændringer af planen brintdistributionsnetoperatøren bør foretage for at sikre overensstemmelse med de integrerede nationale energi- og klimaplaner og ajourføringer heraf.

7. Uanset denne artikels stk. 1-5 kan medlemsstaterne beslutte at anvende kravene i artikel 55 på brintdistributionsnetoperatører fra den 4. august 2024.

Artikel 57

Netdekommissioneringsplaner for distributionssystemoperatør

1. Medlemsstaterne sikrer, at distributionssystemoperatører udarbejder netdekommissioneringsplaner, hvis der forventes en reduktion af naturgasefterspørgslen, som kræver dekommissionering af naturgasdistributionsnet eller dele af sådanne net. Sådanne planer udarbejdes i tæt samarbejde med brintdistributionsnetoperatører, distributionssystemoperatører for elektricitet og fjernvarme- og fjernkølingsoperatører for at sikre en effektiv integration af energisystemet og afspejle den reducerede anvendelse af naturgas til opvarmning og køling af bygninger, hvis der findes mere energi- og omkostningseffektive alternativer. Medlemsstaterne kan tillade, at distributionssystemoperatører, jf. nærværende artikel, og brintdistributionsnetoperatører, jf. artikel 56, som er aktive i samme region, udarbejder en fælles plan, hvis dele af naturgasinfrastrukturen skal omlægges. Medlemsstater, der tillader en fælles plan, sikrer, at planen er tilstrækkelig gennemsigtig, således at de specifikke behov i naturgassektoren og de specifikke behov i brintsektoren, som er omhandlet i planen, klart kan identificeres. Hvor det er relevant, foretages en særskilt modelberegning for hver energibærer med særskilte kapitler, som viser kort over nettet for naturgas og kort over nettet for brint.

De medlemsstater, hvor der udarbejdes særskilte planer for naturgas og brint, sikrer, at distributionssystemoperatører og brintdistributionsnetoperatører samarbejder tæt, når der skal træffes afgørelser for at sikre systemeffektivitet på tværs af energibærere, såsom med henblik på omstilling.

2. Distributionsnetdekommissioneringsplanerne skal som minimum overholde følgende principper:

a) Planerne baseres på de varme- og køleplaner, der er udarbejdet i henhold til artikel 25, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791, og tager behørigt hensyn til efterspørgslen i de sektorer, der ikke er omfattet af varme- og køleplanerne.

b) Planerne baseres på den ene side på rimelige antagelser om udviklingen i produktion, tilførsel og forbrug af naturgas, herunder biomethan, og på den anden side på forbruget af naturgas i alle sektorer på distributionsniveau.

c) Distributionssystemoperatører identificerer de nødvendige infrastrukturtilpasninger, mens efterspørgselsorienterede løsninger, der ikke kræver nye infrastrukturinvesteringer, prioriteres, og planerne indeholder en liste over den infrastruktur, der skal dekommissioneres, også med henblik på at skabe gennemsigtighed med hensyn til en eventuel omstilling af en sådan infrastruktur til transport af brint.

d) Distributionssystemoperatører gennemfører ved udarbejdelsen af planen en høringsproces, som er åben for de relevante interessenter, så de har mulighed for tidlig og reel deltagelse i planlægningsprocessen, herunder tilvejebringelse og udveksling af alle relevante oplysninger. Resultaterne af høringen og netdekommissioneringsplanen forelægges for den relevante nationale myndighed.

e) Planerne og resultatet af høringen af interessenter offentliggøres på distributionssystemoperatørernes websted, og disse websteder ajourføres regelmæssigt for at sikre, at de relevante interessenter underrettes i en så tilstrækkelig grad, at de reelt kan deltage i høringen.

f) Planerne ajourføres mindst hvert fjerde år på grundlag af de seneste prognoser for efterspørgsel efter og udbud af naturgas i den relevante region og skal dække en periode på ti år.

g) Distributionssystemoperatører, der er aktive i samme regionale område, kan vælge at udarbejde én fælles netdekommissioneringsplan.

h) Planerne er i overensstemmelse med den EU-dækkende netudviklingsplan for naturgas, der er omhandlet i artikel 32 i forordning (EU) 2024/1789, og de nationale tiårige netudviklingsplaner, der er udarbejdet i overensstemmelse med dette direktivs artikel 55.

i) Planerne er i tråd med medlemsstatens integrerede nationale energi- og klimaplan, den integrerede nationale energi- og klimastatusrapport og den langsigtede strategi, som forelægges i henhold til forordning (EU) 2018/1999, og understøtter målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119.

3. De relevante nationale myndigheder vurderer, om distributionsnetdekommissioneringsplanerne overholder principperne i stk. 2. De godkender eller afviser distributionsnetdekommissioneringsplanen og kan kræve, at denne plan ændres.

4. Udarbejdelsen af distributionsnetdekommissioneringsplanerne skal lette beskyttelsen af slutkunder i overensstemmelse med artikel 13 og tage hensyn til deres rettigheder i henhold til artikel 38, stk. 6.

5. Medlemsstaterne kan bestemme, at forpligtelserne i stk. 1-4 ikke finder anvendelse for distributionssystemoperatører, der betjener færre end 45 000 tilkoblede kunder, pr. 4. august 2024. Hvis distributionssystemoperatører er undtaget fra at forelægge en distributionsnetdekommissioneringsplan, underretter de den regulerende myndighed om dekommissioneringen af distributionsnet eller dele heraf.

6. Hvis dele af naturgasdistributionsnettet måtte kræve dekommissionering inden deres oprindeligt planlagte livscyklus, udarbejder den regulerende myndighed retningslinjer for en strukturel tilgang til afskrivning af sådanne aktiver og fastsættelse af tariffer i overensstemmelse med artikel 78, stk. 7. Når de regulerende myndigheder udarbejder sådanne retningslinjer, hører de de relevante interessenter, navnlig distributionssystemoperatører og forbrugerorganer.

Artikel 58

Tilslutningsgebyrer og omkostninger til biomethanproduktionsanlæg

1. Medlemsstaterne fastsætter en gunstig reguleringsmæssig ramme for biomethanproduktionsanlæg i forbindelse med tilslutningsgebyrer og de omkostninger, der følger af deres tilslutning til transmissions- eller distributionsnettet. En sådan reguleringsmæssig ramme sikrer, at:

a) tilslutningsgebyrer og -omkostninger tager hensyn til princippet om energieffektivitet først, som gælder for netudvikling i overensstemmelse med artikel 3 og artikel 27, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791

b) tilslutningsgebyrer og -omkostninger offentliggøres som led i procedurerne for tilslutning af nye produktionsanlæg for vedvarende gas og kulstoffattig gas til transmissions- og distributionssystemet, der er fastsat i nærværende direktivs artikel 41 og 45 og i henhold til artikel 20, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/2001

c) der tages hensyn til principperne om gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling, behovet for stabile finansielle rammer for eksisterende investeringer, fremskridt i udrulningen af vedvarende gas og kulstoffattig gas i den pågældende medlemsstat og tilstedeværelsen af alternative støttemekanismer til opskalering af anvendelsen af vedvarende gas eller kulstoffattig gas, hvis det er relevant.

2. Når de regulerende myndigheder fastsætter eller godkender tariffer eller de metoder, som transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal anvende, kan de tage hensyn til de omkostninger, som påløber, og de investeringer, der foretages af disse systemoperatører med henblik på at overholde deres forpligtelser, og som ikke dækkes direkte af tilslutningsomkostningerne og -gebyrerne, for så vidt omkostningerne svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig reguleret operatør.

Artikel 59

Finansiering af grænseoverskridende brintinfrastruktur

1. Anvender medlemsstaterne en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brinttransmissionsnet, jf. artikel 35, stk. 1, og er et brintsammenkoblingsprojekt ikke et projekt af fælles interesse som omhandlet i kapitel II i, og punkt 3) i bilag I til, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 ([49]), bærer tilstødende og berørte brinttransmissionsnetoperatører omkostningerne ved projektet og kan lade dem indgå i deres respektive tarifsystemer, forudsat at den regulerende myndighed godkender dette. Hvis brinttransmissionsnetoperatørerne konstaterer en væsentlig forskel mellem fordele og

([49]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

omkostninger, kan de udarbejde en projektplan, herunder en anmodning om grænseoverskridende omkostningsfordeling, og i fællesskab forelægge denne for de berørte regulerende myndigheder med henblik på fælles godkendelse.

2. Hvis brinttransmissionsnetoperatørerne forelægger en projektplan som omhandlet i stk. 1, ledsages denne projektplan og anmodningen om grænseoverskridende omkostningsfordeling af en projektspecifik cost-benefit-analyse, hvori der tages hensyn til fordele uden for de berørte medlemsstaters grænser, og af en forretningsplan med en evaluering af projektets finansielle levedygtighed, som skal indeholde en finansieringsløsning og angive, om de medvirkende brinttransmissionsnetoperatører er enige om et begrundet forslag til en grænseoverskridende omkostningsfordeling.

De berørte regulerende myndigheder træffer efter høring af brinttransmissionsnetoperatørerne en fælles afgørelse om fordelingen af de investeringsomkostninger, som hver enkelt brinttransmissionsnetoperatør skal afholde i forbindelse med projektet.

3. Fra den 1. januar 2033 forhandler alle berørte brinttransmissionsnetoperatører om en økonomisk kompensationsordning for at sikre finansiering af grænseoverskridende brintinfrastruktur, såfremt der ikke opkræves tariffer for adgang til brinttransmissionsnet ved sammenkoblingspunkter mellem medlemsstaterne i henhold til artikel 7, stk. 8, i forordning (EU) 2024/1789. I forbindelse med udviklingen af denne ordning gennemfører brinttransmissionsnetoperatørerne en omfattende høringsproces med deltagelse af alle relevante markedsdeltagere.

4. De berørte brinttransmissionsnetoperatører skal senest den 31. december 2035 nå til enighed om den økonomiske kompensationsordning og forelægge den for de berørte regulerende myndigheder med henblik på deres fælles godkendelse. Opnås der ikke enighed inden for denne frist, træffer de berørte regulerende myndigheder afgørelse i fællesskab inden for to år. Kan de berørte regulerende myndigheder ikke nå til fælles enighed inden for to år, træffer ACER afgørelse efter proceduren i artikel 6, stk. 10, i forordning (EU) 2019/942.

5. Den økonomiske kompensationsordning gennemføres i overensstemmelse med artikel 78, stk. 1, litra c).

6. I forbindelse med overgangen til et økonomisk kompensationssystem berøres eksisterende kapacitetskontrakter ikke af, at der etableres en økonomisk kompensationsmekanisme.

7. Yderligere oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre processen i denne artikel, herunder de krævede processer og frister, processen for gennemgang og om nødvendigt ændring af kompensationssystemet, der gør det muligt at tage hensyn til tarifudviklingen og udviklingen af brintnettene, fastsættes i netregler, der udarbejdes i henhold til artikel 72 i forordning (EU) 2024/1789.

KAPITEL IX

ADSKILLELSE AF TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER OG BRINTTRANSMISSIONSNETOPERATØRER

Afdeling 1

Ejerskabsmæssig adskillelse

Artikel 60

Adskillelse af transmissionssystemer og transmissionssystemoperatører

1. Medlemsstaterne sikrer følgende:

a) hver virksomhed, der ejer et transmissionssystem, optræder som transmissionssystemoperatør

b) den samme person har ikke ret til:

i) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, eller

ii) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver

c) den samme person har ikke ret til at udpege medlemmer af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver

d) den samme person har ikke ret til at være medlem af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, for både et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

2. De rettigheder, der er omhandlet i stk. 1, litra b) og c), omfatter navnlig:

a) beføjelsen til at udøve stemmerettigheder

b) beføjelsen til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, eller

c) besiddelsen af en aktiemajoritet.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra b), skal termen »virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver« forstås således, at den omfatter betydningen af »virksomhed, der varetager produktions- eller leveringsopgaver« ifølge direktiv (EU) 2019/944, og termerne »transmissionssystemoperatør« og »transmissionssystem« skal forstås således, at de omfatter betydningen af »transmissionssystemoperatør« og »transmissionssystem« i det nævnte direktiv.

4. Forpligtelsen i denne artikels stk. 1, litra a), anses for opfyldt, hvis to eller flere virksomheder, der ejer transmissionssystemer, har oprettet et joint venture, der fungerer som transmissionssystemoperatør i to eller flere medlemsstater for de pågældende transmissionssystemer. Ingen anden virksomhed kan være en del af dette joint venture, medmindre den er blevet godkendt som uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 61 eller som uafhængig transmissionsoperatør med henblik på afdeling 3.

5. Hvis den person, der er omhandlet i stk. 1, litra b), c) og d), er identisk med medlemsstaten eller et andet offentligt organ, anses to separate offentlige organer, der udøver kontrol over på den ene side en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og på den anden side over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, i forbindelse med gennemførelsen af denne artikel ikke for at være den samme person.

6. Medlemsstaterne sørger for, at hverken forretningsmæssigt følsomme oplysninger, jf. artikel 40, som en transmissionssystemoperatør, der har været en del af en vertikalt integreret virksomhed, ligger inde med, eller en sådan transmissionssystemoperatørs personale overføres til virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.

7. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende stk. 1. For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, kan en medlemsstat, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, beslutte ikke at anvende stk. 1.

I så tilfælde skal den pågældende medlemsstat:

a) enten udpege en uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 61 eller

b) overholde bestemmelserne i afdeling 3.

8. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1.

For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3, kan den pågældende medlemsstat beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1.

9. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør i henhold til denne artikels stk. 8, skal den certificeres i henhold til procedurerne i dette direktivs artikel 71, stk. 4, 5 og 6, og i artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789. Herefter skal Kommissionen kontrollere, at de indførte ordninger klart sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3.

10. Vertikalt integrerede virksomheder, der ejer et transmissionssystem, må under ingen omstændigheder hindres i at tage skridt til at opfylde stk. 1.

11. Virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må under ingen omstændigheder direkte eller indirekte kunne overtage kontrollen med eller udøve rettigheder over adskilte transmissionssystemoperatører i medlemsstater, der anvender stk. 1.

Afdeling 2

Uafhængige systemoperatører

Artikel 61

Uafhængige systemoperatører

1. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende artikel 60, stk. 1, og at udpege en uafhængig systemoperatør på forslag af transmissionssystemejeren.

For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan den pågældende medlemsstat beslutte ikke at anvende artikel 60, stk. 1, og at udpege en uafhængig systemoperatør på forslag af transmissionssystemejeren.

Udpegningen af en uafhængig systemoperatør skal godkendes af Kommissionen.

2. Medlemsstaterne må kun godkende og udpege en uafhængig systemoperatør, når:

a) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han overholder kravene i artikel 60, stk. 1, litra b), c) og d)

b) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han råder over de nødvendige finansielle, tekniske, fysiske og menneskelige ressourcer til at varetage opgaverne i henhold til artikel 39

c) ansøgeren om operatørstatus har forpligtet sig til at overholde en tiårig netudviklingsplan, som den regulerende myndighed overvåger

d) transmissionssystemejeren har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser i henhold til stk. 5 og skal med dette formål for øje forelægge alle udkast til kontraktlige ordninger med den ansøgende virksomhed og enhver anden relevant enhed

e) ansøgeren om operatørstatus har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser i henhold til forordning (EU) 2024/1789, herunder samarbejde med transmissionssystemoperatører på europæisk og regionalt plan.

3. Virksomheder, som den nationale regulerende myndighed har certificeret, fordi de opfylder kravene i artikel 72 og denne artikels stk. 2, godkendes og udpeges som uafhængige systemoperatører af medlemsstaterne. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 71 og i artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789 eller i dette direktivs artikel 72 finder anvendelse.

4. Hver uafhængig systemoperatør er ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang, herunder inddrivelse af afgifter for netadgang og kapacitetsbegrænsningsrelaterede afgifter, for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionssystemet samt for gennem investeringsplanlægning at sikre, at systemet kan opfylde en rimelig efterspørgsel på lang sigt. Under udbygningen af transmissionssystemet er den uafhængige systemoperatør ansvarlig for planlægning, herunder godkendelsesproceduren, anlæggelse og ibrugtagning af det nye infrastrukturanlæg. Med henblik herpå optræder den uafhængige systemoperatør som transmissionssystemoperatør i overensstemmelse med dette kapitel. Transmissionssystemejeren må ikke stå som ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang og heller ikke for investeringsplanlægning.

5. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal transmissionssystemejeren:

a) bistå og samarbejde på alle relevante måder med den uafhængige systemoperatør om udførelsen af dennes opgaver og herunder navnlig stille alle relevante oplysninger til rådighed

b) finansiere de investeringer, som den uafhængige systemoperatør har truffet afgørelse om, og som er godkendt af den regulerende myndighed, eller samtykke i, at de finansieres af eventuelle interesserede parter, herunder den uafhængige systemoperatør. De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse. Inden denne godkendelse rådfører den regulerende myndighed sig med transmissionssystemejeren og med andre interesserede parter

c) tilvejebringe midler til dækning af erstatningsansvar i forbindelse med netaktiverne, bortset fra det ansvar, der vedrører den uafhængige systemoperatørs opgaver

d) tilvejebringe garantier, som letter finansieringen af eventuelle udvidelser af nettet, dog ikke af investeringer, hvor han i medfør af litra b) har givet sit samtykke til, at de finansieres af en interesseret part, herunder den uafhængige systemoperatør.

6. Den relevante nationale konkurrencemyndighed tildeles alle relevante beføjelser til i tæt samarbejde med den regulerende myndighed at føre effektivt tilsyn med, at transmissionssystemejeren opfylder sine forpligtelser i henhold til stk. 5.

Artikel 62

Adskillelse af transmissionssystemejere, brinttransmissionsnetejere, naturgaslagersystemoperatører og brintlageroperatører

1. I tilfælde, hvor der er udpeget en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig brinttransmissionsnetoperatør, skal transmissionssystem- og brinttransmissionsnetejere og naturgaslagersystemoperatører eller brintlageroperatører, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, i det mindste være uafhængige, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, transport og oplagring af naturgas og brint.

Denne artikel finder kun anvendelse på naturgaslagerfaciliteter, der teknisk eller økonomisk er nødvendige for effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne, jf. artikel 33.

2. For at sikre transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejerens og naturgaslagersystemoperatørens eller brintlageroperatørens uafhængighed, jf. stk. 1, gælder følgende minimumskriterier:

a) personer, der har ansvaret for ledelsen af transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejeren og naturgaslagersystemoperatøren eller brintlageroperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion og forsyning af naturgas og brint

b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejeren og naturgaslagersystemoperatøren eller brintlageroperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

c) naturgaslagersystemoperatøren eller brintlageroperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den integrerede naturgasvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udbygge lagerfaciliteterne; dette må ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 78, stk. 7, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses; derved skal moderselskabet nærmere bestemt kunne godkende naturgaslagersystemoperatørens eller brintlageroperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning; modervirksomheden må ikke kunne give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af lagerfaciliteter, som ikke går ud over beløbene i den godkendte finansieringsplan eller i et tilsvarende instrument

d) transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejeren og naturgaslagersystemoperatøren eller brintlageroperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der skal fastlægge de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde; det skal også fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål; en årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der over for den regulerende myndighed er ansvarlig for at kontrollere overvågningsprogrammet, og denne årsrapport offentliggøres.

3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 for at supplere dette direktiv med henblik på at fastlægge retningslinjer for at sikre, at transmissionssystem- eller brinttransmissionsnetejeren og naturgaslagersystemoperatøren eller brintlageroperatøren fuldt og effektivt efterlever nærværende artikels stk. 2.

Afdeling 3

Uafhængige transmissionsoperatører

Artikel 63

Aktiver, udstyr, personale og identitet

1. Transmissionssystemoperatører skal være udstyret med alle de menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer, der er nødvendige, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og varetage naturgastransmissionsaktiviteten, navnlig:

a) de aktiver, der er nødvendige for naturgastransmissionsaktiviteten, herunder transmissionssystemet, skal være ejet af transmissionssystemoperatøren

b) det personale, der er nødvendigt for naturgastransmissionsaktiviteten, herunder udførelse af alle virksomhedens opgaver, skal være ansat af transmissionssystemoperatøren

c) leasing af personale og levering af tjenester til og fra andre dele af den vertikalt integrerede virksomhed er forbudt, men en transmissionssystemoperatør kan levere tjenester til den vertikalt integrerede virksomhed, forudsat at:

   i) leveringen af disse tjenester ikke diskriminerer systembrugerne, er tilgængelig for alle systembrugere på samme vilkår og betingelser og ikke begrænser, forvrider eller hindrer konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet

   ii) vilkår og betingelser for levering af disse tjenester er godkendt af den regulerende myndighed

d) med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 66 skal tilstrækkelige finansielle midler til fremtidige investeringsprojekter eller til udskiftning af eksisterende aktiver stilles til rådighed for transmissionssystemoperatøren rettidigt af den vertikalt integrerede virksomhed efter passende anmodning fra transmissionssystemoperatøren.

2. Naturgastransmissionsaktiviteten omfatter mindst følgende opgaver ud over de i artikel 39 anførte:

a) repræsentation af transmissionssystemoperatøren og kontakter til tredjeparter og de regulerende myndigheder

b) repræsentation af transmissionssystemoperatøren inden for ENTSO for gas

c) indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang uden at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere

d) opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder netadgangsafgifter, balanceringsafgifter for hjælpefunktioner såsom behandling af naturgas og indkøb af tjenesteydelser (balanceomkostninger, energi for tab)

e) drift, vedligeholdelse og udvikling af et sikkert, effektivt og økonomisk transmissionssystem

f) investeringsplanlægning, der sikrer systemets evne til at dække en rimelig efterspørgsel og garantere forsyningssikkerheden på lang sigt

g) oprettelse af relevante joint ventures, herunder med en eller flere transmissionssystemoperatører, naturgasbørser og andre relevante markedsdeltagere med det formål at udvikle skabelsen af regionale markeder eller at lette liberaliseringsprocessen

h) alle selskabstjenesteydelser, herunder juridiske tjenester, regnskabsføring og IT-tjenester.

3. Transmissionssystemoperatører skal være organiseret i en retlig form som omhandlet i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1132 ([50]).

4. Transmissionssystemoperatøren må ikke i sin selskabsidentitet, kommunikation, brandingstrategi og sine forretningslokaler skabe uklarhed om den særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

5. Transmissionssystemoperatøren må ikke dele IT-systemer eller -udstyr, fysiske rammer eller sikkerhedsadgangssystemer med nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed og må ikke anvende samme rådgivere eller eksterne kontrahenter for IT-systemer eller -udstyr eller for sikkerhedsadgangssystemer.

6. Transmissionssystemoperatørernes regnskaber skal revideres af en anden revisor end den, der reviderer den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

Artikel 64

Transmissionssystemoperatørens uafhængighed

1. Med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 66 skal transmissionssystemoperatøren have:

a) reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle transmissionssystemet

b) beføjelse til at rejse kapital på kapitalmarkedet, især ved låntagning og kapitalforøgelse.

2. Transmissionssystemoperatøren skal til enhver tid handle på en sådan måde, at det sikres, at operatøren har de nødvendige ressourcer til at udføre transmissionsaktiviteten korrekt og effektivt samt udvikle og opretholde et effektivt, sikkert og økonomisk transmissionssystem.

3. Dattervirksomheder til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må ikke have nogen direkte eller indirekte kapitalinteresser i transmissionssystemoperatøren. Transmissionssystemoperatøren må hverken direkte eller indirekte have kapitalinteresser i nogen dattervirksomhed til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, eller modtage udbytte eller andre finansielle fordele fra denne dattervirksomhed.

4. Transmissionssystemoperatørens overordnede ledelsesstruktur og selskabsvedtægter skal sikre transmissionssystemoperatørens faktiske uafhængighed i overensstemmelse med denne afdeling. Den vertikalt integrerede virksomhed må ikke direkte eller indirekte bestemme transmissionssystemoperatørens konkurrencemæssige adfærd i relation til transmissionssystemoperatørens daglige aktiviteter og forvaltning af nettet eller i relation til de aktiviteter, der er nødvendige for udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan i henhold til artikel 55.

5. I forbindelse med udførelsen af deres opgaver som angivet i henhold til dette direktivs artikel 39 og artikel 63, stk. 2, og ved overholdelsen af artikel 6, stk. 1, litra a), artikel 10, stk. 2, 3, og 4, artikel 13, stk. 1, artikel 17, stk. 1, og artikel 33, stk. 6, i forordning (EU) 2024/1789 må transmissionssystemoperatører ikke diskriminere mod forskellige personer eller enheder og ikke begrænse, forvride eller hindre konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet.

([50]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1132 af 14. juni 2017 om visse aspekter af selskabsretten (EUT L 169 af 30.6.2017, s. 46).

6. Eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren, herunder lån fra transmissionssystemoperatøren til den vertikalt integrerede virksomhed, skal være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Transmissionssystemoperatøren skal opbevare udførlig dokumentation for sådanne kommercielle og finansielle forbindelser og på anmodning stille dem til rådighed for den regulerende myndighed.

7. Transmissionssystemoperatøren skal forelægge alle kommercielle og finansielle aftaler med den vertikalt integrerede virksomhed for den regulerende myndighed til godkendelse.

8. Transmissionssystemoperatøren skal underrette den regulerende myndighed om de finansielle midler, jf. artikel 63, stk. 1, litra d), der er til rådighed til fremtidige investeringsprojekter eller til udskiftning af eksisterende aktiver.

9. Den vertikalt integrerede virksomhed skal afstå fra enhver handling, der hindrer transmissionssystemoperatøren i at opfylde sine forpligtelser i henhold til denne afdeling eller er til skade for opfyldelsen, og må ikke kræve, at transmissionssystemoperatøren skal anmode den vertikalt integrerede virksomhed om tilladelse i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser.

10. En virksomhed, som af den regulerende myndighed er certificeret efter kravene i denne afdeling, skal godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør af den berørte medlemsstat. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 71 og artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789 eller i dette direktivs artikel 72 anvendes.

11. Transmissionssystemoperatøren skal offentliggøre detaljerede oplysninger om kvaliteten af den naturgas, der transporteres i vedkommendes net, på grundlag af artikel 16 og 17 i Kommissionens forordning (EU) 2015/703 ([51]).

Artikel 65

Transmissionssystemoperatørens personales og ledelses uafhængighed

1. Afgørelser vedrørende udnævnelse og fornyelse, arbejdsvilkår, herunder aflønning, og tjenesteperiodens ophør for de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer, træffes af transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan, der udnævnes i henhold til artikel 66.

2. Fastlæggelsen af og vilkårene for perioden for og varigheden og ophøret af tjenesten for de personer, der af tilsynsorganet er udpeget til udnævnelse eller fornyelse som personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens overordnede ledelse, eller som medlemmer af dennes administrative organer, og årsagerne til enhver foreslået afgørelse om denne tjenesteperiodes ophør skal meddeles den regulerende myndighed. Disse vilkår og de i stk. 1 nævnte afgørelser bliver kun bindende, hvis den regulerende myndighed ikke har gjort indsigelse inden for tre uger efter meddelelsen.

Den regulerende myndighed kan gøre indsigelse imod de i stk. 1 nævnte afgørelser, når:

a) der opstår tvivl om den professionelle uafhængighed af en udpeget person, der har ansvaret for ledelsen, eller et medlem af de administrative organer, eller

b) der i tilfælde af en tjenesteperiodes førtidige ophør er tvivl om et sådant førtidigt ophørs berettigelse.

3. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer, der er omfattet af dette stykke, må ikke direkte eller indirekte have haft nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med den vertikalt integrerede virksomhed eller dele af denne eller med dens kontrollerende aktionærer ud over transmissionssystemoperatøren i en periode på tre år før deres udnævnelse.

4. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen anden stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed eller med de kontrollerende aktionærer.

([51]) Kommissionens forordning (EU) 2015/703 af 30. april 2015 om fastsættelse af netregler om interoperabilitet og dataudveksling (EUT L 113 af 1.5.2015, s. 13).

5. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen interesse i eller modtage nogen finansielle fordele fra nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed ud over transmissionssystemoperatøren. Deres aflønning må ikke afhænge af andre af den vertikalt integrerede virksomheds aktiviteter eller resultater end transmissionssystemoperatørens.

6. Der garanteres en effektiv klageadgang til den regulerende myndighed for alle klager fra de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer over deres tjenesteperiodes førtidige ophør.

7. Efter ophøret af tjenesteperioden hos transmissionssystemoperatøren må de personer, der har ansvaret for dennes ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer ikke have nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed end transmissionssystemoperatøren eller med de kontrollerende aktionærer i en periode på mindst fire år.

8. Stk. 3 finder anvendelse på flertallet af de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer.

De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmer af dennes administrative organer, som ikke er omfattet af bestemmelserne i stk. 3, må ikke have udført forvaltning eller udøvet anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed i en periode på mindst seks måneder før deres udnævnelse.

Første afsnit i dette stk. og stk. 4-7 finder anvendelse på alle de personer, der indgår i den overordnede ledelse, og de personer, der refererer direkte til dem i spørgsmål, der vedrører nettets drift, vedligeholdelse eller udvikling.

Artikel 66

Tilsynsorgan

1. Transmissionssystemoperatøren skal have et tilsynsorgan, som har ansvaret for at træffe afgørelser, som kan have en betydelig virkning på værdien af aktionærernes aktiver i transmissionssystemoperatøren, især afgørelser vedrørende godkendelse af de årlige og mere langsigtede finansieringsplaner, transmissionssystemoperatørens gældsniveau og størrelsen af det udbytte, der udbetales til aktionærerne. De afgørelser, der hører under tilsynsorganet, omfatter ikke afgørelser i tilknytning til transmissionssystemoperatørens daglige virksomhed og forvaltningen af nettet og i tilknytning til den virksomhed, der er nødvendig for udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan i medfør af artikel 55.

2. Tilsynsorganet skal bestå af medlemmer, der repræsenterer den vertikalt integrerede virksomhed, medlemmer, der repræsenterer tredjepartsaktionærer, og, hvor den relevante nationale ret fastsætter det, medlemmer, der repræsenterer andre interesserede parter, såsom transmissionssystemoperatørens ansatte.

3. Artikel 65, stk. 2, første afsnit, og artikel 65, stk. 3-7, anvendes på mindst halvdelen af tilsynsorganets medlemmer minus én.

Artikel 65, stk. 2, andet afsnit, litra b), anvendes på alle tilsynsorganets medlemmer.

Artikel 67

Overvågningsprogram og overvågningsansvarlig

1. Medlemsstaterne sikrer, at transmissionssystemoperatører opstiller og gennemfører et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at programmets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. Det skal godkendes af den regulerende myndighed. Med forbehold af den regulerende myndigheds beføjelser kontrolleres programmets overholdelse uafhængigt af en overvågningsansvarlig.

2. Den overvågningsansvarlige udpeges af tilsynsorganet efter indhentelse af den regulerende myndigheds godkendelse. Den regulerende myndighed kan kun afvise godkendelsen af en overvågningsansvarlig på grund af manglende uafhængighed eller faglig formåen. Den overvågningsansvarlige kan være en fysisk eller en juridisk person. Artikel 65, stk. 2-8, anvendes på den overvågningsansvarlige.

3. Den overvågningsansvarlige har ansvaret for at:

a) føre tilsyn med gennemførelsen af overvågningsprogrammet

b) udarbejde en årlig rapport, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre overvågningsprogrammet, og forelægge den for den regulerende myndighed

c) aflægge rapport til tilsynsorganet og give anbefalinger vedrørende overvågningsprogrammet og dets gennemførelse

d) underrette den regulerende myndighed om enhver væsentlig overtrædelse i forbindelse med gennemførelsen af overvågningsprogrammet

e) aflægge rapport til den regulerende myndighed om eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren.

4. Den overvågningsansvarlige forelægger den regulerende myndighed de foreslåede afgørelser om investeringsplanen eller om individuelle investeringer i nettet. Det skal senest finde sted, når transmissionssystemoperatørens ledelse eller kompetente administrative organ forelægger dem for tilsynsorganet.

5. Hvis den vertikalt integrerede virksomhed på generalforsamlingen eller ved hjælp af stemmerne fra de medlemmer af tilsynsorganet, som det har udpeget, har forhindret vedtagelse af en afgørelse og derved forhindret eller forsinket investeringer, som i henhold til den tiårige nedudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, skal den overvågningsansvarlige indberette dette til den regulerende myndighed, der derefter følger bestemmelserne i artikel 55.

6. Vilkårene for den overvågningsansvarliges mandat eller vedkommendes ansættelsesvilkår, herunder mandatets varighed, skal godkendes af den regulerende myndighed. Disse vilkår skal sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed, herunder give vedkommende de ressourcer, der er nødvendige for at opfylde vedkommendes forpligtelser. Den overvågningsansvarlige må under sit mandat ikke på anden måde, hverken direkte eller indirekte, være tilknyttet nogen del af det vertikalt integrerede selskab eller de kontrollerende aktionærer, hvis denne tilknytning er baseret på ansættelse, ansvar eller interesse.

7. Den overvågningsansvarlige skal regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt aflægge rapport til den regulerende myndighed og har ret til regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt at aflægge rapport til transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan.

8. Den overvågningsansvarlige kan deltage i alle møder i transmissionssystemoperatørens ledelse eller administrative organer samt i tilsynsorganets og generalforsamlingens møder. Den overvågningsansvarlige skal deltage i alle møder, der behandler følgende emner:

a) vilkår for adgang til det net, der er oprettet ved forordning (EU) 2024/1789, navnlig for så vidt angår tariffer, tjenester med tredjepartsadgang, kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger, gennemsigtighed, balancering og sekundære markeder

b) projekter med henblik på at drive, vedligeholde og udvikle transmissionssystemet, herunder investeringer i nye transportsammenkoblinger, i kapacitetsudvidelse og i optimering af eksisterende kapacitet

c) energikøb eller -salg, der er nødvendige for transmissionssystemets drift.

9. Den overvågningsansvarlige overvåger transmissionssystemoperatørens overholdelse af artikel 40.

10. Den overvågningsansvarlige skal have adgang til alle relevante data og til transmissionssystemoperatørens kontorer samt til alle informationer, der er nødvendige for udførelsen af den overvågningsansvarliges opgaver.

11. Efter den regulerende myndigheds forudgående godkendelse kan tilsynsorganet afskedige den overvågnings-ansvarlige. Det afskediger den overvågningsansvarlige med henvisning til manglende uafhængighed eller faglig formåen efter anmodning fra den regulerende myndighed.

12. Den overvågningsansvarlige skal gives adgang til transmissionssystemoperatørens kontorer uden forudgående meddelelse.

Afdeling 4

Adskillelse af brinttransmissionsnetoperatører

Artikel 68

Adskillelse af brinttransmissionsnetoperatører

1. Medlemsstaterne sikrer, at brinttransmissionsnetoperatører fra den 5. august 2026 er adskilt i overensstemmelse med reglerne for naturgastransmissionssystemoperatører i artikel 60.

2. I denne artikel, i dette direktivs artikel 46 og 60 samt i artikel 35 og 43 i direktiv (EU) 2019/944 omfatter produktion og forsyning af brint, og »transmission« omfatter transport af brint.

3. En medlemsstat kan beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1 på brinttransmissionsnet, der tilhører en vertikalt integreret virksomhed. I så fald udpeger den pågældende medlemsstat en uafhængig brinttransmissionsnetoperatør, der er adskilt i overensstemmelse med reglerne for uafhængige systemoperatører for naturgas, jf. artikel 61. Brinttransmissionsnetoperatører og transmissionssystemoperatører for naturgas, der er adskilt i henhold til artikel 60, stk. 1, kan fungere som uafhængige brinttransmissionsnetoperatører, jf. dog kravene i medfør af artikel 69.

4. Hvis et brinttransmissionsnet tilhører en eller flere certificerede transmissionssystemoperatører for naturgas, eller hvis et brinttransmissionsnet den 4. august 2024 tilhører en vertikalt integreret virksomhed, der beskæftiger sig med brintproduktion eller -forsyning, kan medlemsstaterne beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1 og udpege en enhed under transmissionssystemoperatørens enekontrol eller to eller flere transmissionssystemoperatørers fælles kontrol eller under enekontrol af den vertikalt integrerede virksomhed, der beskæftiger sig med brintproduktion eller -forsyning som en integreret brinttransmissionsnetoperatør, der er adskilt i overensstemmelse med reglerne om uafhængige transmissionsoperatører for naturgas i dette kapitels afdeling 3.

Uanset nærværende stykkes første afsnit kan medlemsstaterne, hvis en medlemsstat har indrømmet en undtagelse fra kravene i artikel 69 i medfør af nævnte artikels stk. 2, og et brinttransmissionsnet tilhører en eller flere certificerede transmissionssystemoperatører for naturgas, der er adskilt i overensstemmelse med reglerne om uafhængige transmissionsoperatører for naturgas i dette kapitels afdeling 3, beslutte ikke at anvende nærværende artikels stk. 1 og udpege enheden eller en enhed under to eller flere transmissionssystemoperatørers fælles kontrol som en integreret brinttransmissionsnetoperatør, der er adskilt i overensstemmelse med reglerne om uafhængige transmissionsoperatører for naturgas i dette kapitels afdeling 3.

Hvis en virksomhed omfatter en transmissionssystemoperatør, der er adskilt i overensstemmelse med artikel 60, stk. 1, og en integreret brinttransmissionsnetoperatør, kan denne virksomhed beskæftige sig med brintproduktion eller -forsyning, men ikke med produktion eller forsyning af naturgas eller elektricitet. Hvis en sådan virksomhed deltager i brintproduktion eller -forsyning, skal transmissionssystemoperatøren for naturgas overholde kravene i dette kapitels afdeling 3, og virksomheden og alle dele heraf må ikke reservere eller anvende kapacitetsrettigheder til at tilføre brint til et transmissions- eller distributionssystem for naturgas, der drives af virksomheden.

5. De regler, der gælder for transmissionssystemoperatører i artikel 72, finder anvendelse på brinttransmissionsnetoperatører.

Artikel 69

Horisontal adskillelse af brinttransmissionsnetoperatører

1. Er en brinttransmissionsnetoperatør en del af en virksomhed, der beskæftiger sig med transmission eller distribution af naturgas eller elektricitet, skal den i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form.

2. Medlemsstaterne kan på grundlag af en offentligt tilgængelig positiv cost-benefit-analyse indrømme undtagelser fra kravene i stk. 1 for brinttransmissionsnetoperatører under forudsætning af en positiv vurdering fra den regulerende myndighed i overensstemmelse med stk. 4.

3. Undtagelser, der indrømmes i henhold til stk. 2, offentliggøres og meddeles Kommissionen ledsaget af den pågældende vurdering, der er omhandlet i stk. 4, samtidig med at fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger bevares.

4. På tidspunktet for indrømmelse af en undtagelse i henhold til stk. 2 og derefter mindst hvert syvende år eller efter begrundet anmodning fra Kommissionen offentliggør den regulerende myndighed i den medlemsstat, der indrømmer undtagelsen, en vurdering af undtagelsens indvirkning på gennemsigtighed, krydssubsidiering, nettariffer og grænseoverskridende handel. En sådan vurdering omfatter som minimum tidsplanen for forventede overførsler af aktiver fra naturgassektoren til brintsektoren.

Hvis den regulerende myndighed på grundlag af en vurdering konkluderer, at fortsat anvendelse af undtagelsen vil have en negativ indvirkning på gennemsigtighed, krydssubsidiering, nettariffer og grænseoverskridende handel, eller når overførslen af aktiver fra naturgassektoren til brintsektoren er afsluttet, trækker medlemsstaten undtagelsen tilbage.

5. Uanset stk. 2, 3 og 4 kan Estland, Letland og Litauen indrømme brinttransmissionsnetoperatører undtagelser fra kravene i stk. 1. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen og udløber senest den 31. december 2030. Efter datoen for udløbet af en undtagelse, der er indrømmet i henhold til nærværende stykke, kan Estland, Letland og Litauen indrømme undtagelser i henhold til stk. 2, 3 og 4.

Artikel 70

Regnskabsmæssig adskillelse af brintnetoperatører

Medlemsstaterne sørger for, at brintnetoperatørernes regnskaber føres i overensstemmelse med artikel 75.

Afdeling 5

Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører

Artikel 71

Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører

1. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør eller brinttransmissionsnetoperatør, skal den certificeres i overensstemmelse med procedurerne i denne artikels stk. 4, 5 og 6 og med artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789.

2. Virksomheder, som den regulerende myndighed har certificeret efter nedenstående certificeringsprocedure, fordi de opfylder kravene i artikel 60 eller 68, godkendes og udpeges af medlemsstaterne som transmissionssystemoperatører eller brinttransmissionsnetoperatører. Udpegning af transmissionssystemoperatører og brinttransmissionsnetoperatører meddeles Kommissionen og offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

3. Certificerede virksomheder underretter den regulerende myndighed om enhver planlagt transaktion, der kan betyde, at deres overholdelse af kravene i artikel 60 eller artikel 68 må tages op til fornyet vurdering.

4. De regulerende myndigheder overvåger, at de certificerede virksomheder til stadighed opfylder kravene i artikel 60 eller 68. De indleder en certificeringsprocedure for at sikre overholdelsen:

a) når de modtager en underretning fra den certificerede virksomhed i medfør af stk. 3

b) på eget initiativ, når de har viden om, at en planlagt ændring i rettigheder eller indflydelse over certificerede virksomheder eller transmissionssystemejere kan føre til overtrædelse af artikel 60 eller 68, eller når de har grund til at tro, at der kan være forekommet en sådan overtrædelse, eller

c) efter en begrundet anmodning fra Kommissionen.

5. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør eller en brinttransmissionsnetoperatør senest 100 arbejdsdage efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens eller brinttransmissionsnetoperatørens underretning eller efter datoen for Kommissionens anmodning. Ved udløbet af denne periode anses certificeringen for udstedt. Den regulerende myndigheds udtrykkelige eller stiltiende afgørelse får først virkning, efter at proceduren i stk. 6 er afsluttet.

6. Den regulerende myndighed tilsender straks Kommissionen underretning om den udtrykkelige eller stiltiende afgørelse om certificering sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen. Kommissionen handler i overensstemmelse med proceduren i artikel 14 i forordning (EU) 2024/1789.

7. De regulerende myndigheder og Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører, brinttransmissionsnetoperatører og virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.

8. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Artikel 72

Certificering for så vidt angår tredjelande

1. Hvis en transmissionssystemejer, transmissionssystemoperatør, en brinttransmissionsnetoperatør eller en brinttransmissionsnetejer, der kontrolleres af en person fra et tredjeland, ansøger om certificering, underretter den regulerende myndighed Kommissionen.

Den regulerende myndighed giver omgående Kommissionen meddelelse om situationer, der vil medføre, at en person fra et tredjeland erhverver kontrol over et transmissionssystem, en transmissionssystemoperatør, et brinttransmissionsnet eller en brinttransmissionsnetoperatør.

2. Transmissionssystemoperatøren eller brinttransmissionsnetoperatøren giver den regulerende myndighed meddelelse om situationer, der vil medføre, at en person fra et tredjeland erhverver kontrol over transmissionssystemet, transmissionssystemoperatøren, brinttransmissionsnettet eller brinttransmissionsnetoperatøren.

3. Den regulerende myndighed vedtager et udkast til afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør eller brinttransmissionsnetoperatør senest 100 arbejdsdage efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens eller brintnetoperatørens underretning. Den afviser certificering, hvis det ikke er påvist:

a) at den pågældende enhed overholder kravene i artikel 60 eller 68, og

b) over for den regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed, som medlemsstaten har udpeget, at udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for medlemsstatens og Unionens energiforsyningssikkerhed eller væsentlige sikkerhedsinteresser; den regulerende myndighed eller anden kompetente myndighed, der er udpeget, tager ved behandlingen af dette spørgsmål hensyn til:

   i) Unionens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til international ret, herunder enhver aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om energiforsyningssikkerhed

   ii) medlemsstatens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til aftaler, der er indgået med landet, forudsat at de er i overensstemmelse med EU-retten

   iii) ejerskabsmæssige, forsyningsmæssige eller andre kommercielle forbindelser, der kan have en negativ indvirkning på transmissionssystemejerens, transmissionssystemoperatørens, brinttransmissionsnetejerens eller brinttransmissionsnetoperatørens incitamenter og evne til at levere naturgas eller brint til medlemsstaten eller Unionen

   iv) andre specifikke kendsgerninger og omstændigheder vedrørende sagen og det pågældende tredjeland.

4. Den regulerende myndighed underretter straks Kommissionen om udkastet til afgørelse sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen.

5. Medlemsstaterne fastsætter, at den regulerende myndighed og den udpegede kompetente myndighed, der er nævnt i denne artikels stk. 3, litra b), inden den regulerende myndighed træffer afgørelse om certificering, anmoder Kommissionen om en udtalelse om, hvorvidt:

a) den pågældende enhed overholder kravene i artikel 60 eller 68, og

b) udstedelsen af certificeringen vil være til risiko for Unionens energiforsyningssikkerhed.

6. Kommissionen behandler den anmodning, der er nævnt i stk. 5, straks ved modtagelsen. Den afgiver senest 50 arbejdsdage efter at have modtaget anmodningen udtalelse til den regulerende myndighed eller, hvis anmodningen blev fremsat af den udpegede kompetente myndighed, til denne myndighed.

Kommissionen kan ved udarbejdelsen af sin udtalelse anmode om ACER's, den pågældende medlemsstats og interesserede parters synspunkter. Anmoder Kommissionen herom, forlænges perioden på 50 arbejdsdage med yderligere 50 arbejdsdage.

Hvis der ikke inden for den periode, der er nævnt i første og andet afsnit, foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

7. Ved vurderingen af, om kontrol udøvet af en person fra et tredjeland vil være til risiko for Unionens eller en medlemsstats energiforsyningssikkerhed eller væsentlige sikkerhedsinteresser, tager Kommissionen hensyn til:

a) de specifikke kendsgerninger vedrørende sagen og det pågældende tredjeland, herunder dokumentation for det pågældende tredjelands indflydelse på den situation, der er beskrevet i stk. 3, litra b), nr. iii), og

b) Unionens rettigheder og forpligtelser over for dette tredjeland i henhold til international ret, herunder en aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om forsyningssikkerhed.

8. Den regulerende myndighed træffer senest 50 arbejdsdage efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 6, endelig afgørelse om certificering. Den regulerende myndighed tager, når den træffer endelig afgørelse om certificering, videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse. En medlemsstat har under alle omstændigheder ret til at afvise certificering, hvis udstedelsen af certificeringen vil være til risiko for medlemsstatens energiforsyningssikkerhed eller en anden medlemsstats energiforsyningssikkerhed. Hvis medlemsstaten har udpeget en anden kompetent myndighed i henhold til stk. 3, litra b), kan den kræve, at den regulerende myndighed træffer sin endelige afgørelse i overensstemmelse med denne kompetente myndigheds vurdering. Den regulerende myndigheds endelige afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen. Hvis den endelige afgørelse afviger fra Kommissionens udtalelse, forelægger og offentliggør den berørte medlemsstat sammen med denne afgørelse en begrundelse for denne afgørelse.

9. Intet i denne artikel anfægter medlemsstaternes ret til at udøve national lovpligtig kontrol i overensstemmelse med EU-retten for at tilgodese legitime hensyn til den offentlige sikkerhed.

10. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 for at supplere dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af nærværende artikel.

Artikel 73

Udpegning af operatører af naturgaslagre, brintlagre, LNG-faciliteter og brintterminaler

For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk balance, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de virksomheder, som ejer et naturgaslager, brintlager, LNG-faciliteter og brintterminaler, om at udpege en eller flere operatører for sådanne infrastrukturer.

Afdeling 6

Regnskabsmæssig adskillelse og gennemsigtige regnskaber

Artikel 74

Adgang til regnskaber

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger hertil, herunder de regulerende myndigheder og de i artikel 32, stk. 3, omhandlede tvistbilæggelsesmyndigheder, skal, i det omfang det er nødvendigt for, at de kan udføre deres hverv, have adgang til naturgas- og brintvirksomheders regnskaber, jf. artikel 75.

2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de regulerende myndigheder og tvistbilæggelsesmyndighederne, har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger skal offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

Artikel 75

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at naturgas-og brintvirksomheders regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2-5.

2. Naturgas- og brintvirksomheder skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapitalselskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af direktiv 2013/34/EU.

Virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi heraf, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

3. Virksomheder skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions-, distributions-, LNG-, brintterminal-, naturgas-, brint-, lager- og brinttransportrelaterede aktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. Virksomhedernes infrastrukturaktiver skal være fordelt på de relevante regnskaber og det reguleringsmæssige aktivgrundlag, være opdelt på naturgas-, elektricitets- eller brintaktiver, og denne fordeling skal gøres gennemsigtig. Virksomheder skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, LNG-, brintterminal-, naturgasoplagrings- eller brintoplagrings- eller brinttransportrelaterede aktiviteter. Indtægter fra ejerskab af transmissions-, distributions- eller brintnettet specificeres i regnskaberne. Virksomheder skal i relevant omfang føre konsoliderede regnskaber over andre ikkenaturgas- og ikkebrintrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet. Opdelingen af regnskaber revideres i overensstemmelse med reglerne i stk. 2 og indberettes til den pågældende regulerende myndighed.

4. Under den i nærværende artikels stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. nærværende artikels stk. 3, overholdes. Uden at dette berører artikel 5 i forordning (EU) 2024/1789, må der ikke være nogen krydssubsidiering mellem brugere af naturgassystemet og brugere af brintnettet.

5. Virksomhederne skal i deres interne regnskaber redegøre for de regler for fordeling af aktiver, passiver, udgifter og indtægter samt afskrivning, som de følger ved udarbejdelsen af de i stk. 3 omhandlede separate regnskaber, jf. dog de regnskabsregler, der gælder nationalt. Disse interne regler må kun ændres i ekstraordinære tilfælde. Sådanne ændringer skal meddeles den regulerende myndighed og være behørigt begrundet.

6. Årsregnskaberne skal i noterne vise alle større transaktioner, der er gennemført med tilknyttede virksomheder.

KAPITEL X

DE REGULERENDE MYNDIGHEDER

Artikel 76

Udpegning af regulerende myndigheder og disses uafhængighed

1. Hver medlemsstat udpeger en enkelt regulerende myndighed på nationalt plan.

2. Denne artikels stk. 1 berører ikke udpegningen af andre regulerende myndigheder på regionalt plan i medlemsstater, forudsat at der er én enkelt overordnet repræsentant med henblik på repræsentation og kontakt på EU-plan i repræsentantskabet for ACER, jf. artikel 7, stk. 1, i forordning (EU) 2019/942.

3. Uanset denne artikels stk. 1 kan en medlemsstat udpege regulerende myndigheder for mindre systemer på et geografisk adskilt område, hvor forbruget i 2008 var under 3 % af det samlede forbrug i den medlemsstat, området er en del af. Denne undtagelse berører ikke udpegningen af én enkelt overordnet repræsentant og kontaktperson på EU-plan i repræsentantskabet for ACER, jf. artikel 7 stk. 1, i forordning (EU) 2019/942.

4. Medlemsstaterne garanterer den regulerende myndigheds uafhængighed og sikrer, at den optræder upartisk og gennemskueligt i udøvelsen af dens beføjelser. Til dette formål sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, som dette direktiv og dertil knyttede retsakter pålægger den,

a) er juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat enhed

b) sikrer, at dens personale og de personer, der har ansvaret for dens ledelse,

   i) handler uafhængigt af enhver markedsinteresse

   ii) ikke søger eller modtager direkte instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat enhed under udførelsen af reguleringsopgaverne. Dette krav berører ikke et tæt samarbejde, når det er hensigtsmæssigt, med andre relevante nationale myndigheder eller overordnede politiske retningslinjer fra regeringen, og som ikke vedrører reguleringsopgaverne og beføjelserne i henhold til artikel 78.

5. For at beskytte den regulerende myndigheds uafhængighed sikrer medlemsstaterne navnlig:

a) at den regulerende myndighed kan træffe selvstændige afgørelser uafhængigt af noget politisk organ

b) at den regulerende myndighed har alle de nødvendige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage sine opgaver og udøve sine beføjelser på en effektiv og virkningsfuld måde

c) at den regulerende myndighed har en særskilt årlig budgetbevilling med autonomi i forbindelse med gennemførelsen af dette tildelte budget

d) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse udnævnes for en fast periode på mellem fem og syv år, der kan forlænges én gang

e) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse udnævnes på grundlag af objektive, gennemsigtige og offentliggjorte kriterier via en uafhængig og upartisk procedure, der sikrer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring til den relevante stilling i den regulerende myndighed

f) at der er vedtaget bestemmelser om interessekonflikter, og at tavshedspligten fortsat gælder efter udløbet af mandatet for medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse

g) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse kun kan afskediges på grundlag af gældende gennemsigtige kriterier.

Med hensyn til første afsnit, litra d), sikrer medlemsstaterne en passende rotationsordning for bestyrelsen eller topledelsen. Medlemmerne af bestyrelsen eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af topledelsen kan kun afsættes i deres embedsperiode, hvis de ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel, eller er fundet skyldige i tjenesteforseelse i henhold til national ret.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at en uafhængig revisor skal foretage en efterfølgende kontrol af de regulerende myndigheders årlige regnskab.

6. Kommissionen forelægger senest den 5. juli 2026 og derefter hvert fjerde år Europa-Parlamentet og Rådet en rapport vedrørende de nationale myndigheders overholdelse af uafhængighedsprincippet i denne artikel. Kommissionen gør sådanne rapporter offentligt tilgængelige.

Artikel 77

Overordnede mål for den regulerende myndighed

Under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål inden for rammerne af sine opgaver og beføjelser, jf. artikel 78, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, herunder konkurrencemyndigheder og relevante myndigheder fra nabomedlemsstater og -tredjelande, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer:

a) i tæt samarbejde med andre medlemsstaters regulerende myndigheder, Kommissionen og ACER: fremme af et indre marked for naturgas, vedvarende gas, kulstoffattig gas samt brint i Unionen præget af konkurrence, fleksibilitet, sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed, sikring af passende betingelser med henblik på en effektiv og pålidelig drift af naturgas- og brintnettene og fremme af integration af energisystemet under hensyntagen til langsigtede mål, for derigennem at bidrage til en konsekvent, effektiv og virkningsfuld anvendelse af EU-retten med opfyldelsen af Unionens klima- og energimål for øje

b) udvikling af konkurrencebaserede velfungerende regionale grænseoverskridende markeder inden for Unionen med henblik på opfyldelsen af de under litra a) nævnte mål

c) fjernelse af restriktioner for handel med naturgas og brint mellem medlemsstaterne, herunder eliminering af restriktioner som følge af forskelle i kvaliteten af naturgas- og brintkvaliteten eller med hensyn til mængden af brint iblandet i naturgassystemet eller som følge af forskelle med hensyn til brintkvaliteten i brintsystemet, udvikling af passende kapacitet til grænseoverskridende transmission eller transport med henblik på at imødekomme efterspørgslen og øge integrationen af de nationale markeder, samtidig med at interoperabiliteten af det sammenkoblede EU-naturgassystem eller EU-brintsystem sikres, hvilket kan fremme naturgasstrømme i hele Unionen

d) bidrage til, at der, på den mest omkostningseffektive måde og under hensyntagen til princippet om energieffektivitet først, udvikles sikre, pålidelige og effektive ikkediskriminerende systemer, der er forbrugerorienterede, samt fremme systemtilstrækkelighed og, i overensstemmelse med de overordnede mål for energi- og klimapolitikken, energieffektivitet samt integration af gasproduktion fra vedvarende kilder i stor og i lille målestok og decentral produktion i såvel transmissions- som distributionsnet og lette deres drift i forhold til andre elektricitets- og varmenet

e) fremme af ny produktionskapacitets nettilslutning og -adgang og navnlig fjerne hindringer, der kan forhindre tilslutningen og adgangen for nye deltagere på markedet og for gas og brint fra vedvarende kilder

f) sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitamenter, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten, navnlig energieffektiviteten, af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet

g) sikring af, at kunderne drager fordel af, at deres nationale marked fungerer effektivt, fremme af effektiv konkurrence og bidrag til sikring af høje forbrugerbeskyttelsesniveauer i tæt samarbejde med de relevante forbrugerbeskyttelsesmyndigheder og i samråd med relevante forbrugerorganer

h) bidrage til at opnå høje standarder for offentlig service inden for naturgas, bidrage til beskyttelse af sårbare kunder og bidrage til, at nødvendige procedurer for udveksling af oplysninger ved kunders leverandørskift er kompatible.

Artikel 78

Den regulerende myndigheds opgaver og beføjelser

1. Den regulerende myndighed har følgende opgaver:

a) at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder, eller begge dele, i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier

b) at godkende de fælles scenarier for de tiårige netudviklingsplaner i overensstemmelse med artikel 55, stk. 2, litra f), hvis en sådan godkendelse er fastsat af medlemsstaten

c) i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier at fastsætte eller godkende tariffer for adgang til brintnet eller de tilknyttede metoder eller begge dele, uden at det berører medlemsstaternes afgørelser i henhold til artikel 35, stk. 4

d) i overensstemmelse med følgende gennemsigtige kriterier at fastsætte eller godkende:

i) størrelsen og varigheden af den særlige afgift og den finansielle overførsel eller deres metoder eller begge dele

ii) værdien af de overførte aktiver og allokeringen af de eventuelle tab eller gevinster, der måtte opstå som følge heraf og

iii) fordelingen af bidrag til den særlige afgift

e) at sørge for, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører, og i givet fald systemejere, samt brintnetoperatører, naturgas- og brintvirksomheder og andre markedsdeltagere overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og forordning (EU) 2024/1789, netreglerne og de retningslinjer, som er vedtaget i medfør af artikel 70, 71 og 72 i forordning (EU) 2024/1789, forordning (EU) 2017/1938 og anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold, tillige med ACER's afgørelser

f) i tæt samarbejde med de øvrige regulerende myndigheder at sikre, at ENTSO for gas, den europæiske enhed for distributionssystemoperatører (»EU DSO-enheden«), der er oprettet i overensstemmelse med artikel 52 og 57 i forordning (EU) 2019/943, og det europæiske net af netoperatører for brint (»ENNOH«), der er oprettet i overensstemmelse med artikel 57 i forordning (EU) 2024/1789, opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og forordning (EU) 2024/1789 de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 70-74 i forordning (EU) 2024/1789 og anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold, samt ACER's afgørelser, og i fællesskab at afdække ENTSO for gas', EU DSO-enhedens og ENNOH's manglende overholdelse af deres respektive forpligtelser, hvis de regulerende myndigheder ikke har været i stand til at nå til enighed inden for en frist på fire måneder efter indledningen af konsultationerne med henblik på i fællesskab at afdække manglende overholdelse, forelægges sagen for ACER til afgørelse i henhold til artikel 6, stk. 10, i forordning (EU) 2019/942

g) at overvåge transmissionssystemoperatørers og, hvis det er relevant, distributionssystemoperatørers udvikling af gaskvaliteter og gaskvalitetsstyringen, herunder overvågning af omkostningsudviklingen i forbindelse med systemoperatørernes styring af gaskvaliteten og udviklingen i forbindelse med naturgaslagersystemoperatørernes og LNG-facilitetoperatørernes iblanding og separation af brint i naturgassystemet, og, hvor en medlemsstat har bemyndiget en anden kompetent myndighed til at indsamle disse oplysninger, deler den pågældende kompetente myndighed disse oplysninger med den regulerende myndighed

h) at overvåge brintnetoperatørers udvikling af brintkvaliteten og brintkvalitetsstyringen, hvis det er relevant, jf. artikel 50, herunder overvågning af omkostningsudviklingen i forbindelse med styringen af brintkvalitet

i) at tage hensyn til gennemgangen og vurderingen af de planer for udvikling af brinttransportinfrastrukturen, som brintnetoperatørerne har forelagt i henhold til dette direktivs artikel 55 og 56, når den godkender de særlige afgifter, jf. artikel 5 i forordning (EU) 2024/1789

j) at samarbejde om grænseoverskridende forhold med den regulerende myndighed eller de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater og med ACER, nærmere bestemt via deltagelsen i arbejdet i repræsentantskabet for ACER i medfør af artikel 21 i forordning (EU) 2019/942. Med hensyn til infrastruktur til og fra et tredjeland kan den regulerende myndighed i den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende, samarbejde med de relevante myndigheder i tredjelandet, herunder myndighederne i energifællesskabets kontraherende parter, efter at have hørt de regulerende myndigheder i de øvrige berørte medlemsstater med henblik på at sikre, at nævnte direktiv anvendes ensartet på medlemsstaternes område for så vidt angår den pågældende infrastruktur

k) at overholde og gennemføre relevante retligt bindende afgørelser fra ACER og Kommissionen

l) at aflægge årsrapport om sin virksomhed og varetagelsen af sine opgaver over for de relevante myndigheder i medlemsstaterne, ACER og Kommissionen, der skal omfatte de skridt der er taget, og hvilke resultater der er opnået for hver af de opgaver, der er anført i denne artikel

m) at sikre, at der ikke forekommer krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions-, brinttransport-, naturgas- og brintoplagrings-, LNG- og brintterminal- og naturgas- og brintforsyningsrelaterede aktiviteter, jf. dog artikel 5, stk. 2, i forordning (EU) 2024/1789;

n) at overvåge transmissionssystemoperatørernes og brinttransmissionsnetoperatørernes investeringsplaner, vurdere i sin årsrapport transmissionssystemoperatørernes og brinttransmissionsnetoperatørernes investeringsplaner med hensyn til deres forenelighed med EU-dækkende netudviklingsplaner, jf. artikel 32 og 60 i forordning (EU) 2024/1789; og medtage anbefalinger til at ændre disse investeringsplaner

o) at overvåge, at reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed overholdes, evaluere de hidtidige præstationer for netsikkerhed samt fastsætte eller godkende standarderne for og kravene til service- og forsyningskvalitet eller bidrage til dette sammen med andre kompetente myndigheder

p) at overvåge graden af gennemsigtighed, herunder engrospriser, og sikre, at naturgas- og brintvirksomhederne opfylder deres gennemsigtighedsforpligtelser

q) at overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på naturgas- og brintbørser, husholdningskundepriser, herunder forudbetalingssystemer, tilbuddenes gennemsigtighed, prisstigninger og indvirkningen heraf på engros- og forbrugerpriser, forholdet mellem husholdningspriserne og engrospriserne, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, afgifter for og udførelse af vedligeholdelsestjenester, klager fra husholdningskunder samt enhver forvridning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og gøre de relevante konkurrencemyndigheder opmærksomme på relevante sager, navnlig med hensyn til sårbare kunder og kunder, der er berørt af energifattigdom

r) at overvåge forekomsten af restriktiv kontraktpraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre store ikkehusholdningskunder i at indgå kontrakt med mere end en enkelt leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det, og i påkommende tilfælde underrette de nationale konkurrencemyndigheder om en sådan praksis

s) at respektere kontraktfrihed, hvad angår langtidskontrakter, såfremt de overholder EU-retten, er i overensstemmelse med Unionens politikker og bidrager til opfyldelsen af dekarboniseringsmålene, forudsat at der ikke indgås langsigtede forsyningskontrakter for fossil gas med uformindsket kulstofudledning med en varighed, der udløber efter den 31. december 2049

t) at overvåge den tid, det tager naturgastransmissions- og naturgasdistributionssystemoperatørerne eller brintnetoperatørerne at foretage tilkoblinger og reparationer, herunder ansøgninger om nettilslutning fra biomethanproduktionsanlæg

u) at overvåge og gennemgå betingelserne for adgang til naturgasoplagring, linepack og andre hjælpefunktioner som anført i artikel 33 eller 37, med undtagelse af, hvis ordningen for adgang til naturgasoplagring fastlægges i henhold til artikel 33, stk. 3, gennemgang af tariffer

v) sammen med andre relevante myndigheder at medvirke til at sikre, at forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, herunder de i bilag I fastsatte, er effektive og håndhæves, og især vurdere eksistensen af hindringer for, at kunderne kan udøve deres rettigheder såsom skift, opsigelse af kontrakter og adgang til udenretlige tvistbilæggelsesordninger

w) at offentliggøre henstillinger vedrørende forsyningsprisernes overensstemmelse med artikel 7 mindst en gang om året og, hvor det er relevant, at fremsende disse til konkurrencemyndighederne

x) at sikre ikkediskriminerende adgang til kundernes forbrugsdata, forelægge til frivillig brug en let forståelig standardiseret opstilling på nationalt plan af forbrugsdataene og hurtig adgang for alle kunder til disse data i henhold til artikel 23 og 24

y) at overvåge gennemførelsen af regler for de opgaver og forpligtelser, der påhviler transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, brintnetoperatører, forsyningsvirksomheder, kunder og andre markedsdeltagere, jf. forordning (EU) 2024/1789

z) at overvåge, om kriterierne for, om en naturgaslagerfacilitet henhører under artikel 33, stk. 3, eller stk. 4, anvendes korrekt,

aa) at overvåge gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, jf. artikel 83

bb) at bidrage til at sikre, at procedurerne for udveksling af oplysninger er forenelige med de vigtigste markedsprocesser på regionalt plan

cc) at gennemføre de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 70-74 i forordning (EU) 2024/1789, gennem nationale foranstaltninger eller, såfremt det kræves, koordinerede regionale eller EU-dækkende foranstaltninger

dd) at sikre en åben, gennemsigtig, effektiv og inklusiv proces for udarbejdelse af den nationale tiårige netudviklingsplan i tråd med kravene i artikel 55, af udviklingsplanen for brintdistributionsnettet i tråd med kravene i artikel 56 og, hvor det er relevant, af netdekommissioneringsplanen i tråd med kravene i artikel 57

ee) godkende og ændre netudviklingsplanerne omhandlet i artikel 55 og, hvor det er relevant, artikel 57

ff) at undersøge og, hvor det er relevant, kræve ændringer i udviklingsplanen for brintdistributionsnettet som omhandlet i artikel 56, stk. 4, hvor medlemsstaten har fastsat bestemmelse om en sådan opgave i henhold til nævnte artikels stk. 6

gg) at udarbejde retningslinjer som omhandlet i artikel 57, stk. 6, med kriterier og metoder for en strukturel tilgang til dekommissionering af dele af naturgasdistributionsnettet under hensyntagen til omkostningerne ved dekommissionering og det specifikke tilfælde med de aktiver, der måtte kræve dekommissionering inden afslutningen på deres oprindeligt forventede livscyklus, og vejledning med hensyn til fastsættelse af tariffer i sådanne tilfælde

hh) at overvåge tilgængeligheden af sammenligningswebsteder, herunder sammenligningsværktøjer, der opfylder kriterierne i artikel 14

ii) at overvåge fjernelsen af uberettigede hindringer og restriktioner for udviklingen af forbrug af egenproduceret vedvarende naturgas

jj) at udføre eventuelle andre opgaver, der pålægges den regulerende myndighed i henhold til dette direktiv og forordning (EU) 2024/1789.

2. De i stk. 1 omhandlede overvågningsopgaver kan udføres af andre myndigheder end den regulerende myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat dette. I så fald stilles resultaterne af denne overvågning hurtigst muligt til rådighed for den regulerende myndighed.

Den regulerende myndighed hører, i det omfang det er relevant, og i overensstemmelse med principperne om bedre regulering, naturgastransmissionssystem- og brintnetoperatørerne og arbejder i givet fald tæt sammen med andre relevante nationale myndigheder under udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i stk. 1, under iagttagelse af disses uafhængighed, og uden at det berører deres egne specifikke kompetencer.

Godkendelser, der er udstedt af en regulerende myndighed eller ACER i henhold til dette direktiv, berører ikke den regulerende myndigheds fremtidige brug i behørigt begrundede tilfælde af sine beføjelser i henhold til denne artikel eller eventuelle sanktioner fra andre relevante myndigheders eller fra Kommissionens side.

3. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig brinttransmissionsnetoperatør i medfør af artikel 61 eller artikel 68, varetager den regulerende myndighed, foruden de opgaver den er pålagt i henhold til denne artikels stk. 1, følgende opgaver:

a) den overvåger, at transmissionssystemejeren og den uafhængige systemoperatør samt brinttransmissionsnetejeren og den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør overholder deres forpligtelser efter dette direktiv, og pålægger sanktioner for manglende overholdelse af deres forpligtelser i henhold til stk. 4, litra d)

b) den overvåger forbindelserne og kommunikationen mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren eller mellem brinttransmissionsnetejeren og den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør med det formål at sikre, at den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør overholder sine forpligtelser, og skal navnlig godkende kontrakter og fungere som mæglingsmyndighed mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren eller mellem brinttransmissionsnetejeren og den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør i tilfælde af klager forelagt af en af disse parter i henhold til stk. 11

c) for den første tiårige netudviklingsplan godkender den investeringsplanlægningen og den flerårige netudviklingsplan, som den uafhængige systemoperatør forelægger årligt, jf. dog proceduren i artikel 61, stk. 2, litra c), eller den uafhængige brinttransmissionsnetoperatør

d) den sikrer, at de tariffer for adgang til nettet, som den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige brintnetoperatør opkræver, indbefatter aflønning til netejeren eller netejerne, som giver et tilstrækkeligt afkast på netaktiverne og eventuelle nye investeringer i dem, forudsat at de hviler på et økonomisk og effektivt grundlag

e) den har beføjelse til at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i transmissionssystemejerens og den uafhængige systemoperatørs eller brinttransmissionsnetejerens og den uafhængige brinttransmissionsnetoperatørs lokaler.

4. Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre opgaverne i stk. 1, 3 og 6 hurtigt og effektivt. Med dette formål for øje skal den regulerende myndighed mindst have beføjelse til:

a) at træffe afgørelser, der er bindende for naturgas- og brintvirksomheder

b) at foretage undersøgelser af, hvordan markederne for naturgas og brint fungerer, og fastlægge og pålægge foranstaltninger, der er forholdsmæssige og nødvendige for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markederne for naturgas og brint fungerer, og, hvor det er relevant, at samarbejde med den nationale konkurrencemyndighed og reguleringsmyndigheder for finansmarkederne eller Kommissionen om foretagelse af en undersøgelse vedrørende konkurrencelovgivningen

c) at kræve oplysninger fra naturgas- og brintvirksomheder, der er relevante for udførelsen af dens opgaver, herunder begrundelser for eventuelle afslag på tredjepartsadgang, og oplysninger om foranstaltninger, der er nødvendige for at styrke nettet

d) at pålægge naturgas- og brintvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv eller retligt bindende afgørelser truffet af den regulerende myndighed eller ACER, sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller at foreslå en kompetent domstol at pålægge sådanne sanktioner, herunder beføjelse til at pålægge eller til at foreslå at pålægge sanktioner på op til 10 % af transmissionssystemoperatørens eller brintnetoperatørens årlige omsætning eller på op til 10 % af den vertikalt integrerede virksomheds årlige omsætning, alt efter tilfældet, på transmissionssystemoperatøren, brintnetoperatøren eller den vertikalt integrerede virksomhed, hvis deres respektive forpligtelser i henhold til dette direktiv ikke overholdes

e) at udføre passende undersøgelser og udstede relevante instrukser med henblik på tvistbilæggelse i henhold til stk. 11 og 12.

5. Den regulerende myndighed, der er beliggende i den medlemsstat, hvor ENTSO for gas, ENNOH eller EU DSO-enheden har hjemsted, har beføjelse til at pålægge sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, over for enheder, hvis de ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, forordning (EU) 2024/1789 eller enhver anden relevant retligt bindende afgørelse truffet af den regulerende myndighed eller ACER, eller til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner.

6. Når der er udpeget en uafhængig transmissionsoperatør eller en integreret brinttransmissionsnetoperatør i medfør af kapitel IX, afdeling 3, tillægges den regulerende myndighed, foruden de opgaver og beføjelser den er tillagt i henhold til denne artikels stk. 1 og 4, mindst følgende opgaver og beføjelser:

a) at pålægge sanktioner i henhold til stk. 4, litra d), for diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed

b) at overvåge kommunikationer mellem transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør og den vertikalt integrerede virksomhed for at sikre, at transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør overholder sine forpligtelser

c) at fungere som tvistbilæggelsesmyndighed mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør i tilfælde af klager forelagt i henhold til stk. 11

d) at overvåge kommercielle og finansielle relationer, herunder lån mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør

e) at godkende alle kommercielle og finansielle aftaler mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør under forudsætning af, at de opfylder markedsbetingelserne

f) at anmode om en begrundelse fra den vertikalt integrerede virksomhed, når den notificeres af den overvågningsansvarlige i overensstemmelse med artikel 67, stk. 4, idet den navnlig skal indeholde bevis for fraværet af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed

g) at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i den vertikalt integrerede virksomhed og hos transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør

h) at overdrage alle eller specifikke opgaver hos transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brinttransmissionsnetoperatør til en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig brinttransmissionsnetoperatør, der udpeges i overensstemmelse med artikel 68, i tilfælde af et vedholdende brud på transmissionssystemoperatørens eller den integrerede brintnetoperatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, navnlig i forbindelse med gentagne tilfælde af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed.

7. De regulerende myndigheder har ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:

a) tilkobling og adgang til nationale naturgasnet, herunder transmissions- og distributionstariffer, samt vilkår, betingelser og tariffer for adgang til LNG-faciliteter, idet. tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene og LNG-faciliteterne kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes og LNG-faciliteternes levedygtighed

b) tilkobling og adgang til nationale brintnet, herunder brintnettariffer, hvis dette er relevant, samt vilkår og betingelser og tariffer for adgang til brintlagre og brintterminaler

c) tilvejebringelse af balanceringsydelser, der skal leveres på den mest økonomiske måde, for at give passende incitamenter til netbrugere, så de kan balancere deres input og resultater på en rimelig og ikkediskriminerende måde og være baseret på objektive kriterier

d) godkendelse og overvågning af særlige afgifter i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2024/1789;

e) adgang til grænseoverskridende infrastrukturer, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

8. De i stk. 7 nævnte metoder eller vilkår og betingelser offentliggøres.

9. Når de regulerende myndigheder fastsætter eller godkender tarifferne eller metoderne og balanceringsydelserne, der er omhandlet i stk. 7, sørger de for, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne og, uden at det berører en medlemsstats afgørelse i henhold til artikel 35, stk. 4, brintnetoperatørerne får passende incitamenter på både kort og lang sigt til at øge effektiviteten, fremme integrationen af markederne og forsyningssikkerheden og støtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter.

10. De regulerende myndigheder overvåger håndteringen af kapacitetsbegrænsninger i de nationale transmissionsnet og brinttransmissionsnet, herunder i sammenkoblingslinjer og brintsammenkoblingslinjer, og gennemførelsen af reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Transmissionssystemoperatører, brinttransmissionsnetoperatører eller markedsoperatører indsender med henblik på dette deres regler for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, herunder kapacitetsfordeling, til de regulerende myndigheder. Regulerende myndigheder kan anmode om ændringer af disse regler.

Artikel 79

Afgørelser og klager

1. De regulerende myndigheder har beføjelse til at kræve, at transmissions-, naturgasoplagrings-, LNG- og distributionssystemoperatørerne for naturgas samt brintlager- og terminaloperatørerne og brintnetoperatørerne om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, herunder tariffer og metoder, som er omhandlet i denne artikel, for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikkediskriminerende måde. Hvis ordningen for adgang til naturgasoplagring fastlægges i henhold til artikel 33, stk. 3, omfatter denne opgave ikke ændring af tariffer. Hvis ordningen for adgang til brintnet, brintfaciliteter eller brintlagring er baseret på forhandlet tredjepartsadgang i henhold til artikel 35, stk. 4, artikel 36, stk. 1, eller artikel 37, stk. 2, omfatter denne opgave ikke ændring af tariffer. I tilfælde af forsinkelser ved fastsættelsen af naturgastransmissions- og distributionstariffer og, hvis det er relevant, brintnettariffer, har de regulerende myndigheder beføjelse til at fastsætte eller godkende midlertidige transmissions- og distributionstariffer eller -metoder samt brintnettariffer og tilknyttede metoder og til at træffe afgørelse om passende kompensationsforanstaltninger, hvis de endelige tariffer eller metoder afviger fra disse midlertidige tariffer eller metoder.

2. Enhver part, der ønsker at klage over en naturgastransmissions-, naturgasoplagrings-, LNG- eller distributionssystemoperatør eller en brintnet-, -oplagrings- eller terminaloperatør i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

3. Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til denne artikel eller, når den regulerende myndighed har høringspligt, over forslag til tariffer eller metoder, kan to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort – eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne – indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

4. Medlemsstaterne udarbejder passende og effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese TEUF's bestemmelser, særlig artikel 102.

5. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.

6. Indbringelse af en klage, jf. stk. 2 og 3, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til EU-retten eller national ret.

7. De regulerende myndigheder skal fuldt ud begrunde deres afgørelser med henblik på domstolskontrol. Afgørelserne skal gøres offentligt tilgængelige, samtidig med at de forretningsmæssigt følsomme oplysninger behandles fortroligt.

8. Medlemsstaterne sørger for, at der på nationalt plan findes passende mekanismer, inden for hvilke en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret ved et organ, der er uafhængigt af de berørte parter og af enhver regering.

Artikel 80

Regionalt samarbejde mellem regulerende myndigheder om forhold på tværs af grænserne

1. De regulerende myndigheder samarbejder tæt og rådfører sig med hinanden, navnlig inden for rammerne af ACER, samt giver hinanden og ACER alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver efter dette direktiv. Hvad de udvekslede oplysninger angår, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed, som den afgivende myndighed er forpligtet til at sikre.

2. De regulerende myndigheder samarbejder mindst på regionalt plan om at:

a) fremme indførelsen af operationelle ordninger, der kan muliggøre en optimal forvaltning af nettet, fremme fælles naturgas- og brintbørser og fordelingen af grænseoverskridende kapacitet og muliggøre et tilstrækkeligt niveau af sammenkoblingskapacitet, herunder gennem ny sammenkobling, i regionen og mellem regioner, med henblik på at skabe mulighed for udvikling af effektiv konkurrence og forbedring af forsyningssikkerheden uden at forskelsbehandle forsyningsselskaberne i de forskellige medlemsstater

b) koordinere udviklingen af alle netregler for de relevante transmissionssystemoperatører, brintnetoperatører og andre markedsdeltagere

c) koordinere udviklingen af reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

d) sikre, at retlige enheder, som varetager transmissionsoperatørers og netoperatørers opgaver på tværs af landegrænser eller på regionalt niveau, overholder reguleringen.

3. De regulerende myndigheder har ret til at indgå samarbejdsaftaler med hinanden for at fremme et reguleringsmæssigt samarbejde.

4. De i stk. 2 nævnte foranstaltninger gennemføres i relevant omfang i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, og uden at det berører disses specifikke kompetencer.

5. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 for at supplere dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer for omfanget af regulerende myndigheders pligt til at samarbejde indbyrdes og med ACER.

6. De regulerende myndigheder eller, hvis det er hensigtsmæssigt, andre kompetente myndigheder kan høre og samarbejde med de relevante myndigheder i tredjelande, herunder energifællesskabets kontraherende parter, med hensyn til drift af naturgas- og brintinfrastruktur til og fra tredjelande med henblik på at sikre, at dette direktiv anvendes ensartet på en medlemsstats område og søterritorium for så vidt angår den berørte infrastruktur.

Artikel 81

Overholdelse af netreglerne og retningslinjerne

1. Enhver regulerende myndighed og Kommissionen kan anmode ACER om en udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndighed er i overensstemmelse med de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i dette direktiv eller i forordning (EU) 2024/1789.

2. ACER forelægger senest tre måneder efter modtagelsen af anmodningen sin udtalelse over for den anmodende part (den regulerende myndighed eller Kommissionen) og over for den regulerende myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse.

3. Hvis den regulerende myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke efterkommer ACER's udtalelse inden for fire måneder efter modtagelsen af udtalelsen, underretter ACER Kommissionen herom.

4. Enhver regulerende myndighed, der mener, at en afgørelse, der er relevant for grænseoverskridende handel og truffet af en anden regulerende myndighed, ikke følger de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) 2024/1789, kan underrette Kommissionen derom senest to måneder efter datoen for den pågældende afgørelse.

5. Finder Kommissionen inden for to måneder efter at være blevet underrettet af ACER, jf. stk. 3, eller af en regulerende myndighed, jf. stk. 4, eller på eget initiativ inden for tre måneder fra datoen for afgørelsen, at en afgørelse truffet af en regulerende myndighed giver anledning til alvorlig tvivl om, hvorvidt den er forenelig med de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) 2024/1789, kan Kommissionen beslutte at undersøge sagen nærmere. I så fald anmoder Kommissionen den regulerende myndighed og parterne i den sag, som den regulerende myndighed behandler, om at forelægge deres bemærkninger.

6. Hvis Kommissionen træffer afgørelse om at undersøge sagen i overensstemmelse med stk. 5, træffer den højst fire måneder senere endelig afgørelse om:

a) ikke at gøre indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse, eller

b) at kræve, at den regulerende myndighed trækker sin afgørelse tilbage med den begrundelse, at netreglerne og retningslinjerne ikke er blevet fulgt.

7. Hvis Kommissionen ikke har truffet afgørelse om at undersøge sagen nærmere eller ikke har truffet afgørelse inden for tidsfristerne i stk. 5 og stk. 6, anses den for ikke at have gjort indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

8. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at trække sin afgørelse tilbage inden for højst to måneder og underretter Kommissionen herom.

9. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 for at supplere dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af nærværende artikel.

Artikel 82

Journalføring

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at forsyningsvirksomheder sørger for, at de relevante data om alle transaktioner vedrørende naturgas- og brintforsyningskontrakter og naturgas- og brintderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører, naturgasoplagrings- og LNG-operatører såvel som brintnet-, lager- og terminaloperatører i mindst fem år er til rådighed for de nationale myndigheder, herunder den regulerende myndighed, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen, med henblik på opfyldelsen af deres opgaver.

2. Disse data omfatter nærmere oplysninger om de relevante transaktioner, såsom varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde såvel som nærmere detaljer om alle uafregnede naturgas- og brintforsyningskontrakter og naturgas- og brintderivater.

3. Den regulerende myndighed kan træffe afgørelse om at stille dele af disse oplysninger til rådighed for markedsdeltagerne, forudsat at forretningsmæssigt følsomme oplysninger om individuelle markedsdeltagere eller individuelle transaktioner ikke videregives. Dette stykke finder ikke anvendelse på oplysninger om finansielle instrumenter omfattet af direktiv 2014/65/EU.

4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90 for at supplere dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer, der fastlægger metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares.

5. Hvad angår forsyningsvirksomheders transaktioner vedrørende naturgas- og brintderivater med engroskunder og naturgastransmissionssystemoperatører, naturgasoplagrings- og LNG-operatører såvel som brintnet-, lager- og terminaloperatører, finder denne artikel først anvendelse, når Kommissionen har vedtaget de retningslinjer, der er nævnt i stk. 4.

6. Med denne artikel indføres der ikke yderligere forpligtelser for foretagender omfattet af direktiv 2014/65/EU over for de i denne artikels stk. 1 nævnte myndigheder.

7. Skal de i denne artikels stk. 1 nævnte myndigheder have adgang til data, der opbevares af foretagender omfattet af direktiv 2014/65/EU, giver de efter nævnte direktiv kompetente myndigheder dem de ønskede data.

KAPITEL XI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 83

Beskyttelsesforanstaltninger

Opstår der en pludselig krise på energimarkedet, eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller for systemets integritet, kan en medlemsstat træffe de foranstaltninger, der er fastsat i den nationale nødplan og, hvis det er relevant, erklære et af kriseniveauerne i henhold til artikel 11 i forordning (EU) 2017/1938.

Artikel 84

Ensartede vilkår

1. Foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe i medfør af dette direktiv for at sikre ensartede vilkår, skal være forenelige med TEUF, særlig artikel 36, og anden EU-ret.

2. Foranstaltningerne i stk. 1 skal være forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige. Disse foranstaltninger må først iværksættes, når Kommissionen er blevet underrettet og har givet sin godkendelse.

3. Kommissionen træffer afgørelse vedrørende meddelelsen i stk. 2 senest to måneder efter datoen for modtagelsen af meddelelsen. Fristen løber fra dagen efter modtagelsen af samtlige oplysninger. Træffer Kommissionen ikke afgørelse inden for denne tomånedersfrist, anses den for ikke at have rejst indsigelser mod de meddelte foranstaltninger.

Artikel 85

Tekniske aftaler om drift af naturgas- og brintrørledninger med tredjelande

Dette direktiv berører ikke transmissionssystemoperatørers, brintnetoperatørers eller andre økonomiske aktørers mulighed for at opretholde eller indgå tekniske aftaler om spørgsmål vedrørende drift af rørledninger mellem en medlemsstat og et tredjeland, for så vidt disse aftaler er forenelige med EU-retten og relevante afgørelser truffet af de regulerende myndigheder i de berørte medlemsstater. De regulerende myndigheder i de berørte medlemsstater underrettes om sådanne aftaler.

Artikel 86

Undtagelser for naturgassystemet

1. Medlemsstater, som ikke er direkte tilsluttet en anden medlemsstats sammenkoblede system, kan fravige artikel 3, 8, 34, 60 eller artikel 31, stk. 1. En sådan undtagelse udløber fra det tidspunkt, hvor den første sammenkoblingslinje til den pågældende medlemsstat er fuldført. Alle sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

2. Medlemsstaterne kan ansøge Kommissionen om undtagelser fra anvendelsen af artikel 3, 8, 60 eller 31 på regioner i den yderste periferi som omhandlet i artikel 349 i TEUF eller på andre geografisk isolerede områder. En sådan undtagelse udløber fra det tidspunkt, hvor en forbindelse fra regionen eller området til en medlemsstat med et sammenkoblet system er fuldført.

3. Luxembourg kan fravige artikel 60. Alle sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

4. Kommissionen underretter medlemsstaterne om ansøgninger om undtagelser i henhold til stk. 2, inden den træffer afgørelse, idet den tager hensyn til begrundede anmodninger om en fortrolig behandling af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

5. Undtagelser, der indrømmes af Kommissionen i henhold til stk. 2, skal være tidsbegrænsede og underlagt betingelser, der tager sigte på at øge konkurrencen i og integrationen af det indre marked og sikre, at undtagelserne ikke hindrer overgangen til vedvarende energi eller anvendelsen af princippet om energieffektivitet først.

6. Undtagelser indrømmet i henhold til direktiv 2009/73/EF uden en udløbsdato eller uden en fastsat anvendelsesperiode udløber den 31. december 2025. Medlemsstater, der den 4. august 2024 stadig er omfattet af sådanne undtagelser, kan beslutte at anvende en ny undtagelse i henhold til denne artikels stk. 1 eller 7, eller de kan ansøge Kommissionen om en ny undtagelse i henhold til denne artikels stk. 2.

7. Medlemsstater, der modtager den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning efter den4. august 2024, kan fravige fra artikel 3, stk. 1-4, artikel 4, stk. 1, artikel 8, artikel 31, stk. 1, artikel 32, stk. 1, artikel 34, artikel 39, stk. 1-5, artikel 43, artikel 44, stk. 6, og artikel 46, 60, 61 og 75. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen. Undtagelsen udløber 10 år efter modtagelse af første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning.

8. Meddelelser om undtagelser indrømmet af medlemsstaterne i henhold til stk. 1, 3 og 7 og Kommissionens afgørelser om indrømmelse af undtagelser i henhold til stk. 2, 5 og 6 offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 87

Brintnet i isolerede regioner

1. Medlemsstaterne kan indrømme undtagelser fra anvendelsen af artikel 46, 68 eller 71 på brintnet, der er beliggende i regionerne i den yderste periferi, jf. artikel 349 i TEUF, og i isolerede regioner med følgende NUTS 2- og NUTS 3-koder i den fælles nomenklatur for statistiske regionale enheder (NUTS), der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ([52]):

i) Cypern (NUTS 2 CY00)

ii) Kainuu (NUTS 3 FI1D8)

iii) Lapland (NUTS 3 FI1D7)

iv) Malta (NUTS 2 MT00)

v) Norra Österbotten (NUTS 3 FI1D9)

vi) Övre Norrland (NUTS 2 SE33)

2. Enhver undtagelse, der indrømmes i henhold til stk. 1, offentliggøres og meddeles Kommissionen.

3. Undtagelser, der indrømmes i henhold til stk. 1, udløber 15 år efter den dato, hvor de indrømmes, og under alle omstændigheder senest den 31. december 2044. Sådanne undtagelser kan ikke forlænges. Medlemsstaterne trækker en undtagelse, der er indrømmet i henhold til stk. 1, tilbage, hvis et brintnet, der er omfattet af en sådan undtagelse, udvides ud over den isolerede region eller bliver tilsluttet brintnet, der er beliggende uden for regionerne.

4. Hvert syvende år fra datoen for indrømmelse af en undtagelse i henhold til stk. 1 eller efter begrundet anmodning fra Kommissionen offentliggør den regulerende myndighed i den medlemsstat, der har indrømmet undtagelsen, en vurdering af undtagelsens indvirkning på konkurrencen, infrastrukturudviklingen og markedets funktion. Hvis den regulerende myndighed efter en sådan vurdering konkluderer, at den fortsatte anvendelse af undtagelsen vil indebære en risiko for, at konkurrencen hæmmes, eller den effektive ibrugtagning af brintinfrastruktur eller udviklingen af markedet for brint i medlemsstaten eller Unionen påvirkes negativt, trækker medlemsstaten undtagelsen tilbage.

Artikel 88

Undtagelser vedrørende naturgastransmissionslinjer til og fra tredjelande

1. Hvad angår naturgastransmissionslinjer mellem en medlemsstat og et tredjeland færdiggjort før den 23. maj 2019, kan den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt for en sådan transmissionslinje med medlemsstaternes net er beliggende, beslutte at fravige artikel 31, 60, 71 og 72 samt artikel 78, stk. 7 og 9, og artikel 79, stk. 1, for de dele af en sådan naturgastransmissionslinje, der er beliggende på dens område og søterritorium, af objektive grunde såsom at muliggøre genindvinding af den foretagne investering eller af hensyn til forsyningssikkerheden, forudsat at undtagelsen ikke er til skade for konkurrencen på det indre marked for naturgas eller for, at dette fungerer effektivt, eller for forsyningssikkerheden i Unionen.

Undtagelsen skal være tidsbegrænset til op til 20 år på grundlag af en objektiv begrundelse, som kan fornyes, hvis det er berettiget, og kan være underlagt betingelser, som bidrager til at opfylde betingelserne i første afsnit.

Sådanne undtagelser finder ikke anvendelse på transmissionslinjer mellem en medlemsstat og et tredjeland, som er forpligtet til at gennemføre dette direktiv, og som har gennemført dette direktiv i sin retsorden i henhold til en aftale, der er indgået med Unionen.

2. Hvis den pågældende transmissionslinje er beliggende på mere end én medlemsstats område, er det medlemsstaten på det område, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal indrømmes en undtagelse for transmissionslinjen, efter at have hørt alle berørte medlemsstater.

([52]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

Kommissionen kan på de berørte medlemsstaters anmodning beslutte at optræde som observatør i høringen mellem den medlemsstat, på hvis område det første sammenkoblingspunkt er beliggende, og tredjelandet vedrørende ensartet anvendelse af dette direktiv på den medlemsstats område og søterritorium, hvor det første sammenkoblingspunkt er beliggende, herunder om indrømmelse af undtagelser for sådanne transmissionslinjer.

3. Afgørelser i henhold til stk. 1 og 2 vedtages senest den 24. maj 2020. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om eventuelle sådanne afgørelser og offentliggør dem.

4. Senest den 5. august 2026 forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om undtagelser, der er indrømmet i henhold til denne artikel. Rapporten skal navnlig vurdere sådanne undtagelsers indvirkning på den effektive funktion af det indre marked for naturgas samt på energiforsyningssikkerheden og Unionens og medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser.

Artikel 89

Bemyndigelsesprocedure

1. Uden at det berører andre forpligtelser i henhold til EU-retten og kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, kan eksisterende aftaler mellem en medlemsstat og et tredjeland om drift af en transmissionslinje eller et opstrømsrørledningsnet forblive i kraft, indtil en efterfølgende aftale mellem Unionen og det samme tredjeland træder i kraft, eller indtil proceduren, der er fastsat i stk. 2-15, finder anvendelse.

2. Uden at det berører kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, giver en medlemsstat skriftligt Kommissionen meddelelse herom, hvis den agter at indlede forhandlinger med et tredjeland med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland om drift af en transmissionslinje eller en brintsammenkoblingslinje med et tredjeland for så vidt angår spørgsmål, som helt eller delvis falder ind under anvendelsesområdet for dette direktiv eller forordning (EU) 2024/1789.

En sådan meddelelse skal omfatte den relevante dokumentation og en angivelse af de bestemmelser, der skal tages op under forhandlingerne eller genforhandles, forhandlingernes mål og eventuelle andre relevante oplysninger og fremsendes til Kommissionen mindst fem måneder inden den påtænkte indledning af forhandlinger.

3. I forlængelse af enhver meddelelse i henhold til stk. 2 bemyndiger Kommissionen den berørte medlemsstat til at indlede formelle forhandlinger med et tredjeland for den del, der kan berøre Unionens fælles regler, medmindre den finder, at indledning af sådanne forhandlinger vil:

a) være i strid med EU-retten på anden vis end den uforenelighed, der skyldes kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne

b) være til skade for funktionen af de indre markeder for naturgas eller brint, konkurrencen eller forsyningssikkerheden i en medlemsstat eller i Unionen under hensyntagen til princippet om solidaritet mellem medlemsstaterne i henhold til artikel 194, stk. 1, i TEUF

c) undergrave målene for Unionens igangværende forhandlinger med et tredjeland om internationale aftaler

d) være diskriminerende.

4. Når Kommissionen foretager vurderingen i henhold til stk. 3, tager den hensyn til, om den påtænkte aftale vedrører en transmissionslinje eller en opstrømsrørledning, som bidrager til diversificering af naturgasforsyninger og -leverandører gennem nye naturgaskilder.

5. Kommissionen vedtager inden for 90 dage efter modtagelsen af den meddelelse, der er omhandlet i stk. 2, en afgørelse om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland. Hvis der er behov for yderligere oplysninger for at vedtage en afgørelse, løber perioden på 90 dage fra datoen for modtagelsen af sådanne yderligere oplysninger.

6. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger om at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland, underretter den berørte medlemsstat herom og giver en begrundelse herfor.

7. Afgørelser om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland vedtages ved hjælp af gennemførelsesretsakter efter proceduren i artikel 90, stk. 2.

8. Kommissionen kan yde vejledning og kan anmode om medtagelse af særlige bestemmelser i den foreslåede aftale for at sikre forenelighed med EU-retten i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/684 ([53]).

9. Kommissionen holdes underrettet om fremskridtene i og resultaterne af forhandlingerne om at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale hele vejen gennem sådanne forhandlingers forskellige faser og kan anmode om at deltage i sådanne forhandlinger mellem medlemsstaten og tredjelandet i overensstemmelse med afgørelse (EU) 2017/684.

10. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet om de afgørelser, der vedtages i henhold til stk. 5.

11. Inden en aftale med et tredjeland undertegnes, underretter den pågældende medlemsstat Kommissionen om resultatet af forhandlingerne og fremsender teksten til den forhandlede aftale til Kommissionen.

12. Kommissionen vurderer efter modtagelsen af meddelelsen i henhold til stk. 11 den forhandlede aftale i henhold til stk. 3. Finder Kommissionen, at forhandlingerne har ført til en aftale, som overholder stk. 3, bemyndiger den medlemsstaten til at undertegne og indgå aftalen.

13. Kommissionen vedtager inden for 90 dage efter modtagelsen af den anmodning, der er omhandlet i stk. 11, en afgørelse om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til medlemsstaten til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland. Hvis der er behov for yderligere oplysninger for at vedtage en afgørelse, løber perioden på 90 dage fra datoen for modtagelsen af sådanne yderligere oplysninger.

14. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om bemyndigelse til en medlemsstat til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland i henhold til stk. 13, underretter den berørte medlemsstat Kommissionen om aftalens indgåelse og ikrafttræden og om eventuelle efterfølgende ændringer i aftalens status.

15. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland i henhold til stk. 13, underretter den den pågældende medlemsstat herom og giver en begrundelse herfor.

Artikel 90

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 9, 62, 72, 80, 81 og 82, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 4. august 2024.

3. Den i artikel 9, 62, 72, 80, 81 og 82 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.

([53]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/684 af 5. april 2017 om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler og ikkebindende instrumenter mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet og om ophævelse af afgørelse nr. 994/2012/EU (EUT L 99 af 12.4.2017, s. 1).

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 9, 62, 72, 80, 81 eller 82 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 91

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 92

Gennemgang og rapportering

1. Kommissionen gennemgår senest den 31. december 2030 dette direktiv og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, om nødvendigt ledsaget af relevante lovgivningsforslag. Gennemgangen skal navnlig undersøge anvendelsen af artikel 9 og de tilknyttede definitioner i artikel 2 med henblik på at vurdere, om faciliteter, der sættes i drift fra den 1. januar 2031, udviser større besparelser i drivhusgasemissionerne, idet der anvendes kulstoffattige brændsler og kulstoffattig brint, for at opnå certificering i henhold til nævnte artikel.

2. Senest den 5. august 2035 offentliggør Kommissionen en meddelelse med en vurdering af gennemførelsen af artikel 46 med hensyn til brintdistributionsnetoperatører og gennemførelsen af artikel 68 og 69 med hensyn til brinttransmissionsnetoperatører.

3. Senest den 5. august 2034 offentliggør ACER med henblik på Kommissionens meddelelse henhold til denne artikels stk. 2 en rapport om indvirkningen af artikel 46, 68 og 69 på brintmarkedets funktion, konkurrence, likviditet, udvikling af brintinfrastruktur og gennemsigtighed. ACER's rapport skal omfatte en høring af de relevante interessenter.

Artikel 93

Ændring af direktiv (EU) 2023/1791

I direktiv (EU) 2023/1791 foretages følgende ændringer:

1) Artikel 17 og 19 udgår.

2) Artikel 39, andet afsnit, affattes således:

»Artikel 13-16 og artikel 18 og 20 og bilag II, IX, XII, XIII og XIV finder anvendelse fra den 12. oktober 2025.«

3) Bilag VIII udgår.

Artikel 94

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 2-6, 8-31, 33 og 35-38, artikel 39, stk. 1, litra a), artikel 39, stk. 3, 4, 7, 8 og 9, artikel 40, stk. 1, artikel 41, 42 og 43, artikel 44, stk. 1, 2, 7 og 8, artikel 45, artikel 46, stk. 2 og 3, artikel 50-59, artikel 62, artikel 64, stk. 11, artikel 68-75, artikel 76, stk. 5, artikel 77, 78 og 79, artikel 81, stk. 1 og 6, artikel 82 og 83 samt bilag I og II senest den 5. august 2026. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 95

Ophævelse

Direktiv 2009/73/EF som ændret ved de retsakter, der er nævnt i nærværende direktivs bilag III, del A, ophæves med virkning fra den 4. august 2024, uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser vedrørende de angivne frister for gennemførelse i national ret og datoen for anvendelse af de i nærværende direktivs bilag III, del B, nævnte direktiver.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenlignings-tabellen i bilag IV.

Artikel 96

Ikrafttræden og anvendelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 93 finder anvendelse fra den 5. august 2026.

Artikel 97

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juni 2024.

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
R. METSOLA	H. LAHBIB
Formand	*Formand*

BILAG I

Mindstekrav til fakturering og faktureringsoplysninger for naturgas og brint

1. Mindstekrav til oplysninger på regningen og faktureringsoplysningerne for naturgas og brint

1.1. Følgende vigtige oplysninger skal være tydeligt fremhævet på slutkundernes regninger og være tydeligt adskilt fra andre dele af regningen:

a) den pris, der skal betales, og, hvor det er muligt, en opdeling af prisen, samt en klar erklæring om, at alle energikilder også kan drage fordel af incitamenter, der ikke blev finansieret gennem de afgifter, der er angivet i opdelingen af prisen

b) betalingens forfaldsdato.

1.2. Følgende vigtige oplysninger skal være tydeligt fremhævet på slutkundernes regninger og i faktureringsoplysninger og være tydeligt adskilt fra andre dele af regningen og faktureringsoplysningerne:

a) forbrug af naturgas og brint i faktureringsperioden

b) leverandørens navn og kontaktoplysninger, herunder en forbrugerhotline og en e-mailadresse

c) produktbetegnelsen

d) datoen for kontraktens udløb, hvis det er relevant

e) oplysninger om muligheden for og fordelene ved at skifte

f) slutkundens tilslutningskode eller unikke identifikationskode for leveringspunktet

g) oplysninger om slutkundens rettigheder vedrørende udenretslig bilæggelse af tvister, herunder kontaktoplysninger for den ansvarlige instans, jf. artikel 25

h) det fælles kontaktpunkt, jf. artikel 24

i) alene for naturgas et link eller en henvisning til, hvor de i artikel 14 omhandlede sammenligningsværktøjer kan findes.

1.3. Hvis regninger er baseret på det faktiske forbrug eller fjernaflæsning foretaget af operatøren, skal følgende oplysninger stilles til rådighed for slutkunder sammen med eller som henvisninger på deres regninger og i deres periodiske opgørelser:

a) grafiske sammenligninger af slutkundernes aktuelle naturgas- og brintforbrug med slutkundens forbrug i samme periode året før

b) kontaktoplysninger på forbrugerorganer, energiagenturer eller tilsvarende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om eksisterende energieffektiviseringsforanstaltninger for energiforbrugende udstyr

c) sammenligninger med en normeret gennemsnitlig slutkunde eller referenceslutkunde i samme brugerkategori.

2. Faktureringshyppighed og levering af faktureringsoplysninger:

a) fakturering skal ske på grundlag af det faktiske forbrug mindst én gang om året

b) hvis slutkunden ikke har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, eller hvis slutkunden aktivt har valgt at deaktivere fjernaflæsning i overensstemmelse med national ret, skal nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på det faktiske forbrug gøres tilgængelige for slutkunden mindst hver sjette måned eller én gang hver tredje måned på anmodning, eller hvis slutkunden har valgt at modtage elektronisk fakturering

c) hvis slutkunden ikke har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, eller hvis slutkunden aktivt har valgt at deaktivere fjernaflæsning i overensstemmelse med national ret, kan forpligtelserne i litra a) og b) opfyldes ved hjælp af en ordning med regelmæssig selvaflæsning foretaget af slutkunden, hvor slutkunden meddeler resultatet af måleraflæsningen til operatøren; kun i tilfælde, hvor slutkunden ikke har givet meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, kan faktureringen eller faktureringsoplysningerne baseres på et skønnet forbrug eller en fast tarif. Det anslåede forbrug skal baseres på slutkundens forbrug i det foregående år eller på forbruget hos en sammenlignelig slutkunde

d) hvis slutkunden har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, skal nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på det faktiske forbrug gives mindst én gang om måneden; sådanne oplysninger kan også gøres tilgængelige via internettet og skal ajourføres så ofte, som de anvendte måleapparater og -systemer tillader.

3. Specificering af slutkundens pris

Slutkundens pris er summen af følgende tre komponenter: energi- og leveringskomponenten, netkomponenten (transmission, distribution og transport) samt den komponent, der omfatter skatter, afgifter og gebyrer.

Hvis regningen indeholder en specificering af slutkundens pris, skal de fælles definitioner, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1952 ([1]) for de tre komponenter i nævnte specificering, anvendes i hele Unionen.

4. Adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug

Medlemsstaterne kræver, at supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, i det omfang de foreligger, stilles til rådighed på slutkundens anmodning for den leverandør eller tjenesteudbyder, som slutkunden har udpeget.

Hvis slutkunden har en måler installeret, som operatøren kan fjernaflæse, skal slutkunden have let adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, således at de selv kan foretage detaljeret kontrol.

De supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug skal omfatte:

a) de samlede oplysninger for mindst de foregående tre år, eller perioden siden gasleveringskontrakten blev påbegyndt, hvis den periode er kortere. Oplysningerne skal svare til de perioder, for hvilke der er fremskaffet hyppige faktureringsoplysninger, og

b) detaljerede oplysninger om forbrugstidspunktet for en hvilken som helst dag, uge eller måned og et hvilket som helst år, som straks stilles til rådighed for slutkunderne via internettet eller målergrænsefladen for en periode på mindst de foregående 24 måneder eller perioden, siden gasleveringskontrakten blev påbegyndt, hvis den periode er kortere.

5. Angivelse af energikilder

Leverandører skal på regninger angive andelen af vedvarende gas og særskilt kulstoffattig gas, som købes af slutkunden i overensstemmelse med naturgas- og brintleveringskontrakten (angivelse på produktniveau). I tilfælde af en blanding, skal leverandøren forelægge de samme oplysninger særskilt for forskellige kategorier af gas, herunder vedvarende gas eller kulstoffattig gas.

Følgende oplysninger gøres tilgængelige for slutkunder sammen med eller som henvisninger på regninger og i faktureringsoplysninger:

a) andelen af vedvarende gas og kulstoffattig gas i leverandørens blanding (på nationalt plan, dvs. i den medlemsstat, hvor gasleveringskontrakten er indgået, samt på leverandørniveau, hvis leverandøren er aktiv i flere medlemsstater) i det foregående år på en forståelig og klart sammenlignelig måde

b) oplysninger om miljøpåvirkning i det mindste i form af CO_2-emissioner som følge af den naturgas eller brint, som er leveret ved hjælp af leverandøren i det foregående år.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1952 af 26. oktober 2016 om europæiske statistikker over priserne på naturgas og elektricitet og om ophævelse af direktiv 2008/92/EF (EUT L 311 af 17.11.2016, s. 1).

Med hensyn til naturgas og brint, der leveres via en gasbørs eller importeres fra en virksomhed uden for Unionen, kan de samlede tal, som børsen eller den pågældende virksomhed har fremlagt for det foregående år, anvendes med henblik på andet afsnit, litra a).

Angivelsen af andelen af vedvarende gas, der købes af slutkunderne, skal ske ved hjælp af oprindelsesgarantier på grundlag af direktiv (EU) 2018/2001. Hvis en kunde forbruger naturgas eller brint fra et brint- eller naturgasnet, herunder gasformige vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og biomethan, som påvist i leverandørens kommercielle tilbud, sikrer medlemsstaterne, at de oprindelsesgarantier, der annulleres, svarer til de relevante netegenskaber.

Den regulerende myndighed eller en anden kompetent national myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at leverandørernes oplysninger til deres slutkunder i henhold til dette punkt er pålidelige og på nationalt plan gives på en klar sammenlignelig måde.

BILAG II

Intelligente målersystemer for naturgas og brint

1. Medlemsstaterne sikrer, at intelligente målersystemer på deres områder først tages i brug efter en økonomisk evaluering af omkostningerne og fordelene på lang sigt for markedet og de enkelte forbrugere, eller en vurdering af, hvilke intelligente målersystemer, der er økonomisk forsvarlige og omkostningseffektive, og hvilken tidsramme der er hensigtsmæssig til distributionen.

2. En sådan økonomisk evaluering skal tage hensyn til de netudviklingsplaner, der er omhandlet i artikel 55, navnlig stk. 2, litra c), heri, om dekommissionering af net.

3. I disse vurderinger tages der hensyn til de metoder for cost-benefit-analyser og de minimumsfunktionskrav for intelligente målersystemer, som er fastsat i Kommissionens henstilling 2012/148/EU ([1]), i det omfang de er anvendelige for naturgas og brint, samt den bedste tilgængelige teknik til sikring af det højeste niveau af cybersikkerhed og databeskyttelse.

   I en sådan vurdering skal der også tages behørigt hensyn til potentielle synergier med en allerede indført intelligent målerinfrastruktur for elektricitet eller muligheder for selektiv indførelse i de tilfælde, hvor der hurtigt kan opnås nettofordele, for at holde omkostningerne nede.

4. Medlemsstaterne forbereder på grundlag af denne vurdering en tidsplan med et mål på op til ti år for ibrugtagningen af intelligente målersystemer. Hvis ibrugtagningen af intelligente målersystemer vurderes at være positiv, skal mindst 80 % af slutkunderne udstyres med intelligente målere senest syv år efter datoen for den positive vurdering.

([1]) Kommissionens henstilling 2012/148/EU af 9. marts 2012 om forberedelserne af indførelsen af intelligente målersystemer (EUT L 73 af 13.3.2012, s. 9).

BILAG III

Del A

Ophævet direktiv med oversigt over ændringer heraf (jf. artikel 95)

Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2009/73/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94)	
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1)	Kun artikel 51
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/692 (EUT L 117 af 3.5.2019, s. 1)	
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45)	Kun artikel 41, stk. 1, litra v)

Del B

Frister for gennemførelse i national ret og anvendelsesdato (jf. artikel 95)

Direktiv	Gennemførelsesfrist	Anvendelsesdato
Direktiv 2009/73/EF	3. marts 2011	3. marts 2011 med undtagelse af artikel 11 3. marts 2013 for artikel 11
Direktiv (EU) 2019/692	24. februar 2020	

BILAG IV

Sammenligningstabel

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
—	Artikel 1, stk. 1
Artikel 1, stk. 1	Artikel 1, stk. 2
Artikel 1, stk. 2	—
—	Artikel 1, stk. 3
—	Artikel 1, stk. 4
—	Artikel 1, stk. 5
Artikel 2, indledning	Artikel 2, indledning
—	Artikel 2, nr. 1)-14)
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 2, nr. 15)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 2, nr. 16)
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 2, nr. 17)
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 2, nr. 18)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 2, nr. 19)
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 2, nr. 20)
—	Artikel 2, nr. 21)-27)
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 2, nr. 28)
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 2, nr. 29)
—	Artikel 2, nr. 30)
Artikel 2, nr. 9)	Artikel 2, nr. 31)
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 2, nr. 32)
Artikel 2, nr. 11)	Artikel 2, nr. 33)
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 2, nr. 34)
Artikel 2, nr. 13)	Artikel 2, nr. 35)
Artikel 2, nr. 14)	Artikel 2, nr. 36)
Artikel 2, nr. 15)	Artikel 2, nr. 37)
Artikel 2, nr. 16)	Artikel 2, nr. 38)
Artikel 2, nr. 17)	Artikel 2, nr. 39)
—	Artikel 2, nr. 40)
Artikel 2, nr. 18)	Artikel 2, nr. 41)
Artikel 2, nr. 19)	Artikel 2, nr. 42)
Artikel 2, nr. 20)	Artikel 2, nr. 43)
Artikel 2, nr. 21)	Artikel 2, nr. 44)
Artikel 2, nr. 22)	Artikel 2, nr. 45)
Artikel 2, nr. 23)	Artikel 2, nr. 46)
Artikel 2, nr. 24)	Artikel 2, nr. 47)

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
Artikel 2, nr. 25)	Artikel 2, nr. 48)
Artikel 2, nr. 26)	Artikel 2, nr. 49)
Artikel 2, nr. 27)	Artikel 2, nr. 50)
Artikel 2, nr. 29)	Artikel 2, nr. 51)
—	Artikel 2, nr. 52)
Artikel 2, nr. 34)	Artikel 2, nr. 53)
Artikel 2, nr. 35)	Artikel 2, nr. 54)
Artikel 2, nr. 36)	Artikel 2, nr. 55)
—	Artikel 2, nr. 56)-77)
Artikel 37	Artikel 3, stk. 1
—	Artikel 3, stk. 2-7
Artikel 3, stk. 2	Artikel 4
—	Artikel 5
Artikel 3, stk. 1 og 2	Artikel 6, stk. 1 og 2
—	Artikel 6, stk. 3 og 4
Artikel 5, stk. 11	Artikel 6, stk. 5
—	Artikel 6, stk. 6
Artikel 7, stk. 1 og 2	Artikel 7, stk. 1 og 2
Artikel 7, stk. 3	—
Artikel 7, stk. 4	Artikel 7, stk. 3
Artikel 4, stk. 1 og 2	Artikel 8, stk. 1 og 2
—	Artikel 8, stk. 3-11
Artikel 4, stk. 3 og 4	Artikel 8, stk. 12-13
—	Artikel 8, stk. 14 og 15
—	Artikel 9
Artikel 8	Artikel 10
Artikel 3, stk. 3 og 12, og bilag I, stk. 1, litra a), b), c), d), e), f), g) og j)	Artikel 11
—	Artikel 12
—	Artikel 13
—	Artikel 14
—	Artikel 15
Bilag I, stk. 1, litra i)	Artikel 16 og 19
Bilag I, stk. 2	Artikel 17
—	Artikel 18
—	Artikel 20
—	Artikel 21
Bilag I, stk. 1, litra h)	Artikel 22

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
—	Artikel 23
Artikel 3, stk. 9	Artikel 24
Artikel 3, stk. 9, og bilag I, stk. 1, litra f)	Artikel 25
Artikel 3, stk. 3	Artikel 26
—	Artikel 27
—	Artikel 28
—	Artikel 29
—	Artikel 30
Artikel 32	Artikel 31
Artikel 34	Artikel 32
Artikel 33	Artikel 33
Artikel 38	Artikel 34
—	Artikel 35
—	Artikel 36
—	Artikel 37
Artikel 35	Artikel 38, stk. 1 og 2
—	Artikel 38, stk. 3-6
Artikel 13, stk. 1 og 2	Artikel 39, stk. 1 og 2
—	Artikel 39, stk. 3 og 4
Artikel 13, stk. 3 og 4	Artikel 39, stk. 5 og 6
—	Artikel 39, stk. 7, 8 og 9
Artikel 13, stk. 5	Artikel 39, stk. 10
Artikel 16	Artikel 40
—	Artikel 41
Artikel 23	Artikel 42
Artikel 24	Artikel 43
Artikel 25, stk. 1	Artikel 44, stk. 1
—	Artikel 44, stk. 2
Artikel 25, stk. 2-5	Artikel 44, stk. 3-6
—	Artikel 44, stk. 7 og 8
—	Artikel 45
Artikel 26	Artikel 46
Artikel 27	Artikel 47
Artikel 28, stk. 1-4	Artikel 48, stk. 1-4
—	Artikel 48, stk. 5
Artikel 29	Artikel 49, stk. 1
—	Artikel 49, stk. 2 og 3
—	Artikel 50

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
—	Artikel 51
—	Artikel 52
—	Artikel 53
—	Artikel 54
Artikel 22, stk. 1	Artikel 55, stk. 1, første afsnit
—	Artikel 55, stk. 1, andet-femte afsnit
Artikel 22, stk. 2	Artikel 55, stk. 2
—	Artikel 55, stk. 3
Artikel 22, stk. 4-8	Artikel 55, stk. 4-8
—	Artikel 56
—	Artikel 57
—	Artikel 58
—	Artikel 59
Artikel 9	Artikel 60
Artikel 14	Artikel 61
Artikel 15	Artikel 62
Artikel 17	Artikel 63
Artikel 18, stk. 1-10	Artikel 64, stk. 1-10
—	Artikel 64, stk. 11
Artikel 19	Artikel 65
Artikel 20	Artikel 66
Artikel 21	Artikel 67
—	Artikel 68
—	Artikel 69
—	Artikel 70
Artikel 10	Artikel 71
Artikel 11	Artikel 72
Artikel 12	Artikel 73
Artikel 30	Artikel 74
Artikel 31	Artikel 75
Artikel 39	Artikel 76, stk. 1-5
—	Artikel 76, stk. 6
Artikel 40	Artikel 77
Artikel 41, stk. 1-4	Artikel 78, stk. 1-4
—	Artikel 78, stk. 5
Artikel 41, stk. 5-9	Artikel 78, stk. 6-10
Artikel 41, stk. 10-17	Artikel 79, stk. 1-8
Artikel 42	Artikel 80

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
Artikel 43	Artikel 81
Artikel 44	Artikel 82
Artikel 46, stk. 1	Artikel 83
Artikel 46, stk. 2 og 3	—
Artikel 47	Artikel 84
Artikel 48a	Artikel 85
—	Artikel 86
—	Artikel 87
Artikel 49a	Artikel 88, stk. 1, 2 og 3
—	Artikel 88, stk. 4
Artikel 49b	Artikel 89
—	Artikel 90
—	Artikel 91
—	Artikel 92
—	Artikel 93
Artikel 54	Artikel 94
Artikel 53	Artikel 95
Artikel 55	Artikel 96
Artikel 56	Artikel 97
—	Bilag I
—	Bilag II
—	Bilag III
Bilag II	Bilag IV